

TRANSCRIPT VAN FORUM STAD VAN GEMEENTE RIJSWIJK
d.d. 18 februari 2021

Voorzitter	: mevrouw A. Koegler Böhm
BvR	: de heer A. v.d. Berg en de heer Paredes Sanchez.
GL	: mevrouw M. Albers en de heer M. Wit
VVD	: de heer C. Sleddering, de heer U. Oelen en mevrouw C. de Mooij
D66	: mevrouw M. Koopman, mevrouw E. Woudstra en de heer R. Veerman
CDA	: de heer M. v. Enk en de heer M. El Majjaoui
PvdA	: de heer A. Kooy
GBR	: de heer M. v. Reijnen en de heer P. v.d. Velde
RB	: de heer M. Weterings en mevrouw B. Niesen
Wij. Rijswijk	: mevrouw C. Mauer en de heer T. Hoek
OR	: de heer D. Jense
Portefeuillehouders	: de heer A. v.d. Laar en de heer B. Lugthart
Forumgriffier	: mevrouw M.M.A. Tittse

1. Opening

De voorzitter: Goedenavond dames en heren, het is 8 uur geweest, dat betekent dat we gaan beginnen. Ik had al eerder een poging gedaan maar we hadden even wat camera- en geluidsproblemen in het stadhuis, maar dat is blijkbaar verholpen. We vergaderen digitaal, u bent bekend met de werkwijze daarvan. Het wordt uiteraard ook uitgezonden. Naast het feit dat we hier in het stadhuis wat cameraproblemen hebben zijn er ook wat problemen met Teams, dat betekent dat we u soms niet in beeld zien maar alleen uw initialen. Vanuit Delft wordt daar hard aan gewerkt. Weet niet of dat vanavond nog allemaal opgelost wordt, maar weet in ieder geval dat u misschien niet in beeld bent, dat het niet aan uw iPad ligt. We hebben een lange agenda voor vanavond, we hebben ook een uitdaging te gaan met elkaar want de agenda moet vanavond afgewerkt worden. Volgende week is het namelijk voorjaarsvakantie, dan is het college ook niet aanwezig, dus dat betekent dat we het vanavond een beetje disciplinair moeten aanpakken met elkaar, met kort en bondige inbreng. En u mag van mij verwachten dat ik dat een beetje stuur, dat komt goed. Ik zal ook terughoudend omgaan met interrupties in de eerste termijn, misschien goed om dat alvast te weten. Wethouder Keus is vanavond afwezig, wethouder Lugthart zal hem vervangen bij agendapunt 10, dus dat is geen probleem, het agendapunt kan ook gewoon behandeld worden.

2. Algemeen spreekrecht inwoners

De voorzitter: En daarmee wil ik overgaan naar de insprekers, agendapunt 2. Ze hebben drie insprekers gemeld, één inspreker zal anoniem inspreken en vervolgens hebben we twee andere insprekers. Manuella van de griffie zal de anonieme tekst van de inspreker voorlezen, dus die ga ik nu het woord geven.

Mevrouw Tittse: Goedenavond, ik hoop dat u mij goed kunt verstaan. Ik heb een brief hier voor me van een anonieme inspreker en die lees ik graag voor u voor. Geachte aanwezigen, hartelijk dank voor deze mogelijkheid en de gelegenheid om ons verhaal aan u voor te leggen. Als bewoners van het fietspad, fietsstraatgedeelte van de Van Rijnweg hebben wij u recentelijk een document gestuurd, vastgelegd als RA 21 002. We hopen dat u de tijd heeft gehad om dit document te bekijken. In dit document zetten we uiteen waarom wij vinden dat het instandhouden van het Programmabureau RijswijkBuiten op haar huidige locatie A,

de inrichting van een definitieve tweede ontsluitingsweg van de Laan van Sion naar de Prinses Beatrixlaan onmogelijk maakt, B, zorgt voor een onveilige menging van snel en langzaam verkeer over een fietsstraat die daar niet op ingericht is, C, zorgt voor dusdanig veel sluipverkeer dat de bewoners van het fietsstraatdeel van de Van Rijnweg hier zeven dagen per week overlast van ondervinden. De overlast die wij als bewoners ondervinden van deze situatie heeft grote impact op ons dagelijks leven. Het mengen van snel verkeer met langzaam verkeer geeft gevaarlijke situaties voor fietsers en ook voor onze spelende kinderen. U kunt een aantal voorbeelden van deze drukte en onverantwoorde situaties terugvinden in de foto's in document RA 21 002. De duizenden motorvoertuigen die ons per dag op enkele meters van onze gevel of tuin passeren produceren daarbij veel geluid. Geluid is afkomstig van motoren, optrekkende auto's, harde muziek uit de auto's, hard rijden enzovoorts. Kinderen slapen daardoor het hele jaar, dus ook in de hete zomers, met het raam dicht. Omdat het geluid van dit passerende verkeer er van 's ochtends vroeg tot 's avonds laat is. Met name de wat oudere woningen aan de Van Rijnweg hebben geen koelende waterpomp of goede gevelisolatie, zij moeten dus kiezen tussen een hete kamer of geluidsoverlast. Het wrange, vinden wij, is dat geen van de bewoners ervoor gekozen heeft om aan een wijkontsluitingsweg te gaan wonen. Sterker nog, bij aankoop van één van de woningen is zelfs door de gemeente aangegeven dat de Van Rijnweg een knip zou krijgen. Deze mail heeft er mede voor gezorgd dat de woning werd aangekocht. Helaas is die knip er na zeven jaar nog steeds niet. Het bestemmingsplan geeft aan dat het huidige fietsstraatgedeelte van de Van Rijnweg de bestemming verkeer 3, erftoegangswegen, heeft. Verderop is het zelfs specifieke vorm van verkeer, fietspad. Deze bestemming voor de Van Rijnweg is reeds in 2013 door de gemeente Rijswijk bepaald. Alle inwoners hebben de woningen gekocht met deze bestemming in het achterhoofd, niet met het plan om jarenlang aan een wijkontsluitingsweg te gaan wonen. Natuurlijk begrijpen we dat werk in een wijk niet binnen een paar maanden geregeld is. We hebben geduld, omdat we weten dat zoiets veel tijd kost. Omdat de hulpdiensten eruit moeten kunnen en omdat het nuttig is voor de bewoners van de wijk Sion. Maar de functie van de Van Rijnweg is nu wijkontsluitingsweg, alleen omdat het programmabureau daar blijft staan. De achtste herziene van de GREX RijswijkBuiten geeft aan dat Sion voor ruim 95 procent klaar is. In Parkrijk en Pasgeld is alles nog volop in beweging. Daar wordt flink gebouwd. Het nut van het programmabureau op de huidige locatie is ons volledig onduidelijk. De Van Rijnweg als wijkontsluiting is niet meer in dienst van Sion of haar bewoners, maar voor het programmabureau zelf. Dan is voor ons het moment gekomen om daartegen protest aan te tekenen. Wij vinden dat we na acht jaar ongeduld lang genoeg hebben bewaard. In juli 2020 is door wethouder Lugthart aangegeven dat binnen twee jaar het programmabureau van haar huidige locatie verwijderd gaat worden en de Van Rijnweg afgesloten wordt voor doorgaand verkeer. Daar zijn we uiteraard erg blij mee. Echter is er recent per brief vanuit de gemeente Rijswijk gecommuniceerd dat de Laan van Sion niet op korte termijn doorgetrokken kan worden als wijkontsluitingsweg. Het gebruik van zinnen als 'niet op korte termijn' belooft voor ons niet veel goeds. Zulke zinsneden kunnen ons na acht jaar nog jaren aan het lijntje houden. Dat gevoel wordt versterkt doordat er van de gemeente, doordat er van de genoemde binnen twee jaar nu al zeven maanden verstreken zijn en er nog steeds geen planning is voor het verwijderen van het programmabureau. Daarnaast wordt er nu nog steeds gesproken in termijnen van binnen twee jaar, wat weer suggereert dat de planning alweer doorgeschoven is. Geachte raad, we kunnen u niet genoeg benadrukken dat we heel erg veel last hebben en veiligheid ondervinden van de huidige situatie. Wij zijn de dupe van het in stand houden van deze werklocatie omdat wij daar alle negatieve van dragen. Afsluiting van de Van Rijnweg is ons beloofd, maar de uitvoering wordt vooruitgeschoven. Er wordt gesproken in termijnen van jaren, die gemakkelijk weer verlengd worden. Niemand slaapt hier minder van, behalve de bewoners van het fietsstraatgedeelte van de Van Rijnweg. Daarom vragen wij u om het programmabureau weg te halen van haar huidige locatie, de tweede ontsluitingsweg aan te leggen en de Van Rijnweg af te sluiten voor doorgaand verkeer. Na acht jaar een bestemming op papier te zijn geweest zouden wij graag deze bestemming in werking willen zien treden. Wij vragen de wethouders om hier snel stappen in te zetten zodat het einde van deze ongewenste en

onveilige drukte in zicht is. De bewoners zijn hier echt aan toe, het dienen als wijkontsluiting heeft nu lang genoeg geduurd. Zijn de wethouders bereid om hierover met ons in gesprek te gaan? We horen het heel graag van u. Heel hartelijk dank voor uw tijd.

De voorzitter: Dank u wel, dat was inspreker nummer één, die is niet aanwezig dus er is ook geen ruimte om vragen te stellen en de wethouders hebben neem ik aan het appel gehoord. Gaan we naar inspreker twee, dat is de heer Wielenga, woordvoerder van de Havencollectief die in komt spreken over het Havenkwartier. Mijnheer Wielenga, u heeft het woord.

De heer Wielenga: Goedenavond. Mijn naam is dus Douwe Wielenga, ik ben bewoner van de Prunuskade maar ik zit hier niet namens mijzelf maar namens het Havencollectief, wij zijn een club bezorgde bewoners, ondernemers en omwonenden van het Havenkwartier. We zijn voor ontwikkeling van het gebied, maar het moet wel in balans met de omgeving en de toekomstige belangen van Rijswijk zijn. We hebben samengevat vier hoofdbezwaren: er komen te veel woningen in een klein gebied, de hoogteaccenten zijn niet passend, de verkeersafwikkeling is niet realistisch en er zijn onvoldoende waarborgen voor de leefbaarheid. Ik ga dat nu verder toelichten. In het raadsvoorstel vraagt het college zich af of de publieke belangen en het private belang van de investeerders in balans zijn. Dat is een hele goede vraag, eigenlijk precies de reden waarom wij ons hebben verenigd in het Havencollectief. Wat wij de afgelopen twee jaar erg gemist hebben is het doordenken van alternatieven voor de plannen die eigenlijk vanaf het begin af aan één kant op wezen. Alternatieven in woningaantallen, alternatieven in stedenbouwkundige opzet maar ook in het gebied waar we naar kijken, want de Plaspoelpolder is groter dan alleen het Havenkwartier. Steeds vertrok de gemeente bij de plannenvorming vanuit het idee dat er forse torens moesten komen, en die staan nou precies op die percelen die in handen zijn van de drie belangrijkste projectontwikkelaars die het initiatief namen voor het opstellen van het ontwikkelkader. De plannen die er liggen zijn zeer hoogstedelijk. Dat past bij een grote stad, maar niet bij Rijswijk. We hebben het hier niet over de Kop van Zuid, we hebben het hier niet over Laakhavens, we hebben het ook niet over De Bogaard. We hebben het over de rand van de Plaspoelpolder, een verouderd bedrijventerrein langs de Vliet en de A4. Volgens ons is dat een heel ander soort plek waar ander type ontwikkeling moet plaatsvinden. Ik licht een paar van onze zorgen toe. De hoge torens, en dan met name de toren op de Sijthoff-locatie. Wij geloven niet in de etalage langs de snelweg, zoals die steeds wordt gepresenteerd, en vragen ons ook af: welke partij in uw raad had deze etalage in het verkiezingsprogramma staan? Waar is het idee op gebaseerd dat zichtbaarheid vanaf de snelweg investeerders zou aantrekken? Volgens ons moet de impact op de omgeving veel zwaarder wegen, en dan bedoelen we ook de regio, want een toren van 120 meter is van Leidschendam tot Delft een beeldbepalend, misschien beter gezegd beeldverstoring, element. De geplande toren komt qua hoogte in de buurt van Het Strijkijzer aan het Rijswijkseplein, die kent u waarschijnlijk al wel. Een nare, winderige plek. En direct naast de geschetste toren in de Plaspoelpolder is een gebouw van tien verdiepingen hoog ingepland in de huidige groenstrook. Wat ons betreft moet het uitgangspunt zijn van het stedenbouwkundig kader dat er een geleidelijk opbouwende, oplopende bouwhoogte komt vanaf het water richting het EPO-gebouw. En over de torens langs de Nijverheidsstraat wil ik ook twee korte opmerkingen maken, want er is in de planvorming het nodige aangepast, dat heeft u kunnen zien in het raadsvoorstel. Maar het valt ons daarbij op dat op de, op een perceel langs de Nijverheidsstraat waar het IPP eigenaar van is, en wethouder Van de Laar is voorzitter van het IPP, dat juist daar een extra hoogteaccent staat ingetekend. Dat verbaast ons eigenlijk heel erg als een gemeente echt probeert de bouwhoogtes bij te stellen. En het tweede punt bij de ontwikkeling langs de Nijverheidsstraat, op de Indola-locatie is een toren van 50 meter voorzien en dat is in die omgeving eigenlijk een ongekennd hoog, een dissonant. En daar zijn we niet blij mee. Als laatste over de hoogtes, dan houd ik er eventjes over op: volgens ons zijn de stukken niet consistent. Wij lezen verschillende hoogtes, de ene keer

gaat het over 100 meter, dan mag het 122 meter zijn, de ene keer is het 45 meter waar dan opeens 50 meter wordt genoemd. We vinden het erg belangrijk dat dat consistent en stevig wordt vastgelegd want de ontwikkelaars zoeken altijd de maximale ruimte, is onze ervaring. Het tweede punt wat wij graag willen toelichten is het mengen van wonen en bedrijvigheid. Dat roept spanning op en de ondernemers uit ons collectief maken zich daar zorgen om. Meerdere van hen zijn in het verleden uit Rijswijk of Den Haag of een andere locatie naar deze plek toe gekomen omdat ze last hadden van de spanning met omwonenden omdat ze overlast veroorzaakten. Doordat er steeds klachten waren dachten ze: we zoeken een andere plek. Die hebben ze gevonden, en nu komen er weer woningen bij hen in de buurt. Zij maken zich er zorgen om en vragen, wij vragen ons met zijn allen af, welke garanties leest u in de plannen dat die problemen van overlast niet weer zullen optreden waardoor zij weer in de verdrukking terecht komen. Een kleiner bouwprogramma, dat zou onze tips zijn, maakt het mengen van functies veel beter mogelijk. Een derde punt, de autodruk. Er zijn volgens de ramingen 6.600 extra autobewegingen per dag voorzien in het gebied, wij denken dat die twee kruispunten met de Burgemeester Elsenlaan dat niet aankunnen. De modellen geven aan dat het wel zou moeten kunnen maar wij hebben daar ernstige twijfels bij, en willen er ook op wijzen dat de verbreding van de A4 hier volgens ons niet is bij meegerekend en dat gaat op de Diepenhorstlaan extra verkeer opleveren en dat zal ook de Burgemeester Elsenlaan opzoeken. Kortom, we hebben het gevoel dat dat niet goed in balans is. En het vierde punt wat ik iets meer wilde toelichten gaat over de leefbaarheid. Volgens ons zijn de plannen veel te optimistisch. De milieuparagraaf, alle verschillende onderzoeken die gedaan zijn redeneren naar de gewenste uitkomsten toe, en negeren de negatieve effecten van de bouwmassa en geluid, fijnstof, stikstof, bij al die punten vragen wij ons af: hoe kunnen de rapporten zoals ze zijn opgesteld echt kloppen? Eigenlijk, als ik het probeer samen te nemen gaat het steeds over het grote aantal woningen. Als je bijvoorbeeld zou streven naar 1.500 woningen zou er minder hoogbouw nodig zijn, is de verkeersdruk lager, zijn er minder spanningen tussen wonen en bedrijvigheid. Volgens ons stelt de gemeente zich nu te afhankelijk op van de ontwikkelaars en de grondeigenaren. Ze kunnen flink geld verdienen, maar is Rijswijk er ook bij gebaat of doet de gemeente het Havenkwartier in de uitverkoop? U, de gemeenteraad, bepaalt toch de kaders? Wij doen dan ook een beroep op u als raad, dit is het laatste wat ik hierover wil zeggen nu, stel dit ontwikkelkader de komende raadsvergadering nog niet vast maar geef het college de opdracht om in samenspraak met ondernemers, bewoners en omwonenden en natuurlijk ook de projectontwikkelaars de plannen aan te passen met de volgende randvoorwaarden: maximaal 1.500 woningen, het strikt handhaven van een olopemd bouwplafond, hoogteaccenten van maximaal 50 meter en beter onderbouwde plannen voor de verkeersafwikkeling en de druk op de leefomgeving. Ik dank u voor uw aandacht en spreek de hoop uit dat u een wijs besluit zult nemen over dit raadsvoorstel. Mocht u vragen hebben aan het Havencollectief, schroom dan niet om contact met ons op te nemen.

De voorzitter: Dank u wel mijnheer Wielenga voor uw inbreng. We zullen dit nog uitgebreid bij agendapunt 9 bespreken met de raad en daar zal uw inbreng zeker in meegenomen worden. Gaan we naar de volgende inspreker, dat is de heer Jansen namens Werkgroep Pasgeld. Mijnheer Jansen, ga uw gang.

De heer Jansen: De leefomgeving in Rijswijk-Zuid probeert te verbeteren. Voorzitter, vanavond komt u bij elkaar om te praten over het ontwikkelkader van het Havenkwartier. Een gebiedsontwikkeling die alle kenmerken en randvoorwaarden voor een succesvolle binnenstedelijke herontwikkeling en realisatie van 2.000 tot 2.500 woningen in zich mee heeft. Een plan dat hopelijk een positieve impuls aan het gebied geeft en de eerste stap naar de verdere ontwikkeling van de Plaspoelpolder neemt. Op het gebied van de ruimtelijke ordening, een onderwerp dat u allen aan het hart gaat, vinkt het ontwikkelkader bijna alle vakjes op de checklist af. Woningbouw vindt plaats in een gebied dat al bebouwd of in ontwikkeling is: check. Transformeren van leegstaande bedrijven en kantoorpanden naar woningen: check. Plaspoelpolder krijgt

meer woon- en andere functies: check. Openbare ruimtes worden aantrekkelijker ingericht: check. Vrijtijdsbestedingsmogelijkheden: check. Groen en water worden op meer creatieve manieren geïntegreerd, waarbij 2,5 hectare water ineens als groen wordt aangemerkt: check. Maar misschien dat het water met zogenaamde floodlands nog wel meegerekend zou kunnen worden ook. Voorzitter, Rijswijk is een groene buitenplaats voor stedelijk wonen en heeft in haar stadsvisie de ambitie uitgesproken om dat ook te blijven. Binnen het groene toetsingskader van de gemeente Rijswijk, dat ook op deze ontwikkeling van toepassing is, wordt er gesteld dat de verhouding tussen de openbare groenruimte en het aantal woningen in Rijswijk gelijk moet blijven. Het is op basis van deze ambitie dat de norm van 77 vierkante meter nieuw groen per nieuwe woning in 2010 is vastgesteld. En wanneer u deze ambitie zou herijken op basis van het groenbeheersplan uit 2019 komt u zelfs uit op een norm van 115 vierkante meter openbaar groen per nieuwe woning. U ziet dat net als in dit voorstel is enig creatief rekenen ons ook niet vreemd. Gezien de grote behoefte aan woningen binnen de regio gaat het geen eenvoudige opgave worden om deze ambities te realiseren, los van welk specifiek toetsingskader erop nagehouden wordt. In uw eigen stadsvisie stelt u dat door de stedelijke verdichting het overgebleven Rijswijkse groen een steeds grotere waarde vertegenwoordigt, en de woningbouwregio sluit zich in haar regionale woonvisie 2017 tot 2021 hier volmondig bij aan. Gemeentes worden gemaand om voorrang te geven aan binnenstedelijke woningbouw ten opzichte van bouwen in het weiland. Sterker nog, de woonvisie Haaglanden benadrukt nog maar eens hoe de huidige groen en blauwe gebieden tussen de gemeenten in de regio als belangrijke kernkwaliteiten van het gebied aangemerkt kunnen worden. Een kernkwaliteit die ervoor zorgt dat het hier toch zo fijn is om te wonen. Voorzitter, wanneer het groene toetsingskader van de gemeente Rijswijk uit het groenbeleidsplan 2010-2020 op de ontwikkeling van het Havenkwartier geprojecteerd wordt, dan komen de nieuwe inwoners van het Havenkwartier er bekaaid af. In plaats van 77 vierkante meter openbare groene ruimte wordt er nu rekening gehouden met grofweg 20 vierkante meter openbare groenblauwe ruimte per woning. De specifieke verwijzing is terug te vinden op pagina 525, bijlage 3 van het ontwikkelkader. Een eenvoudige rekensom naar zuiver groene ruimte levert een onthutsende 10 vierkante meter per woning op. Bijlage 8 van het ontwikkelkader Havenkwartier, de notitie groene natuur, bevestigt nogmaals dat het groenbeleidsplan 2010-2020 van toepassing is op dit ontwikkelkader, maar gaat voor het gemak voorbij aan het daarin gestelde toetsingskader. Voorzitter, deze getallen schetsen een droevig beeld voor de toekomstige leefbaarheid van en de bijkomende maatschappelijke kosten die Rijswijk in de toekomst zal moeten dragen. Laat het Rijswijk van de toekomst niet het kind van deze rekening worden. De ongemakkelijke realiteit die hieruit voortvloeit is dat de gemeente op zoek moet naar 67 maal 2.500 is meer dan 16 hectare nieuwe openbare groene ruimte in Rijswijk. En ja, dat is bovenop de in het ontwikkelkader omschreven openbare groene en leefbare ruimte.

We zijn heel nieuwsgierig hoe u concreet invulling gaat geven aan uw eigen toetsingskader en roepen u op om na te denken over mogelijke invullingen en oplossingen. Ook wij denken graag met u mee.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Jansen, voor uw inbreng. Nou, ook dit zal ook uitgebreid terugkomen bij agendapunt 9, ik zie dat er ook geen vragen zijn vanuit het forum. Wil ik u hartelijk danken voor uw inbreng en wens ik u een fijne avond verder.

3. Lijst van Ingekomen stukken

De voorzitter: Gaan we over naar agendapunt 3, lijst van ingekomen stukken. Kan het forum zich vinden in de voorgestelde wijze van afdoening of zijn er nog op- of aanmerkingen over?

Mevrouw Alberts: Ja, voorzitter. Ik had ook nog wel een opmerking, er was natuurlijk ook een anonieme inspreker over RA 21 002. En deze staat de wijze van afdoening staat op C. Ik zou deze graag naar A willen

zetten, afhandeling door college met afschrift aan de raad. Zodat deze inwoner wel reactie krijgt op de brief en wij daar ook van op de hoogte zullen zijn.

De voorzitter: Prima, kijk ik even het forum rond of daar steun voor is. Ja, ik zei een aantal mensen ja knikken. Dan wil ik voorstellen dat we dat op de agenda voor het volgende forum zetten.

Mevrouw Alberts: Het is niet om het te agenderen, dit is A, dus het is niet D, het is A. Afhandeling door college met afschrift aan de raad. Dat is niet in een forum.

De voorzitter: Prima, gaan we hem op A zetten, mevrouw Alberts. Dank u wel. Zijn er nog meer op- of aanmerkingen? Nee, dat is mooi.

4. Vaststelling agenda

De voorzitter: Gaan we over naar agendapunt 4, vaststelling van de agenda. Ik heb in ieder geval een verzoek gehad van mijnheer Kooy. Mijnheer Kooy, misschien wilt u dat nog heel even kort toelichten?

De heer Kooy: Ja hoor voorzitter, dank u wel. Heel simpel, we hebben een IB-brief gekregen over aanbesteding het Huis van de Stad, alleen die aanbesteding loopt nu al dus mijn verzoek was om hem dan nu even te bespreken, en het scheelt volgende keer weer een onderwerp dan.

De voorzitter: Ja, dat moet dan inderdaad vanavond nog gesproken worden want daar is wat haast bij. Kijk even het forum rond of daar steun voor is. Ja, dat zie ik.

De heer Wit: Ja, dat is er.

De voorzitter: Ja, mooi. Dan maken we daar agendapunt 13 van. Zijn er verder nog aanvullingen op de agenda?

5. Mededelingen college

De voorzitter: Gaan we naar agendapunt 5, mededelingen college. Wethouders, heeft u nog mededelingen? Nee?

6. Terugkoppeling Gemeenschappelijke Regelingen

De voorzitter: Gaan we naar agendapunt 6, terugkoppeling gemeenschappelijke regelingen. Zijn er nog raadsleden die een terugkoppeling willen geven? Ook niet.

7. Overzicht toezeggingen en moties

De voorzitter: Gaan we naar agendapunt 7, lijst overzicht toezeggingen en moties. Zijn daar nog opmerkingen of aanmerkingen op? Mevrouw Alberts.

Mevrouw Alberts: Ja, voorzitter, bij toezegging nummer 12 over de tramremise. De wethouder koppelt de definitieve telling staat er, maar dat moet planning zijn. Dat staat ook niet juist opgenomen in het conceptverslag wat we bij het volgend agendapunt zullen bespreken. Dus de wethouder heeft planning gezegd, en niet telling.

De voorzitter: Oké, dan gaan we het woord telling in planning veranderen. Dank u wel.

8. Vaststellen Forumverslagen

De voorzitter: Sluiten we daarmee ook agendapunt 7 af en gaan we naar de verslagen van de vorige vergaderingen, agendapunt 8. Zijn er opmerkingen over het conceptverslag van 21 januari? Nee. 26 januari? Ook niet. Ah, mevrouw Alberts.

Mevrouw Alberts: Ja, dat is dezelfde opmerking als zonet.

De voorzitter: Ja, uiteraard. Verder zijn er geen op- of aanmerkingen zie ik. Zijn de verslagen bij dezen vastgesteld.

9. Raadsvoorstel Ontwikkelkader Havengebied

De voorzitter: Gaan we naar agendapunt 9, raadsvoorstel ontwikkelkader Havengebied. Ik wou voorstellen om gewoon het gebruikelijke rondje van groot naar klein aan te houden. Ga ik als eerste het woord geven aan BVR, wie kan ik daar het woord geven?

De voorzitter: Mijnheer Cupedo. Gaat uw gang.

De heer Cupedo: Dank u wel voorzitter. Het Havenkwartier. Er zijn een aantal goede presentaties geweest waar wij veel konden vragen. Toch hebben wij nu nog vier vragen. Beter Voor Rijswijk heeft goed geluisterd naar de omwonenden, het aandachtspunt voor ons is de megatoren bij de Vliet. Moet die echt zo hoog? Een megatoren bij het EPO-gebouw is wat ons betreft veel logischer. Punt 2: hoe zit het met de vuurwerkhandel? Levert die geen problemen op bij de bouw van de woningen? Een ramp als Enschede is klein, maar Beter Voor Rijswijk wil zelfs daar geen rekening mee houden. Punt drie ...

De heer Van Enk: Voorzitter, even puntje van orde, ik zie ...

De voorzitter: Mijnheer Van Enk.

De heer Van Enk: Ik zie de heer Cupedo niet. Ligt dat aan mijn scherm of ...

De heer Cupedo: Nee hoor, excuses, excuses.

De heer Van Enk: O ja.

De heer Cupedo: Excuses.

De voorzitter: Ah kijk, daar is mijnheer Cupedo. Veel beter zo, mijnheer Cupedo. Gaat u verder.

De heer Cupedo: Neem me niet kwalijk. Punt 3: de afwikkeling van de Burgemeester Elsenlaan. Dit kan veel sneller. Soms sta je een halve minuut te wachten op een leeg kruispunt. De wachttijd kan fors korter zodat die doorstroming, en de inspreker had het er ook al over, dat die fors verbetert. En punt 4: wij hebben vraagtekens bij het behoud en onderhoud van de woningen aan de Havenstraat en omgeving. Er komen bij ons veel klachten van schimmel in de woning, wateroverlast in kelders, zijn daar plannen voor? En dan zijn de kosten uiteraard voor de woningcoöperaties. Dank u.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Cupedo. Gaan we over naar GroenLinks. Wie kan ik daar het woord geven.

De heer Wit: Ja.

De voorzitter: Mijnheer Wit.

De heer Wit: Ja, dank u wel voorzitter. Ja, eindelijk zijn we toe aan het bespreken van ontwikkelkader Havenkwartier. Dit gebied heeft op zijn zachtst gezegd een zeer matige uitstraling, veel leegstand, verloederde openbare ruimte, en de daarbij behorende problematiek. Het ontwikkelkader is ambitieus, voorziet in een goede openbare ruimte, zegt veel te doen om de leefbaarheid voor de toekomstige bewoners hoog te maken. GroenLinks ziet de mogelijkheid en de kracht van het plan. Binnen de regio ligt een woningvraagstuk en de gemeente Rijswijk dient daar een aandeel aan te leveren, dat onderkennen wij. En we zien het dan ook als een gunstige ontwikkeling dat we hier binnenstedelijk gaan herontwikkelen, in tegenstelling tot de andere keuze, het volbouwen van de weinige groengebieden die we in Rijswijk al hebben. Dat gezegd hebbende, ook in een gebied als het Havenkwartier is de behoefte aan groen groot. Een openbare ruimte met veel groen en groendiversiteit zorgt voor een goed leefklimaat, maar de vraag is of we dit in dit ontwikkelkader voldoende borgen en voldoende groen implementeren. En ja, die wordt daar toch ondersteund ook in de vraag van de inspreker die van de heer door de heer Jansen die we net hadden, hoe gaat de gemeente dat aangaande de openbare groenoppervlakte per woning voldoen aan dat kader? In het raadsvoorstel wordt gesproken van particuliere investeringen in de publieke openbare ruimte. Maar voor niets gaat de zon op, en dat geldt al helemaal voor ontwikkelaars, dus wat staat daar tegenover? Als de gemeente deze investering geheel voor haar rekening neemt, resulteert dat dan bijvoorbeeld in minder bouwhoogte? Tijdens de informatie- en inspraaksessies zijn een aantal zorgpunten van de omwonenden naar voren gekomen, die te maken hebben met de hoogte van de beoogde bebouwing en de bereikbaarheid van het gebied. Onder andere daar liggen ook wel de zorgen van GroenLinks. Meer dan 2.000 woningen toevoegen heeft nogal een impact. In het ontwikkelkader wordt gesproken over de cumulatieve last van het Havengebied en de verschillende deelgebieden op de Plaspoelpolder, maar het is niet geheel duidelijk wat nu de cumulatieve last is van al die andere gebieden straks op het Havenkwartier. Want stel we gaan al die andere gebieden gaan we ook ontwikkelen, zijn we tien jaar verder, weten we dan ook of die bereikbaarheid van het Havenkwartier nog steeds gegarandeerd is, of dat nog goed is? Wat zijn dan ... Zijn het trouwens dan nog steeds geen belangrijke nadelige milieugevolgen, wordt trouwens gebracht alsof we blij moeten zijn met iets als minder nadelige milieugevolgen. De luchtkwaliteit in Rijswijk is al niet om over naar huis te schrijven, ja, en het gaat er dus hiermee zeker niet beter op worden. De hoogte van de bebouwing is naar aanleiding van de inspraakmomenten aangepast en dat neemt wel een deel van de zorg weg maar niet alles. Het profiel van de toren op de site of locatie is gewijzigd, de schaduw die zij werpt is aanzienlijk afgenomen, maar de hoogte maakt daar wel een erg aanwezig object. Hoger dan EPO, European Patent Office, is dat werkelijk naar we naartoe willen? Ik bedoel, stedenbouwkundig is het begrijpelijk, is de locatie ook begrijpelijk, maar vraag het de inwoners van Rijswijk en de heer Wielenga refereerde er net al aan, ik denk dat de wenselijkheid van dergelijke torens toch echt ver te zoeken is. Wat zijn de alternatieven, mochten we zeggen: we gaan niet zo hoog. Wat kan de wethouder daarover zeggen? Qua mobiliteit en bereikbaarheid ligt het gebied weliswaar ingeklemd tussen twee tramlijnen, maar de bereikbaarheid van het gebied voor de straks nog aanwezige bedrijven dient wel gewaarborgd te blijven. Hoe gaat dat zich verhouden tot de wens van een auto-arm maaiveld en een groene openbare ruimte? Lage parkeernorm, dat gaat de goede kant op. Door aan de voorzijde van het traject vast te leggen wat dit, wat hierin de randvoorwaarden zijn, zorg je ook voor bewoners die daarvan op de hoogte zijn en die dit omarmen, en geen bezwaar hebben tegen autodelen of dit zelfs gaan zien als een unique selling point van de wijk. Het gaat namelijk automatisch minder

verkeersbewegingen in de wijk geven wat de leefbaarheid ten goede kan komen. In het raadsvoorstel wordt trouwens met enthousiasme ook nog vermeld dat de raadspresentatie van mei 2019 het programma sociale huurwoning is geschrapt, alsof het iets is om trots op te zijn. Want stel je voor dat de nieuwe wijk straks een afspiegeling is van de samenleving, en dat vinden we echt een gemiste kans. Voorzitter, ter afsluiting: dat er iets moet gebeuren met het Havenkwartier is evident maar we moeten wel het grote plaatje in de gaten houden. Het zou wenselijk zijn dat alle ontwikkelingen die we in de komende jaren gaan zien een keer integraal meegenomen worden in de afweging waarin de leefbaarheid vooropstaat. Ik krijg wel de signalen dat dit gebeurt maar de duidelijke communicatie daarover zie ik toch echt niet. Hoe mooi dit plan er op papier ook uitziet, ons blijft toch het gevoel bekruipt dat we hier te weinig rekening mee houden. Dat was het, voorzitter, in de eerste termijn, dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Wit. Gaan we over naar de VVD. Wie mag ik daar het woord geven?

De heer Oelen: Ja, dank u wel voorzitter, dat is Udo Oelen.

De voorzitter: Mijnheer Oelen.

De heer Oelen: Dank u wel. Dank, college, voor dit ontwikkelkader wat nu eindelijk voorligt in de raad. We hebben, nou ik denk vele avonden, bijeenkomsten, sessies er al aan besteed, om waarin, dank daarvoor wethouder, om de raad mee te nemen in het denken en alle ontwikkelgedachten. Ik denk, althans ik schat zo in, dat we raadsbreed blij kunnen zijn en ook dat de buurt daar blij mee is dat er nu eindelijk wat gebeurt in dit gebied, wat toch inderdaad wat troosteloos en wat sneu aandoet, er wordt gesproken ook over activiteiten die ondermijnd zijn voor de samenleving. Nou, daarvan denk ik dan van ja, daar kun je ook op andere manieren wel wat tegen ageren dan gelijk een heel gebied te gaan ontwikkelen, ik denk dat het een stuk goedkoper kan, maar goed, ik snap heel goed dat er ook anderszins wat moet gebeuren in dit gebied. We hebben vanavond een forum, forum is, heb ik ooit eens begrepen, bedacht voor een aantal feitelijke vragen, technische vragen, en het politiek spektakel zullen we in de raad van maart gaan meemaken en dan kunnen ook de knopen worden geteld van gaat het het halen of gaat het het niet halen. Dus ik ga me nu ook tot een aantal feitelijk beperken. En ja, als er hier en daar al een klein beetje voorkeur gaat doorsijpelen dan zult u mij waarschijnlijk niet even duiden. Allereerst heb ik een aantal vragen over de m.e.r.-procedure, althans de procedure die niet doorlopen hoeft te worden. Er ligt een conceptadvies nu voor, die wordt voorgelegd aan de raad en de raad wordt ook gevraagd om daar kennis van te nemen. En eigenlijk is het verhaal van ja, onze inschatting op dit moment is dat er geen m.e.r. doorlopen hoeft te worden. Nou, dat, daar van die mededeling kunnen wij kennis nemen en dat zal ik ook zeker doen, maar ik ben heel erg benieuwd naar wat er vervolgens gebeurt op het moment dat die m.e.r.-procedure wel degelijk doorlopen zou moeten worden en wat dat dan eigenlijk precies betekent voor de rest van de procedure. Zou u, beste wethouder, daar misschien een nadere toelichting op kunnen geven? Dus waar zeggen wij ja tegen op het moment dat wij voldoen aan uw verzoek om ergens kennis van te nemen? Het andere onderwerp dat hebben BVR en GroenLinks ook al benoemd, dat is de hoogbouw van Sijthoff, en u beluistert ook de inspraak, de verschillende inspraakreacties ook in de inspreker, dat er best wel wat twijfel is over die hoogbouw bij, op de Sijthoff-locatie. Ik lees in de stukken dat het nodig is om de achteruitgang te bestrijden in de Plaspoelpolder. Maar als ik een toren in spe zou zijn, dan zou ik dat al een behoorlijke zware last vinden om die te kunnen dragen en te moeten dragen. Ik als enige toren in wording moet de hele Plaspoelpolder, de achteruitgang van de Plaspoelpolder bestrijden. Dat lijkt me een zware last voor één toren. Maar ik ben ook vooral heel erg benieuwd waar u dat nou precies op baseert. Wat gebeurt er eigenlijk als de raad dit in maart weg amendeert? Nee, er mag geen hele hoge toren komen. En ik begrijp dat dat wat voor uw business case gaat betekenen van de locatie als zodanig, van Sijthoff en ook

van de ontwikkelaar die op Sijthoff wil ontwikkelen, die zal misschien ook wel naar zijn andere plannen moeten gaan kijken. Maar wat betekent dit nou eigenlijk voor het totale gebied, voor het totale ontwikkelkader van het Havenkwartier, zou u daar misschien wat op willen toelichten? En met de heer Wit ben ik het mee eens en ook met de inspreker ben ik het mee eens, er wordt gesproken over een zichtlocatie vanaf de A4 en er zullen ongetwijfeld na mij ook mensen, partijen zijn die zeggen: ja, het moet wel in ieder geval ook een iconisch gebouw worden, waarmee we Rijswijk op de kaart gaan zetten. Dat zal allemaal wel, maar wat als je nou vanuit Rijswijk ook de kant op kijkt naar Delft, of naar het Elsenburgerbos, wordt dat dan eigenlijk ook meegewogen, waarom moet dit zo'n belangrijke zichtlocatie zijn vanaf de A4 en heeft Rijswijk dit nou echt nodig om op de kaart gezet te worden? Ik ben heel benieuwd wat de wethouder daarop te antwoorden heeft, maar met name ook op de vraag: wat als het voorstel weg wordt geamendeerd en wat dit voor het totale ontwikkelkader gaat betekenen. Ik heb nog een vraag over de ontsluiting van het gebied, en ook daar is ook al het een en ander over gezegd. Er zijn best wat twijfels over of het verkeer wel voldoende afgewikkeld kan gaan worden en ik lees over zaken als, er komt een betere afstelling van de verkeersinstallatiedienst, maar wat als dat nou niet werkt? Wat is uw fall back option, wat is uw fall back scenario? Ik lees dat er allerlei overleggen moeten gaan plaatsvinden met de MRDH, met om het OV beter te gaan ontsluiten. We weten allemaal hoe sterk wij als Rijswijk in de MRDH onze onderhandelingen voeren. Wat als die onderhandelingen nou niet heel erg succesvol blijken te zijn? Wat gaat dat doen met de bereikbaarheid van dit gebied? Wat zijn uw fall back scenario's, waar zeggen wij op dit moment ja tegen terwijl er nog een heleboel zaken open zijn? En ik heb tijdens een presentatieforum gevraagd om breder te kijken dan alleen maar naar die kleine postzegel, van den Elsenlaan, de Havenstraat, Nijverheidsstraat, Klipperstraat, wat doet het voor het grotere gebied, en ik heb het in de stukken niet kunnen teruglezen dat daar alsnog naar is gekeken. Want dit gaat natuurlijk een veel bredere uitwerking hebben voor het totale gebied. Op het moment dat de Bomenbuurt misschien wordt afgesloten vanuit de Havenstraat omdat er vanuit het Havenkwartier dan niet de Bomenbuurt ingegaan kan worden, dan betekent dat ook wat voor de ontsluiting van de Bomenbuurt.

De voorzitter: Mijnheer Oelen, wilt u afronden?

De heer Oelen: Ja, ik ben bijna klaar. Ik wist overigens niet, voorzitter, dat ik spreektijd had opgelegd gekregen, maar goed.

De voorzitter: Nou ja, ik wil wel even uitleggen. Kijk, we hebben een volle agenda, 12 uur halen we sowieso niet vanavond maar om nou tot 3, 4 uur 's nachts door te gaan denk ik dat we dat allemaal niet willen. Dus vandaar mijn wat minder beleefde vraag of u wil afronden.

De heer Oelen: Ik begrijp het, voorzitter, we hebben het alleen niet over een pakje boter vanavond. In ieder geval, wil de wethouder daar nog op reageren? En ik heb nog één laatste vraag en dat gaat over de leefbaarheid, en daar hebben de insprekers ook al wat over gezegd. Het aantal woningen wat erbij komt, het aantal mensen wat in de woningen komt te zitten, dat gaat wat over de leefbaarheid voor het gebied en het gebied eromheen betekenen. En de rapporten die er liggen, in hoeverre overtuigen die? Dus ik zou graag de wethouder willen uitnodigen om daar toch nog een keer goed op te reflecteren. Ik hou het hierbij, dank u wel voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Oelen. Gaan we over naar D66, wie kan ik daar het woord geven? Mijnheer Veerman.

De heer Veerman: Dank u wel, voorzitter. Dank u wel. Voor D66 is wonen is een van de belangrijkste eigen thema's, en daarvoor zijn wij ook blij met de ontwikkeling van het havengebied. Dat draagt bij aan de

woningbouw, zeker voor middenhuur en een betaalbare koop, en daarnaast is de ontwikkeling van het Havengebied noodzakelijk want veel stukken vragen hier vanwege leegstand om. Ik heb al veel goede vragen gehoord en ook de insprekers hebben goede vragen gesteld aan de wethouder, dus die laat ik even achterwege, ik heb er nog drie. Waarom is er niet gekozen om de hoge toren op het Sijthoff-terrein naast de Vliet te zetten, veel meer naar het EPO-gebouw toe? Ik hoor dat al vaker terugkomen, waarom moet de toren zo hoog. Nou, ik heb al gehoord waarvoor bouwen we niet af van het EPO, stapsgewijs naar beneden. Nou, dat is een van de vragen. Waarom offeren we daarbij ook als we daar het Sijthoff-terrein gaan bebouwen de enige groenstrook die nu nog als buffer dient en eigenlijk nog veel goede bomen bezitten, waarvoor halen we die daar tussenuit, tussen het steen en het recreatiegebied langs de Vliet? En wat gaan we doen om tot meer groen te komen? Niet alleen maar wat losse boompjes hoop ik, maar ook wat meer bomen en biodiversiteit dan wat er nu staat, want er staat niet zo heel veel en als we deze groenstrook ook nog gaan offeren blijft er heel weinig over. En de laatste vraag is: waarom worden de zichtlijnen van de Vliet als cultureel erfgoed trekvaarten niet meer geborgd in het geheel? Als je nu daar loopt of fietst zie je eigenlijk de mooie lijn naar Delft, mooi, meanderend langs het groen, en straks staat er langs het gebied kijken we vanaf de Rijswijks naar een hoog gebouw aan. Had dat niet anders gekund? Dat zijn onze vragen, dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Veerman. Gaan we over naar het CDA, mijnheer Van Enk.

De heer Van Enk: Dank u wel, voorzitter. Ja, voorzitter, het is inderdaad geen pakje boter waar we het vanavond over hebben, het is een spannend onderwerp maar ook heel belangrijk. We gaan vandaag hebben over het masterplan, dat is nog geen bestemmingsplan maar het is wel een belangrijke stap denk ik in het hele ontwikkelspel wat we voeren vanuit het college met diverse ontwikkelaars, beleggers en eigenaren die erbij betrokken zijn. En ook met de bewoners en belanghebbenden, andere belanghebbenden, is dat erg belangrijk dat er een keer een stap gaat worden gezet. Het voldoet wat betreft het CDA helemaal aan het rijksbeleid om het grote aantal woningen waar we behoefte aan hebben, om dat langzamerhand binnenstedelijk te gaan bouwen, omdat we niet eindeloos door kunnen blijven bouwen in weilanden. Er moet dus weer ingepast worden in de stad en dat is, dat zie je ook aan dit ontwerp, dat is in veel opzichten lastig en duur. Maar het is goed voor de woningbouw en zeker voor het segment waar hier voor wordt gekozen, namelijk, want er staat in de stukken toch zo'n beetje de helft middenhuur, middenkoop. En dat is waar een schreeuwende behoefte aan is bij veel mensen met een middeninkomen. Het heeft ook voordelen voor het gebied zelf, dat kunnen we als CDA beamen, er liggen natuurlijk braakliggende terreinen, het is wat rommelig aan het worden met overblijvende bedrijven. En het lijkt er dus op dat er hier een kans ligt, net als in De Bogaard, om binnenstedelijk te gaan bouwen. Maar, voorzitter, het is ook een avontuur, en zeker voor de mensen die in het aangrenzende gebied wonen. En het is mooi dat ontwikkelaars en beleggers belangstelling hebben voor het bouwen van woningen en dat de kantorenmarkt nu in dat opzicht gunstige bijkomstige omstandigheden op zijn gat ligt, maar we moeten het hebben over de randvoorwaarden waaronder dat kan. En ik wil daarover vragen stellen rond verkeer en verkeersoverlast, het groen, ik heb het even over de hoge toren hebben. Wat betreft dat verkeer, daar hebben we eigenlijk de meeste vragen over. Kijk, sowieso het karakter van dit woongebied wordt gepresenteerd zoals we dat ook elders graag in Rijswijk willen zien, om nieuwbouw gepaard te laten gaan met minder parkeren en minder autogebruik. Qua locatie kan dat als je kijkt naar de verbinding met de rest van Rijswijk, want we bouwen binnenstedelijk. Maar het is aan de andere kant ook een gebied wat pal langs de snelweg ligt. Dus wij denken dat er ook heel veel bewoners zullen komen die dat als voordeel zien en daar zit dus een zekere contradictio in. We zijn als CDA blij met technische oplossingen door worden gekozen om een stop in de weg te plaatsen, of verschillende stoppen in de weg, waardoor de overlast niet naar de Bomenbuurt toe komt. Maar inderdaad hebben we net ook de inspreker, mijnheer Douwe Wielenga, de vraag, ja, wij vragen ons af: gaat dat wel werken met het afstellen van de stoplichten. Ik zal er

niet over uitweiden want er zijn meer vragen over gesteld. Dat wordt toch wel een belangrijke in het vertrouwen of we dat verkeer gaan oplossen in dat gebied. Dan de toegangsweg, er wordt gezegd: nou, er komt wat minder verkeer langs de Burgemeester Elsenlaan vanwege Rotterdamsebaan, straks de tunnel, de Utrechtsebaan, ja, zo gaan we steeds verder wijzen. Maar wij kunnen ons toch voorstellen dat bijvoorbeeld de toekomst van de Beatrixlaan op dit gebied veel meer van belang zal zijn en veel meer invloed zal hebben dan die andere toegangswegen naar Den Haag. Gaat hierom de toegangsweg naar Laak en Den Haag Zuid. En die Beatrixlaan, los van dat we binnenkort hopen de banen wat te verleggen, hoe staat het met onze plannen om daar te zorgen met andere overheden draagvlak te krijgen voor die ondertunneling? Wij denken dat dat ook voor dit gebied, Havenkwartier, een enorm gunstige werking zal hebben als we daar een mooie oplossing gaan krijgen. Dan verkeer in de zin van milieuoverlast. We hebben het een tijdje geleden gehad in deze raad over de milieu- en de luchtvervuiling in Rijswijk. Daar staan we bovenaan de top qua vuile lucht, en bij die oorzaken daarvan, ik kom er toch nog maar eens op terug, gaat het vooral om dat verkeer en ook om bouwmachines wat de wethouder al een keer eerder heeft uitgelegd. Nou, toevallig las ik in de krant iets over laadpalen voor heimachines, dat zou misschien een mooi idee zijn vanuit milieu om straks ook als het gebouwd gaat worden in dit binnenstedelijk gebied, om ondernemers en aannemers te vragen om met wat meer moderne milieuvriendelijke technieken te werken. Maar belangrijkste is eigenlijk toch: die A4 wordt straks verbreed, en dat heeft ook direct invloed op dit gebied. We hebben als CDA met succes een lobby gedaan in de regio, met Den Haag, om in de Tweede Kamer een motie aangenomen te krijgen die Rijkswaterstaat ertoe dwingt om opnieuw te gaan kijken of er niet milieumaatregelen aanvullend nodig zijn voor die A4. Heeft het college dat stokje inmiddels overgenomen, want Rijkswaterstaat moet dat nu gaan uitvoeren, en hebben we contact met Rijkswaterstaat om daar de vinger aan de pols te houden? Schermen, snelheidsbeperking, enorm van belang voor de ontwikkelingen van dit gebied maar ook voor de rest van Rijswijk. En eigenlijk, we hebben het er al onderling ook buiten de vergadering wel eens over gehad, iets moois als bijvoorbeeld een overkapping van die A4 met zonnepanelen, ja, dat lijken ons creatieve, mooie, vooruitstrevende oplossingen waar je gewoon verschillende vliegen mee in één klap slaat. Dan kom ik op het groen. Ja, wordt het nou meer of minder. Ik heb van tevoren nog wat technische vragen gesteld, het antwoord is: het wordt meer, maar dan moet je ook de wadi's en de sunspots meenemen heb ik begrepen. Voorzitter, laten we hier royaal in zijn. Ik heb begrepen dat u met de partijen al bent gekomen op een aantal van zeventig nieuw te planten bomen in het gebied. Dat vind ik hartstikke fijn maar het mag wat ons betreft waar mogelijk toch nog wel een onsje meer zijn, vooral als het inderdaad gaan om het aangelegd groen, de groenstroken, ik had begrepen dat die langs het Jaagpad op zijn minst qua oppervlakte gelijk blijft. Ik hoorde nu anderen vragen over misschien toch nog misverstanden. Laten we de traditie van Rijswijk in ere houden, mooi aangelegd groen, en waar we hoog bouwen mag je in ruil daarvoor zeker ook mooi aangelegd groen krijgen. Ik weet niet precies hoe de normen zijn die er zijn aangehaald door vragenstellers, maar het is logisch dat als je hoog bouwt, dat je gewoon meer ruimte ook nodig hebt om het gebied leefbaar te houden. Tot slot die hoge toren. Ik begrijp de bezwaren van bewoners, ook al is er al enorm rekening gehouden in de ontwikkeling van het plan met verschuiving van bouwhoogtes, dat men toch aanhikt tegen die hoge toren, op de hoek zo bij dat Jaagpad. Ja, het is lastig om je dat nog voor te stellen. Maar ik heb twee voorwaarden waaronder ik denk dat het toch kan. Ten eerste: bewoners van zo'n grote toren moeten niet met de auto over dat Jaagpad en Huis te Hoornkade hun weg gaan vinden, die moeten inderdaad op dezelfde manier via een stop naar de snelweg of de Elsenlaan worden geleid, dat is één. En twee: ik vind dat stedenbouwkundig argument om hem op die hoek te zetten inderdaad wel overtuigend. En dat zeg ik aan de heer Oelen, ik zeg ook aan de heer Wit, we kunnen proberen dat in te drukken, die hoogte, maar wat je er dan voor in de plaats krijgt dat is meer hoogbouw er omheen. Dan wordt het een gemiddelde hoogte van laten we zeggen zes, zeven etages, en dat komt de uitstraling van het gebied ook niet ten goede. Ik zou dus net als destijds bij de ontwikkeling Bogaard heb gezegd, ik zou het enorm belangrijk vinden dat we in gesprek blijven met die eigenaar en ontwikkelaar om ervoor te zorgen dat als een toren daar

komt, dat in de vorm gebeurt van een mooi, aansprekend ontwerp, en niet de blokkendoos waar we nu in de grove lijnen over praten. Maar dat het iets is waar je inderdaad vanuit Rijswijk kan zeggen: daar zijn we trots op. En dat is wat betreft het EOB-gebouw vind ik ook aan de hand. En dat zeg ik ook aan de heer Oelen, als je door het Elsenburgerbos wandelt of je kijkt vanuit Delft naar hier, als je kijkt naar zichtlijnen, dan zie je ook dat EOB-gebouw, dat is ook ontzettend hoog. En je zou kunnen zeggen massief en breed, maar het heeft een prachtig ontwerp en dat vergoedt enorm veel. Dus dat zou ik u op het hart willen drukken, laten we daar als gemeente goed over in gesprek blijven met ontwikkelaars en let vooral op de andere randvoorwaarden, groen en leefbaarheid en verkeer, dan denk ik dat wij in de raad daar een mooi besluit over kunnen nemen. Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Van Enk. Mijnheer Oelen. U heeft een interruptie.

De heer Oelen: Ja, ik wil alleen aan de heer Van Enk vragen of hij het niet met me eens is dat de appreciatie van iets wat mooi is of niet mooi is, dat dat een kwestie van smaak is. Want u heeft het erover dat u het gebouw van EPO heel mooi vindt als u door het Elsenburgerbos wandelt, maar ik denk dat als je daar een aantal willekeurige andere mensen over bevraagt, dat die dat heel anders waarderen dan wat u nu zegt. Kortom, bent u het ook met me eens dat het vrij risicovol is om dan iets neer te zetten waarvan u denkt van het is mooi of iconisch of wat dan ook, waarvan een heel groot deel van Rijswijk denkt van ja, dat had voor ons niet zo gehoeven, dat is één. En het tweede is: het feit dat er geen hoogbouw hoeft te komen hoeft niet onmiddellijk te betekenen dat er alleen maar meer laagbouw hoeft te komen. Rijswijk, ook als je naar het bod kijkt, naar de provincie, Rijswijk overbiedt al de provincie in het aantal woningen wat Rijswijk heeft te bieden volgens de criteria van de provincie. Dus Rijswijk kan er ook voor kiezen om gewoon hier in dit gebied minder woningen te bouwen door bijvoorbeeld die hele toren er niet te laten komen. Vandaar mijn vraag ook aan de wethouder, wat betekent dat voor dat specifieke gebied? Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: Duidelijk, mijnheer Oelen, dank u wel. Mijnheer Van Enk, kort een reactie ...

De heer Van Enk: Ja.

De voorzitter: En daarna gaan we door ...

De heer van Enk: Ja.

De voorzitter: Want in de tweede termijn is nog genoeg ruimte om met elkaar het debat aan te gaan.

De heer Van Enk: Nee, wat dat laatste punt betreft zal inderdaad de wethouder daar antwoord op geven maar ik kan me voorstellen dat je op een soort break-even point komt als je dit gebied wil ontwikkelen. Je kunt zeggen: we doen minder woningen, maar dat hebben we trouwens jaren geleden al besloten als je kijkt naar de historie van de stukken die hier als bijlage bij zit. Maar je kunt zeggen: doe wat minder, maar dan heb je ook minder ruimte en minder geld en opbrengsten van diezelfde ontwikkelaars om dit gebied ook mooi te maken. En daarom stel ik liever eisen aan het mooi maken en leefbaar maken van dit gebied, en een goede echte geloofwaardige verkeersoplossingen, dan dat we nu het terug gaan drukken. Het is spannend, maar hetzelfde geldt voor die toren, ik ben het met u eens, met de heer Oelen eens dat je van smaken kan verschillen, maar als het om een toren gaat dan gaat het om rankheid, om een ontwerp wat gewoon anders is dan anders en waar je ook met bewoners over kan praten voordat het wordt gebouwd, maar dat je ... Ik geloof zeker dat omwonenden veel meer zien in een revolutionair mooi ontwerp dat geen overlast biedt dan dat er een, ja, een blokkendoos komt met twee etages lager maar er is geen geld meer om er iets moois van te

maken. Dat is een beetje de klem, dat dilemma wat ik proef en waar ik zou kiezen voor de aanval in plaats voor alleen verdedigen.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Van Enk. Gaan we over naar de fractie van Wij. Wie mag ik daar het woord geven? Mevrouw Mauer.

Mevrouw Mauer: Mevrouw Mauer, ja, dank je wel voorzitter. Wij wil van Rijswijk een bruisende stad maken waar mensen met plezier wonen en werken, met natuurlijk daarbij de nodige voorzieningen in elke wijk. We vinden het belangrijk om de bestaande bebouwde omgeving maximaal te ontwikkelen en te benutten voordat we besluiten nieuwe wijken aan te leggen. Ja, om die reden willen wij leegstand van gebouwen en verpaupering van de bebouwde omgeving zoveel mogelijk terugdringen. Nou, dat zien wij ook in het raadsvoorstel terugkomen dus in principe staan wij dus positief tegenover dit raadsvoorstel. Wel hebben we nog een aantal kritische vragen, uiteraard. Zo lezen wij namelijk in het raadsvoorstel dat de eigenaren bedrijven moeten blijven huisvesten en dat zij dus zelf oplossingen moeten vinden voor het vermijden van hinder tussen bedrijven en woningen. Leggen we daarmee de verantwoordelijkheid voor het houden van de balans tussen werken en wonen bij de eigenaren en zo ja, is dat voldoende om het werken te borgen en te voorkomen dat de al bestaande bedrijven later toch nog weggejaagd worden? Heeft de wethouder voorbeelden hoe dit ingericht kan worden? Daarnaast maakt Wij zich ook zorgen over de te verwachten verkeersdrukte die gepaard gaat met dit voorstel. Momenteel wordt er al een behoorlijke verkeersdrukte ervaren in deze omgeving en met meer inwoners en werkenden is er een risico dat dat dus zal gaan toenemen. Daarom zouden wij graag van de wethouder willen weten in hoeverre er al rekening is gehouden met de toenemende verkeersdrukte in dit raadsvoorstel en of dit in samenhang is gedaan met de verwachte ontwikkeling van de omliggende wijken. Is daar dan ook integraal bij gekeken naar de toekomst over tien à twintig jaar, en zo ja, wat zijn de belangrijkste conclusies uit die analyse? Is er extra infrastructuur nodig, hoe zit het met de investeringen in bijvoorbeeld het openbaar vervoer? Kortom, hoe zorgen we ervoor dat we het bruisende Rijswijk bereikbaar gaan houden? Kan de wethouder toezeggen dat de mogelijke impact van zowel de ontwikkeling van het Havenkwartier als de andere bouwplannen in Rijswijk nauw in de gaten wordt gehouden? Nou, dit was mijn eerste termijn, dank je wel.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Mauer. Gaan we over naar de fractie van Gemeentebelangen Rijswijk. Mijnheer Van Reijen.

De heer Van Reijen: Dank u wel voorzitter. Op de eerste plaats willen we wethouder zeker bedanken voor het prachtige plan wat er ligt. Heel veel ambitie. De meeste vragen zijn inmiddels al gesteld en de meeste dingen zijn geopperd maar wij willen toch wel benadrukken dat wij vinden dat er, dat we er open voor moeten staan voor hoogbouw, voor in welke vorm dan ook. Het liefst in een mooie architecture vorm, maar dat het voor iedereen acceptabel is, maar we moeten er niet gelijk afwijzend tegenover staan. Daarnaast willen we benadr... Willen we graag weten, en willen we graag dat de toegang, wegen, fietspaden, wandelpaden et cetera, de infrastructuur al goed bekend is voordat er überhaupt een paal in de grond gaat, zodat het duidelijk is dat de wegen ontsloten kunnen worden. En dat voordat de bouw start. Voor het groen zijn we ook uiteraard voor dat er heel veel mooie parken, mooie bomen geplaatst worden, et cetera, maar ik neem aan dat daar door de wethouder zeer zeker rekening mee wordt gehouden. Tot zover de eerste termijn, dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, de heer Reijen, kort en bondig, daar houd ik van. Gaan we over naar PvdA, mijnheer Kooy.

De heer Kooy: Voorzitter, dank u wel. Wethouder, dank voor het voorleggen van het plan. Heleboel vragen zijn natuurlijk al gesteld vanavond, ga ik niet nog een keer doen. Leefbaarheid vinden we een belangrijk punt wat naar voren is gekomen maar ik zal even het voorstel erbij pakken en aan de hand daarvan even nog wat technische vragen stellen voordat inderdaad volgende keer het politieke debat losgaat. Dan begin ik eigenlijk met punt 3 uit het voorstel, kennis te nemen de concept-aanmeldingsnotitie m.e.r.-beoordeling. Ik zou graag van de wethouder een toelichting willen hebben waarom die deze procedure op deze manier aanhoudt, anders dan mijnheer Oelen van de VVD heb ik even gedoken in de m.e.r.-beoordelingsverplichtingen en boven de 2.000 huizen zou er een m.e.r. moeten liggen. Er zijn een paar uitzonderingen, voldoet niet helemaal aan, maar er is ook nog een bepaling in de m.e.r. dat als er een binnenhaven is die aangepast gaat worden, dat daar in ieder geval een m.e.r. van moet zijn. Dus ik ben heel benieuwd waarom nou deze procedure is gekozen en wat er dan verder gaat gebeuren met deze aanmeldnotitie. Gaat die dan nog gepubliceerd worden, en zo ja, wanneer gaat die gepubliceerd worden en via welke kanalen? Dat is even onduidelijk. Het ontwikkelkader. Ik zou graag toelichting willen hebben hoe de wethouder dat ziet, kaders boven regelgeving en boven wetgeving, nog even een stukje over wat is bepalend, wat is leidend. De inhoud van het kader valt me op dat we een aantal stukken hebben die zeer gericht geschreven zijn, maar ook dingen die niet compleet staan. Wederom hebben we een bezonningsstudie die niet conform de richtlijnen daarvoor is, hij is afgekapt ook weer, en inderdaad een toren van 120 meter geeft een schaduw van meer dan 2 kilometer. Dat is een ruim gebied in Rijswijk wat daardoor geraakt gaat worden. Maar wederom zien weer afgekapte kaartjes en niet een totaalplaatje volgens mij van alle schaduwen bij elkaar. Dus waarom is dat zo, of heb ik gewoon een kaartje gemist in de documenten, dat kan ook. In te stemmen met de beantwoording van inspraakreacties, punt 1. Het verbaast mij dat dit inspraakreacties worden genoemd. Er is een gesprek geweest met omwonenden over een idee, het idee van het Havenplan, er ligt geen concreet plan voor. Niet een eenduidig compleet plan. Waarop is er dan inspraak geweest, hoe hebben zij concreet dat kunnen aangeven? Dus ik zou daar graag een toelichting op geven, tevens verbaast het mij dat er naam en toenamen bij stonden, wat ik niet gewend ben in de inspraakprocedures. En dan hebben we 1, 2, nou financiën is voor nu even niet zo relevant denk ik. En misschien een toelichting aan een van de stukken over het participatieproces. In de planvorming hebben de ontwikkelaars besluitvormende rechten gekregen, maar de bewoners slechts adviesrechten. Hoe is dat evenwicht te verantwoorden als de ontwikkelaar er op een gegeven moment vandoor gaat en het een gesloten boek voor hem is, en de inwoners daar nog moeten wonen. En ook met de ambitie dat er dus een eigen impact is gedaan op een milieu, werd net al door het CDA de verbreding van de A4 genoemd, maar er ligt ook nog een notitie van een brief van de minister aan de Tweede Kamer, dat zolang de Beatrixlaan geen tunnel heeft we de afrit bij de EPO, dat dat als inprikker beschouwd gaat worden met dito verkeersafhandeling. Is dat meegenomen in deze uitwerking, evenals de luchtvervuiling rondom de A4? Voor de rest heb ik natuurlijk nog zestien bladzijdes met vraagjes of dergelijke maar laten we het gewoon even op hoofdlijnen houden met deze beantwoording voor nu. Voorzitter, ik geef hem even terug aan u.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Kooy, dat klinkt natuurlijk als muziek in mijn oren. Gaan we over naar Rijswijks Belang, de heer Weterings.

De heer Weterings: Goedenavond, hallo. Ja, op zich blij met de ontwikkelingen binnen het Havengebied, ook blij dat er een voorstel ligt, daar kunnen wij als raad alles van vinden. Ook blij dat wordt erkend dat het op dit moment nu een onaantrekkelijk gebied is. Ja, het is gewoon zoals ik al zei koud en kil en achterstallig, dus blij dat er ontwikkelingen zijn, alleen delen wij wel zeker de zorgen die ook de inspreker had vandaag, en vooral ook over de infrastructuur. Vanaf het eerste kopje koffie bij Inn The Stuart toen nog de eerste presentatie ook was voor omwonenden, toen werd er al gelijk geschaard achter het afstellen van verkeersinstallaties, want met 2.000 tot 2.500 woningen erbij dan denken wij nogmaals niet dat met het afstellen van de

verkeersinstallaties dat je het daarmee gaat redden. Want nu staat er nog geregeld vanaf het EPO tot aan de BP-pomp staat het nu al gewoon al vast tussen 3 en 5, dus er komt sowieso verkeer bij, hoe je het ook wendt of keert, het gaat drukker worden, zal ook niet minder worden. En het valt ons op in uw plan dat u daar vooral, u focust zich vooral op het afstellen van verkeersinstallaties wat ik al zei, en dat u zich vooral bezighoudt met het faciliteren van lopen, fietsen, concepten, autodelen, openbaar vervoer, dat is allemaal prachtig maar zijn er dan ook bepaalde voorwaardes als je daar een huis wil kopen? Mag dat alleen met een OV-jaarkaart of alleen als je een fiets hebt? Worden er voorwaardes geschonden aan het kopen van een huis in het gebied? Want 2.500 woningen is gegarandeerd de helft auto's, gegarandeerd. Maar goed, oké, die vraag zal ik even aan de wethouder willen neerleggen. Verder viel ons op dat u aangeeft in uw plan dat de eigenaren in het gebied krijgen door toename van de bouwmogelijkheden veel verdienmogelijkheden, maar ook die eigenaren zijn weer afhankelijk van afnemers. En het ontwikkelkader is dan wel financieel neutraal, maar er wordt duidelijk wordt er aangegeven dat een soort terugverdienmodel is bij de exploitatie. Maar goed, wie zegt dat we volgend jaar niet weer in een crisis terechtkomen, dat we weer met zijn allen binnen mogen zitten of weer digitaal moeten vergaderen door een coronacrisis, welke ondernemer die in het gebied gaan zitten kan dan overleven? Ik weet het niet, er zijn nog totaal geen vooruitzichten hoe we ook hieruit gaan komen. Dus het is een prachtig plan, maar is er rekening gehouden met de actualiteit van nu, met corona. Dat is ook een vraag die ik wilde stellen. En u geeft ook aan dat er ook een verantwoordelijkheid ligt bij de ontwikkelaars, daar zijn we op zich wel blij mee. En dat er het ook gaat om totaal 17 miljoen aan investeringen in personele kosten, en ook over in het openbaar gebied, dat wordt dan over twintig jaar verspreid. Wie staat garant voor die 17 miljoen, is dat gemeente Rijswijk of gaan de ontwikkelaar vast 17 miljoen vooruit even tikken, dat dat vast wordt gesteld mocht er geen ondernemer meer komen? Dus wie staat garant voor die 17 miljoen, zijn dat de ontwikkelaars of is dat de gemeente? Want ook een, wat mijnheer Kooy ook al aangaf van de Partij van de Arbeid, een ontwikkelaar kan ook volgend jaar weg zijn, dus als er nu al afspraken worden gemaakt over twintig jaar, vind ik heel erg ambitieus, laat ik het zo zeggen. Want ik weet zelf ook niet hoe ik over twintig jaar ervoor zit, of ik misschien achter een schermje zit of ik zit op een andere stoel, misschien ben ik er helemaal wel niet meer. Dus heel erg ambitieus. Verder, ja, het allergrootste euvel, maar dat heb ik al benoemd, ik zal het nog één keer heel kort herhalen. Ja, de infrastructuur, we hebben daar al meerdere malen onze zorgen over geuit en schijnbaar is dat niet doorgekomen, er is puur gefocust op de stoplichten maar geen enkele, als de stoplichten niet werken, plan B, plan C, infrastructuur, inprickers, verbredingen van wegen, nieuwe wegen, openbrekingen, helemaal niks in terug te vinden. Dus positief over het plan, maar zonder een goede keus B of C over de infrastructuur kunnen wij het plan helaas niet steunen. Dus ga er nog alsjeblieft mee aan de slag.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Weterings. Gaan we tenslotte over naar Onafhankelijk Rijswijk, mijnheer Jense.

De heer Jense: Voorzitter, dank je wel. Ja, ik kan me nog herinneren dat er heel veel jaren geleden een wethouder van de VVD was die het plan had bedacht om een hoge toren bij de Vliet neer te zetten, dat werd destijds genoemd door Gemeentebelangen Rijswijk Manhattan aan de Vliet. Wellicht herinnert u zich nog die mooie titel. Voorzitter, dat er in het havenkwartier iets moet gebeuren is ook voor Onafhankelijk Rijswijk evident. De vraag is alleen, moet dat ook extreem hoog? Ik heb het betoog van de heer Van Enk met belangstelling aangehoord en die filosofie klopt ook wel in hoge lijnen. Punt is alleen, en hoogbouw relateer je altijd aan de omgeving, van wat staat er nog meer aan het gebouwde, dus het kan ook nog relatief zijn. Waar wij ons in ieder geval als Onafhankelijk Rijswijk behoorlijk zorgen over maken zijn de verkeersontwikkeling, of de afwikkeling daarvan, met name en hij is ook al door meerdere genoemd, de verbreding van de A4 en het upgraden als ontsluiting en op- en afrit na die A4 via de Plaspoelpolder. Zeker zolang de Beatrixlaan er eigenlijk absoluut niets meer bij kan hebben zonder dat daar een deugdelijke oplossing voor de overlast die

die oplevert is meegenomen. Ik zou de wethouder willen vragen: hoe vaart hij met de bewoners van het Havenkwartier, heeft hij daar regulier overleg mee of is hij nu vanavond overvallen door de reactie van de inspreker die namens de bewoners van het Havenkwartier sprak, althans zo heb ik het geïnterpreteerd, dat hij een vertegenwoordiger van die groepering is. Even kijken, want ik heb nog een paar krabbeltjes hier opgeschreven. Ja, voorzitter, het afstellen, en de heer Weterings zei het terecht, het afstellen van een aantal VRI's is absoluut volstrekt onvoldoende. Dat gaat hem dus niet worden om het op die manier goed te regelen. Wij zijn en blijven daar dan ook heel kritisch over bij de steun aan het plan, ja of nee. En voor de goede orde, wij zouden ook graag willen weten, als je zoveel woningen gaat bouwen, wordt er dan ook mogelijk door de ondernemers mee geïnvesteerd in de aanleg van verbeterde infrastructuur of komt die helemaal volledig voor rekening van Rijswijk als zijnde, ja, een risico van het willen ontwikkelen van zo'n gebied. En tenslotte de vraag aan de wethouder, want ik ben die kennis in de loop van de jaren kwijtgeraakt, Rijswijk heeft een hoogbouwvisie en hoe verhoudt de locatie voor de hoogbouw zich in uw visie? Voorzitter, tot zover.

De voorzitter: Dank u wel, de heer Jense. Gaan we over naar de beantwoording, wethouder Van de Laar. U heeft het woord.

De heer Van de Laar: Heel hartelijk dank voor al uw vragen en betrokkenheid bij inderdaad een enorm grote beslissing eigenlijk gedurende zeker deze collegeperiode ook omdat we hier een heel stuk nieuwe stad eigenlijk ontwikkelt, het bestaat al als stad, maar het wordt echt een ander gebied. Ik zal gelijk beginnen met de hoogbouw, zo hebben we dat ook gedaan in het contact met de bewoners twee, drie jaar geleden en andere omwonenden, dat we toen we de plannen hadden gekregen van de projectontwikkelaars en er flink wat hoogbouw stond ingetekend, laten we dat als eerste tackelen omdat daar waarschijnlijk de grootste issues omtrent zijn en de grootste verandering gevoelsmatig misschien wel is. En dan begin ik toch even wat hoog over, Rijswijk heeft zich namelijk een ambitieuze doelstelling gesteld ten aanzien van de woningbouw. Ook om de woningnood op te lossen. We hebben die woningen ook nodig omdat eigenlijk niks anders de herstructurering van onze naoorlogse stad zoals in de Bogaard en de Plaspoelpolder gaat betalen. Maar we willen vooral primair woningen bouwen om die woningnood op te lossen. We willen niet dat dat ten koste gaat van de leefbaarheid van de stad en de leefkwaliteit van de inwoners en van de ondernemers, en voor mijn part ook dieren, zo je wil. Dus die woningbouwopgave moeten we heel gecontroleerd en consciëntieus aanpakken, dat kan niet zomaar overal. En daarbij hebben we gezegd, in meerdere visies hebben we dat vastgelegd, dat we het intensief bouwen alleen toestaan in de stadsas en specifiek op drie plekken namelijk de Bogaard, Kesslerpark en het Havenkwartier. En dit zijn plekken waar verdichting heel goed mogelijk is omdat het past, en vanuit van allerlei verschillende perspectieven, er is ruimte, niet alleen door leegstand maar er is echt een vraag om iets te doen, er zijn problemen, dus daar moet iets worden opgelost en dat kan onder andere met woningbouw, de infrastructuur is er robuust, dat is een heel belangrijke, de wegen zijn nog aanwezig, dat geldt zowel bij die drie plekken als ook bij het Havenkwartier, ik kom daar zo meteen op terug. Het openbaar vervoer is er goed geregeld en stedenbouwkundig bevatten deze plekken allemaal kansen om de stad echt te verbeteren, om het mooier te maken, dynamischer, interessanter en aantrekkelijker. Het past ook bij het idee van de etalagezone en dan heb ik het over het Havenkwartier, en dat is gelijk antwoord op de vraag van de heer Jense uit 2007 meen ik inderdaad die hoogbouwvisie, maar ook in al onze nieuwe visies van de afgelopen jaren is dit gebied aangemerkt als een gebied waar verdicht kan worden en waar hoogbouw bij past. Maar niet alleen vanuit een negatief perspectief willen we die hoogbouw daar hebben, omdat we genoodzaakt zijn om het ergens te doen, omdat we niet willen bouwen in de Landgoederenzone, maar om juist omdat we denken dat op deze plek dit een hele positieve bijdrage levert aan het gebied, aan het vestigingsklimaat, aan de uitstraling en herkenbaarheid van Rijswijk en daarmee hopelijk aan het zelfbewustzijn van Rijswijk. Als je het dan hebt over specifiek de Sijthoff-toren, daar zijn heel veel

overwegingen aan ten grondslag, het begint eigenlijk met een hele grote massieve blok op een terrein en dan komen er allerlei overwegingen. We willen een leefbaar gebied maken, een fijn stuk stad voor ondernemers en voor bewoners. Dat betekent dat er meer openbare ruimte moet komen, dat hebben we in de stadsvisie bijvoorbeeld mooi opgeschreven, ik heb het nog nagezocht, we richten de wijken zo in dat mensen elkaar spontaan meer gaan ontmoeten en er sociale samenhang is, we gaan openbare ruimtes aantrekkelijker inrichten met ruimte voor verblijven en ontmoeten. Nou, dat is een heel belangrijk omdat er eigenlijk niet zo heel veel ruimte is in het Havenkwartier en daar moet een oplossing voor worden gevonden, en dat is onder andere dus, dat zijn die spelregels, de hoogte in. Er moet meer groen en blauw komen omdat we graag willen dat mensen in een groene omgeving, of zich in ieder geval kunnen relateren aan groen en blauw in de omgeving, dat is denk ik past heel goed bij de identiteit van Rijswijk als groene stad. We willen looproutes aanpassen, de toegankelijkheid van het gebied moet worden verbeterd en stedenbouwkundig, dat heeft u wellicht kunnen lezen, niet alleen noord-zuidverbindingen maar ook oost-westverbindingen waardoor we eigenlijk de Vliet het Havengebied binnentrekken. Excuseert u mij die poëtische vrijheid die ik heb overgenomen van de architect, maar ik zeg het omdat het een heel realistisch en goed verhaal is. Daarnaast moet het op straatniveau leefbaar zijn en moet het stedenbouwkundig ook in balans zijn. En zo zijn er allerlei keuzes waardoor je die massieve blok, dat is het alternatief, dat is gelijk eigenlijk een antwoord op de heer Oelen, opknijpt in stukken de hoogte in en doorwaadbaar maakt met groenvoorzieningen en daar stedenbouwkundige compositie van maakt. Dus dat zijn overwegingen rondom die Sijthoff-toren, en dat moet natuurlijk ook op de begane grond, op straatniveau, leefbaar zijn dus er zijn heel veel studies gedaan, windstudies, zonstudies, en de heer Kooy heeft het over de schaduwwerking van een toren, nou dat is allemaal volgens de normering gedaan. Dat is een vrij strenge TNO-normering, dat gaat op data en tijdstippen en die data en tijdstippen is niet met de avondzon zal ik maar zeggen, dat je inderdaad een hele lange slag schaduw hebt, maar op tijdstippen dat er graag een zonervaring moet zijn, meer staat technisch in de stukken. Maar die onderzoeken zijn er gedaan en daaruit kwam ook, en zoals ik al zei, dat hebben we als eerste eigenlijk tijdens de bewonersavonden besproken, wat is nou een goede plek als je daar de hoogte in gaat? En die toren heeft al op meerdere plekken gestaan en als je die nou helemaal dicht tegen het EPO aan zet, of in het verlengde daarvan, dan ontstaat er een enorme slagschaduw voor het gebied wat het gebied niet aantrekkelijk maakt en minder leefbaar, en er ontstaat ook heel veel wind, soort van windtunnel wordt dan gecreëerd. Dus deze plek is bestudeerd en is de overtuiging dat dit de beste plek ervoor is. Wat is het gevolg als dat nou niet doorgaat? Nou, dan wordt het gebied stukken minder mooi, als het helemaal niet doorgaat missen wij meer dan 100 miljoen investeringen, gewoon in het gebouw zelf maar ook nog eens natuurlijk, en ik weet niet uit mijn hoofd hoeveel vierkante meter dat is maar u heeft gelezen, ontwikkelaars betalen € 97,50 de meter woonoppervlak, nou, dat moeten wij dan ook missen en dan blijf je een rotstuk bij wijze van spreken in het, of dan moeten we weer helemaal van voor af aan beginnen, dat vind ik geen optie. Ik vind de suggestie, om daar gelijk een antwoord op te geven aan het CDA, in gesprek blijven met de projectontwikkelaar, dat is natuurlijk sowieso het geval. Voor alle projecten, als het ontwikkelkader wordt aangenomen moeten nog allemaal individueel een RO-procedure, een bestemmingsplanwijziging doorlopen, dat betekent ook wettelijke inspraak, dat betekent ook terug naar de raad, dus daar krijgen ... Maar ik kan me voorstellen dat we voor de Sijthoff-locatie, omdat daar zo'n markant punt is van het hele gebied, dat daar een grotere betrokkenheid van wordt gevraagd van de kant van de inwoners en van de raad om die locatie verder te ontwikkelen waar alle vragen ook weer aan bod kunnen komen. Daar, dat betekent bijvoorbeeld ook het groene rondom de Sijthoff-locatie, en dan geef ik antwoord op de heer Veerman, en ja, u zei, u maakte ook een opmerking over de zichtlijnen vanaf de Vliet, ja, het is onmiskenbaar dat dan daar een toren staat waarvan we dus overtuigd zijn dat die in de etalagezone goed in balans staat juist met het EPO. In deze huidige ontwikkeling hebben we ook gekeken naar zichtlijnen vanuit het gebied zelf, dus richting de Vliet toe, en rekening gehouden met zichtlijnen van de Prunuskade, als de toren meer opschuift dan komt die ook meer in de zichtlijn van de Prunuskade te

staan. Ten aanzien van de leefbaarheid zijn er veel zaken op te merken, we zijn ietsjes verder gegaan dan alleen maar een m.e.r. maar we hebben dus ook naar een Haags voorbeeld een leefeffectrapportage gedaan over allerlei punten, nou dat heeft u kunnen lezen. Wat ik daar het mooist van vind eigenlijk vanuit de leefbaarheid bezien, en de absorptievermogen van het gebied eigenlijk is het voorzieningenniveau, dat is ontzettend hoog in Rijswijk, dat is onlangs ook weer bevestigd in een rapport over handelingsperspectieven voor middelgrote gemeenten, maar daar staat Rijswijk heel hoog waarbij in de peergroup van voorzieningenniveau, en we hebben daar ook hele goede stappen in gemaakt de afgelopen tijd, bijvoorbeeld voor de Snijder-locatie heeft u al goedgekeurd, vijftien extra locaties vanwege lokalen, vanwege het Havenkwartier. U heeft akkoord gegaan met een investering in het sportpark, Elsenburgerbos, nou dat is allemaal onderdeel van één gemeenschappelijke visie eigenlijk op het gebied en de speeltuin Inter Amicos die blijft daar natuurlijk staan. Dus wat dat betreft ten aanzien van de leefbaarheid. Ik kom zo, nee ik ga nu naar groen toe, want daar zijn ook wat vragen over gesteld. Groen, ten eerste op het gebied zelf is het idee, bij de Bogaard hebben we gezegd het meest groene stedelijke gebied van Nederland, en voor het Havenkwartier wat op dit moment een versteend bedrijventerrein is de ambitie gesteld: laten we dit groener maken en daarmee ook meer leefbaar. Nou, dat is onder andere natuurlijk in de energietransitie en de geothermie en zo, dat moet nog allemaal uitkristalliseren maar het meest in het oog springend is het groen zelf. Dat komt onder andere met openbare plekken die zijn gecreëerd, onder andere door de hoogbouw, maar dat komt ook door een ander straatprofiel, dat heeft u ook kunnen zien, waarmee dan de zogenaamde wadi's dat is niet alleen groenvoorziening maar ook een wateropvang ter aanvulling van de haven zelf dan. En daar, die groenvoorzieningen worden betaald door de ontwikkelaars. Dat is diezelfde 97,50, plankosten et cetera zit er allemaal bij, en die betalen daarvoor in het gebied. Daarmee wordt die groene leefbaarheid al beter en dus dat is het eerste, het gebied wordt groener, en ten tweede is natuurlijk heel belangrijk de groenvoorzieningen in de buurt. Dat is de Landgoederenzone, Zwetzone, vooral het Elsenburgerbos wat daar onder de A4 heel makkelijk bereikbaar is naast het sportpark. Gister sprak ik nog een bewoner van de Metamorfose, daar bij de Steenvlinder, die zei: ja, binnen een paar minuten ben je met de hond sta je in het Elsenburgerbos, het is een heerlijke plek om te wonen zo langs de Vliet. Nou, dat is een beleving die wij iedereen zouden willen meegeven. En CDA, u vraagt om iets meer bomen, het zijn er nu 68 erbij, maar we zullen ons best doen of daar een boom extra bij kan. Eens even kijken, dat is ten aanzien van het groen, dan ga ik naar het verkeer. Ja, daar valt, nou ja, iedereen heeft er ook iets over gezegd en daar valt ook wel veel over te zeggen. Het punt is dat hier, ik had al uitgelegd dat we gekozen hebben zeer bewuste plekken waar de verdichting toestaan, en dat is dus onder andere het Havenkwartier, en dat doen we onder andere omdat er al een robuust wegennetwerk is. Geen enkele andere plek in Rijswijk dan deze plekken die ik al heb genoemd hebben zo'n robuust netwerk en je moet ook kijken naar wat er nu is. Nu zijn er leegstaande kantoren en leegstaande parkeergarages langs de Burgemeester Elsenlaan, langs de Limpergstraat, de Bruyn Kopsstraat, ook aan de andere kant aan de Handelskade. En daarvoor is het niet gebouwd, het is gebouwd voor volle parkeergarages en volle kantoren en veel bedrijvigheid. Nou, dat is misschien een open deur, maar het is wel een feit. Een feit is ook, zoals de heer Weterings zegt, is dat het er al druk is. En het zal niet minder druk worden, sterker nog, dat hebben we kunnen lezen, het wordt drukker. Maar in de kern komt het neer op een aantal punten, namelijk: er is nu ook veel Haags verkeer. In de rekenmodellen, en daar zijn alle zekere ontwikkelingen meegenomen tot 2030, dus ook de verbreding van de A4, alle die modellen die zeggen dat er veel Haags verkeer is en dat dat Haags verkeer vervangen gaat worden door Rijswijks verkeer, meer bestemmingsverkeer. Met andere woorden, we gaan onze eigen wegen beter benutten. Daarnaast wordt er ook is er wel een toename van het aantal vervoersbewegingen en die kunnen worden opgelost met inderdaad die aanpassingen aan de intelligente verkeersregelinstantaties op verschillende kruispunten, en er moet nog ergens een opstelstrook veranderd worden. Dit is berekend op 3.600 woningen. Waarom, omdat dat oorspronkelijke plan was van de projectontwikkelaars, dat is het niet geworden, daar kan ik ook nog over uitweiden, dat vonden we helemaal

niet bij Rijswijk passen maar daar ga ik nu even niet op in, het is uiteindelijk maximaal 2.500 woningen geworden. Maar we hebben gerekend met 3.600 woningen omdat daar ook, als een echte stresstest zal ik maar zeggen, en ook rekening houdend met mogelijke andere ontwikkelingen in de buurt. En dan zeggen die modellen dat het gebied het aankan met die aanpassingen. We moeten dat blijven monitoren, dat ben ik helemaal met u eens, daar heb ik ook met collega de verkeerswethouder de heer Lugthart afgesproken, we gaan ook niet in één keer bouwen, bestaat inderdaad uit heel wat jaren dat die projecten worden gerealiseerd dus we kunnen dat blijven monitoren, ook in relatie tot het succes van het autodelen, het fietsen en andere zaken die we onder andere willen stimuleren. Even kijken, dat ten aanzien van het verkeer, maar dan ga ik toch nog even naar de vragen die daarover zijn opgeschreven. Ja, het is pal aan de snelweg, daar zijn ong... CDA, daar zijn mensen die willen daar hun auto hebben, absoluut. En vanmiddag of gisteren hebben we een autodeelproject bezocht en die zeiden dat is een hele goede oplossing voor de tweede auto. Wat we hebben gedaan in het Havenkwartier is dat we niet een bijzonder lage norm hebben genomen maar een realistische norm die vergelijkbaar is met dezelfde wooncomplexen in de buurt. En dat betekent dat we een vrij stevige opgave hebben gevraagd aan de projectontwikkelaars om die parkeerplekken op eigen terrein te handhaven, of te realiseren, dus parkeergarages onder andere. En dat betekent ook dat daar de boel op berekend is. Dus ja, het is naast de snelweg, we hebben een realistische parkeernorm, maar we moeten ook absoluut gebruik maken van alle mogelijkheden die er zijn als autodelen en fietsen. En de heer Weterings vroeg ernaar, bent u daartoe verplicht? Ja, dat is niet iets waar wij toe verplichten maar dat zijn de projectontwikkelaars, als je een huis koopt moet je dan wel of niet een fiets erbij nemen of deelnemen, nou, het project waar we gister waren bij de Steenvlinder die moesten daar verplicht 30 euro de maand betalen met het autodeelconcept. Daar heeft de projectontwikkelaar voor gekozen, daar kiezen de mensen zelf ook voor. Dat is dus aan de projectontwikkelaar. De Beatrixlaan, CDA, we zaten, dat staat op de agenda, de lobby wordt gevoerd, we zaten gisteren met een heel clubje, de verkeerswethouder en de burgemeester, bij het ministerie van IenW, dat ging onder andere over de geluidsschermen, over de verbreding van de A4, ook nog heel even over het slagenlandschap, maar ook weer over de Beatrixlaan, over hoe het ministerie van IenW ons daarin kan helpen. En dan kom ik tegelijkertijd ook uit bij de milieuoverlast, ik begreep van de collega Lugthart dat hij vandaag uitgebreid gesproken heeft onder andere met mevrouw Postma van het CDA over onder andere de motie-Postma ongetwijfeld dan wat te doen aan de milieumaatregelen en de geluidsschermen. Dus dat heeft onze volle aandacht en het contact met Rijkswaterstaat en IenW is er. Wij hebben de vragen beantwoord over rekening gehouden met het hele gebied, toezeggende om nauw in de gaten te houden, dat is een absolute toezegging, dat wij het gebied nauw in de gaten moeten houden omdat er ook nog andere transformaties wellicht aan zitten te komen. Eens even kijken, dan ga ik het rijtje af. Ja, wat doet het voor het grotere gebied, wat ik al zei, dat was de VVD onder andere en ook Wij en nog verschillende. Voor het grotere ge... De conclusie van Coffeng, Goudappel Coffeng, is dat er vooral lokale effecten zijn. Op de Veraartlaan, de Diepenhorstlaan, de Burgemeester Elsenlaan, en alle kruispunten die daaraan liggen het meest. En daarmee zijn ook alle zekere projecten meegenomen voor het hele gebied. Dus daarmee is uw vraag beantwoord. GBR, we moeten de fietsinfrastructuur waarborgen en de wandelpaden waarborgen voordat we hieraan gaan beginnen, daar ben ik het helemaal mee eens, u heeft wellicht kunnen zien dat in het plan, dat staat er niet heel duidelijk in maar dat bijvoorbeeld de Steenplaetsstraat of in ieder geval de straat langs de Vliet aan de kant van de Sijthoff, dat dat volledig autoluw wordt en dat dat een fietsstraat wordt. Dan ga ik door naar de m.e.r.-procedure. Het klopt, dit project is m.e.r.-beoordelingsplichtig, die is dus daarom ook uitgevoerd en daarvan vindt u de aanmeldnotitie als bijlage 3, de 391 pagina's van het bureau Antea met een analyse van de milieueffecten die het er zijn. Daar wordt letterlijk in gezegd dat die lokaal en te overzien zijn en de conclusies zijn, er wordt allemaal gedaan volgens de normeringen en criteria die vastgelegd zijn of die voortvloeien uit Europese regelgeving, een Europese richtlijn die zegt hoe je deze criteria moet beschouwen van zo'n ontwikkeling, en daar is de conclusie dat het project niet aangemeld hoeft te worden bij de landelijke m.e.r.-commissie en dat

is dan de m.e.r.-procedure. Dat betekent dat we door kunnen eigenlijk met deze ontwikkeling zonder dat we die landelijke commissie daar een oordeel over laten vellen omdat volgens die onafhankelijke richtlijnen dus dat niet nodig wordt geacht. Het is zo dat de landelijke commissie het ook niet eens in overweging neemt om het de m.e.r.-procedure te volgen als uit de beoordelingsplicht, de aanmeldnotitie blijkt dat er helemaal, of dat het niet nodig is. Dus dan zeggen zij: dan gaan we er überhaupt niet aan beginnen, omdat het heel veel tijd en moeite et cetera allemaal kost, en op dit moment is deze notitie nog voorlopig, er is nog wat discussie over tussen de omgevingsdienst en het bureau over de interpretatie van de nieuwe stikstofregels, maar zowel de ODA als Antea zeggen dat dat geen effect zal hebben op de uiteindelijke conclusie, moet dit worden aangemeld bij de m.e.r.-commissie, ja of nee.

De voorzitter: Wethouder Van de Laar, kunt u ook tot een afronding komen, uiteraard wel de vragen beantwoorden maar volgens mij heeft u ze bijna allemaal gehad.

De heer Van de Laar: Ja. Publiek privaat belang was nog een opmerking over, ik denk dat wij, en of we het Havenkwartier niet in de uitverkoop doen, met 97,50 de meter denk ik dat dat niet het geval is, dat is unprecedented zou ik bijna willen zeggen in Rijswijk dat wij zoveel geld voor het openbare gebied krijgen dus ik denk dat we dat heel goed in de gaten hebben wat wij van de projectontwikkelaars vragen. En niet alleen geld, maar ook goede architectuur, daktuinen, dure parkeergarages en milieukundige onderzoeken en groen bouwen en het leveren van openbare ruimte. Sociale huur, daar is ruimtelijk, dit is een ruimtelijk kader, er is ruimte voor sociale huur maar dat is een discussie die op een andere tafel wordt gevoerd en dat zou ik graag bij mijn collega voor wonen willen houden. Ik weet dat mevrouw Besteman de gesprekken voert met de corporaties, onder andere over het onderwerp wat BVR aanstipte, namelijk de Havenstraat, Galjoenstraat en de Klipperstraat waar de omstandigheden inderdaad, zeer bekend, niet zo goed zijn, maar dat zou ik dus naar die tafel willen verschuiven. Dan kijk ik naar de vuurwerkhandel, dan kom ik inderdaad bij de laatste vraag geloof ik. De vuurwerkhandel, we hebben afgesproken met de projectontwikkelaars dat zij in de eerste plaats rekening moeten houden met de vuurwerkhandel die er is en met de milieucontour die daar zit, en als ze daar conflicten zien dat zij als eerste aan de lat staan om dat op te lossen en dat weggagen, dan kijk ik even naar Wij, ondernemers weggagen dat is absoluut niet de bedoeling, we willen de ondernemers houden, we hebben niet voor niets geïnvesteerd in Harbour Village. Die combinatie zien wij werken, maar niet met hoge milieucategorie bedrijvigheid, die moet dus ook weg, die is daar verder ook niet met die betonmortel en zo zou dat dan opgelost moeten worden. Over de participatie, of in ieder geval is het, ik heb het gevraagd, hoe de participatienota hebben wij vastgesteld en ik heb gevraagd van ja, dat is natuurlijk ... We zijn veel langer met dit project al bezig en leg die participatienota nu een keer langs het proces dat wij gelopen zijn, en dan blijkt dat we eigenlijk die hele participatienota redelijk goed gevolgd hebben, om te beginnen met een goede stakeholdersanalyse, en dat is dan bijvoorbeeld een projectplan et cetera, waarbij degene, de eigenaren die tientallen tot niet honderden miljoenen investeren in hun plot, uiteindelijk de beslissende bevoegdheid hebben inderdaad, maar ik vind als je ziet wat we uiteindelijk uit de bewoners halen, individuele gesprekken, vraag en antwoordsessies online, en we hebben heel erg ingesprongen op Corona, hele studio's ingericht om toch het contact te faciliteren, daar komt het eigenlijk op neer, heeft dat toch een hoop opgeleverd. De Nijverheidsstraat is een totaal ander plan geworden dan oorspronkelijk gepresenteerd, de locatie van de Sijthoff is wat aangepast, we hebben ook afgesproken, en dat is een aanvulling op het verkeer, dat wij de verkeerssituatie rondom de Klipperstraat, de Galjoenstraat en de straten daarachter, dat we daar een participatieproces van maken. Dus, en dat geeft u misschien ook wat meer geruststelling, van als dat we daar de buurt bij betrekken over wat vindt u nou de beste verkeersoplossing gezien de modellen. En dan heb ik denk ik bijna alle vragen beantwoord, anders hoor ik het wel in de tweede termijn, dank u wel voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel, wethouder Van de Laar. Nou, dat waren inderdaad een hoop antwoorden, het waren ook een hoop vragen in de eerste termijn, het was een uitgebreide eerste termijn. Dus ik zou willen voorstellen om in de tweede termijn alleen nog de technische vragen die nog openstaan bij u te stellen want in de raadsvergadering is nog voldoende ruimte om het debat te voeren. Gaan we naar de heer Cupedo van Beter Voor Rijswijk.

De heer Cupedo: Dank u wel voorzitter, dank u wel wethouder voor de uitgebreide beantwoording. We hadden een aantal vragen gesteld en die zijn allemaal beantwoord dus wij hebben geen verdere vragen, dank u.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Cupedo. Gaan we over naar de heer Wit.

De heer Wit: Voorzitter, dank u wel. Wethouder, dank u wel voor de enthousiaste beantwoording. Dat zijn we gewend. Ik heb nog wel een twee kleine vraagjes eigenlijk, het groen ... Of nou ja, vraagjes, het groen, ik ben nog niet overtuigd. Ik heb toch nog het idee dat we daarin steken laten vallen. In deze omgeving en gezien de hoeveelheid woningen zullen we daar echt beter ons best moeten doen om dit voor elkaar te krijgen. En ik heb even één dingetje, proefde ik nou ergens in de beantwoording van de wethouder dat door het in het doorschuiven eigenlijk van de beantwoording over sociale huur naar wethouder Besteman dat er wellicht toch nog mogelijkheden zijn om sociale huur in dit gebied te krijgen, want dat ligt nu even een beetje open heb ik zo het gevoel. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel de heer Wit, gaan we over naar de heer Oelen.

De heer Oelen: Ja, dank u wel voorzitter. Dank wethouder ook voor de beantwoording. Nog een paar korte vragen. Allereerst, ik heb in de eerste termijn gevraagd naar de stand van zaken rondom de gesprekken met de MRDH waarover wordt gesproken. Misschien dat de wethouder daar nog op in kan gaan in de tweede termijn, hoe die gesprekken verlopen om het gebied ook beter te ontsluiten via het OV. De tweede vraag is: er wordt gesproken over een bedrag per bvo wat ontwikkelaars aan de gemeente overmaken. Ik heb in de stukken gelezen dat dat maximumbedragen zijn, begrijp ik het ook goed dat dat daarmee ook de minimum bedragen zijn, is dat een vast bedrag of is daar nog regelruimte in? Derde vraag betreft de parkeernormen voor het gebied, gelden er nou parkeernormen zo meteen voor het gebied of hoe gaat dat zitten? En mijn laatste vraag dat betreft toch die verkeersafwikkeling in het bredere gebied er omheen. U verwijst naar een rapportage van een adviesbureau daaromtrent, die rapportage was ook al in het presentatieforum beschikbaar en toen zei u, althans een van uw ambtenaren maar daarmee dus u, dat er niet naar het bredere gebied is gekeken. En nu zegt u dat dat wel allemaal is bekeken, kunt u daar nog iets meer duiding over geven. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Oelen. Gaan we naar D66, mijnheer Veerman.

De heer Veerman: Dank u wel voorzitter en ook natuurlijk de wethouder voor het beantwoorden van de vragen. Ik heb toch nog vier kleine vraagjes. We horen dat de jachthaven een boost kan gaan geven aan de recreatie eigenlijk in het hele Havengebied, wat natuurlijk heel prettig is voor de bewoners en misschien voor Rijswijkers, maar ik vraag me ook af in hoeverre het eventueel een passantenhaven zou kunnen worden zodat mensen die over het water langs Rijswijk gaan ook gebruik zouden kunnen maken om daar te blijven slapen en te kunnen douchen. Ik ben blij dat CDA de leefbaarheid en de luchtverontreiniging, de motie-Postma noemt, was natuurlijk ook wel de motie-Postma en Rutger Schonis van onze eigen partij die daar heeft toe bijgedragen en wij zijn blij dat we daar niet alleen in staan en dat u het gesprek aan gaat om te kijken hoe daar

zeker de geluidshinder die de A4 geeft ook voor de burgers van Rijswijk hoe we daar die een plek kunnen geven en dat misschien nu zelfs kunnen voorzien met schermen. D66 ziet ook kansen als het over hebben over luchtverontreiniging, over de circulaire economie. Wat houdt dat precies in? Gaan we elektrische machines toepassen bij de bouw en gaan we materialen hergebruiken, en is daar voldoende ruimte voor in dit project? Ik vind het jammer dat u niet meegaat in het behouden van de groenstrook aan het Jaagpad, waar toch echt hele mooie bomen staan. En naast de bomen is er zeker ook heel veel nieuw water, maar vooral in het middengebied wat nog ontwikkeld moet gaan worden in de toekomst staan nog steeds bedrijven die voorlopig niet weg zijn. En over welke termijnen hebben we het dan precies als de gehele watergang van start tot stad, dus vanaf water tot aan de stad zelf is gerealiseerd, dat vragen wij ons dan wel af, hoelang gaat dat daar precies duren voordat het gehele gebied straks ontwikkeld is. Dat waren onze vragen, dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Veerman. Gaan we over naar het CDA, de heer Van Enk.

De heer Van Enk: Dank u wel. Ja, de wethouder heeft een heleboel zaken toegelicht, ook een gloedvol betoog gehouden, dat klopt. Mijn zorg blijft echter wel richting bewoners, kunnen we de bewoners met dit soort betogen geruststellen in de zaken waar ze zich zorgen over maken. En dan hebben termen als etalagezone en dat absorptiegebied, absorptievermogen van het gebied, ja, dat gebruiken we misschien als we met ontwikkelaars praten maar ik denk dat we ook moeten laten zien en dat we de bewoners horen en dat we daar hun zorgen in delen. Het ... Heb ik ook gezegd namens CDA, we zijn het eens met deze ontwikkeling, prima zelfs, past in het Rijksbeleid. Maar het is een avontuur, het blijft een avontuur. En om vertrouwen te geven dat de ontwikkeling uiteindelijk goed landt, denk ik dat de punten die we hier met elkaar hebben behandeld ook inderdaad zaken zijn waar belanghebbenden zich zorgen om maken. Als ik het dan heb over de verkeersoverlast dan denk ik dat ook de meeste partijen daar nog wel behoorlijke twijfels over hebben. En als ik hoor dat we met de slimme stoplichtinstallatie oplossingen, nou, file of overlast langs de Burgemeester Elsenlaan kunnen voorkomen dan denk ik ja, dan moeten we niet straks gaan monitoren, ik vraag me dan eerder af: waarom doen we dat nu dan niet al? We zitten nu weliswaar in de corona, maar voordat de corona ontstond stonden er dagelijks eind van de middag lange files op de Burgemeester Elsenlaan richting Den Haag. Kortom, als het zo simpel op te lossen is straks, waarom doen we het nu dan niet? En monitoren is wat mij betreft ook geen oplossing als je kijkt naar de grote strategische oplossingen die we als Rijswijk nodig hebben en waar we inderdaad afhankelijk zijn van andere partijen. Dus ik ben blij dat we over de Beatrixlaan, dat er toch nog voortgang is en dat de wethouder zegt nou, we hebben onlangs bijvoorbeeld op het ministerie daar overleg over gevoerd. Ik zou graag, ik ben heel benieuwd naar de eerste resultaten van die overleggen. En ik vind het ook hartstikke goed dat de wethouders nu met mevrouw Postma van het CDA in de Tweede Kamer hebben gesproken. Nou, Wytske Postma hadden wij dus eigenlijk al overtuigd. Niet alleen van maatregelen over de A4 waar ze zich voor heeft ingespannen, en die motie is ook door D66 gesteund, prima. Maar ook over die Beatrixtunnel, want ook daar hebben wij een goed oor gekregen van onze CDA Kamerfractie. Dus de vraag is: wat voor stap hebben we nu, hierover pratend de afgelopen jaren, intussen kunnen zetten? Hoe krijgen we het naderbij en zitten we goed in de voorbereiding van ons aanvalsplan wat dat betreft? Dat is enorm belangrijk voor ontwikkelingen als deze. Dan, ja, twee potentiële misverstanden die wat mij betreft nu opduiken. Er wordt steeds gesproken over de groenstrook bij het Jaagpad die verdwijnt, terwijl als ik de kaartjes zie, zie ik die daar nog net zo groen ingetekend. Dus ik was ervan uitgegaan dat, ja, dat dat nog steeds een groene strook blijft, hooguit mooier aangelegd, kan de wethouder dat nog even verhelderen? En ten tweede, de wethouder had het over aantallen woningen en toen kwamen er eerst van 2.025 en toen kwam het 3.600 woningen, dat we daar ook allemaal op voorbereid zijn. Wat het CDA betreft is 2.000 een prachtig aantal. En als het wat kleinere woningen worden of wat dan ook, en dat worden er iets meer dan 2.000, prima, maar het gaat vooral nu om de volume, de volumes die we vaststellen met dat masterplan, en de

voorzieningen die daarvoor bestaan. Dus alstublieft, laten we helder zijn, eerder richting 2.000, niet richting 25 als het even kan en zeker geen sprake van 36. Tot slot, dat was ik vergeten in de eerste termijn, ik ben ook blij dat de relatie met het Ravesteijnplein is gelegd want, en dat heb ik vooraf ook besproken in een technische bijeenkomst, ik denk dat er een kans is om dat Ravesteijnplein ook economisch weer een opkikker te geven, zeker als we daar straks het Huis van de Stad krijgen. Ik denk dat het gebied dat enorm kan gebruiken. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, de heer Van Enk. Gaan we naar de fractie van Wij, mevrouw Mauer.

Mevrouw Mauer: Ja voorzitter, goed om te horen dat de wethouder aandacht heeft voor al onze zorgpunten. Ja, wat ons betreft kan dit voorstel als akkoordstuk door. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Mauer. Gaan we over naar de heer Kooy.

De heer Kooy: Voorzitter, dank u wel. Wethouder, u nog niet bedankt. Ik miste toch een heleboel antwoorden en ik kreeg er toch een aantal vraagtekens bij. Ik had gevraagd om een reactie op de inspraakreactie omdat het geen formele inspraakreactie is geweest maar een aantal, ja, voorlichtingsavonden over een idee is geweest. Uw mening daarover. We hebben het net aan u over schaduw, en ik kan me voorstellen als wethouder niet alle details weet maar uw opmerking over overdag de zon telt niet alleen, het is ook de avondslagschaduw die meetellen. Die staan wel in het stuk maar niet in de volledige lengte en ook niet van alle gebouwen bij elkaar, die mis ik toch echt erin. Maar dat vergeef ik u. Wat ik slordiger vind is dat u heeft over verkeersmodellen en een zekere opname van de projecten tot 2030, dat zou ik heel mooi vinden mits er maar er nog steeds wordt gewerkt in dit verhaal met een uitermate verouderd verkeersmodel. Verkeersmodel 2.0, we zijn nu bij 2.6 en de Beatrixlaanaanpassingen zitten niet verwerkt in 2.0. Dus daar stuur ik u even terug naar de tekentafel de komende dagen om nog even naar te kijken, want daar verwacht ik nu geen antwoord op van u. Wat ik wel pijnlijk vind is dat mijn gesprekken met de landelijke commissie over de m.e.r. anders verlopen dan die van u. En daar wordt gezegd: een m.e.r.-onderzoek is altijd welkom, is altijd raadzaam bij ons, zeker als het om deze grote aantallen gaat van 2.500. Het voorkomt navelstaren, dus ik zal toch daar heel goed naar kijken. Ik zal uw uitspraak van daarnet zal ik ook nog een keer daar verifiëren, dat is het voordeel van op band. En de reden waarom ik daarop druk is ik wil gewoon de belangen van de bewoners en de kans die we hebben als Rijswijk om het goed in te vullen gewoon benutten. Ik ben blij dat u ook zegt: er worden gesprekken gevoerd, ik heb meer aan resultaten. En dan sluit ik aan bij de heer Van Enk, die ook zegt ik ben benieuwd naar de eerste resultaten en niet naar gesprekken, want een gesprek kan ook zijn: we hebben het nodig en het antwoord is nee, dat krijgt u voorlopig niet. Dat is ook een gesprek. Dus ik heb wil resultaten hebben. En dan is er ook gezegd iets over monitoren, daar wil ik toch iets meer toelichting op hebben. Want we kunnen monitoren wat we willen maar op het moment dat het fout gaat, kunnen we dan nog stoppen? Wat hebben we toegezegd? En aangezien dit weer een project wordt in delen is het: waar zijn die eerlijke delen dan? Gaan de eerste ontwikkelaars de eerste rechten krijgen en lopen we tot het einde vast, dat die anderen zeggen: nee, u kunt niet meer want nu is het cumulatieve effect bereikt, of inderdaad de verkeerafhandeling kan het niet aan, of ... Ja, dan ben je te laat om eerst de maatregelen te nemen die we wel als gemeente kunnen afdwingen. En dat werd net ook gezegd met die deelauto's en heel mooi dat er bij de Steenvlinder dan door de ontwikkelaar is opgenomen. Maar waarom nemen we dat niet mee als gemeente in de opdracht naar de ontwikkelaars toe? We nemen toch een geldbedrag op, ik ben ook net als mijnheer Oelen benieuwd naar de ondergrens van het bedrag. Mijn ervaring is, als ik ook spreek met ontwikkelaars en ook in Den Haag, is het stellen van voorwaarden doet je positie zeker niet verslechteren. Dus daar even toestemming op. En ik heb nog geen antwoord gehoord wat nu de vervolprocedure is rondom de aanmeldingsnotitie. Er is

nog een hobbeltje te nemen, en dan? Gaan we hem publiceren, deze aanmeldnotitie met deze gekozen pad, daar ben ik gewoon heel benieuwd naar. En voor de rest, ja, kunnen wij ook alleen maar blij zijn dat er hier ontwikkeld gaat worden, maar ik ben zeker ook benieuwd naar de mogelijkheden voor sociale woningbouw om daar gewoon een echte wijk van de toekomst van te kunnen maken, wat de PvdA betreft is dat een gewone gemengde geïntegreerde wijk. Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel, de heer Kooy. Gaan we over naar Rijswijks Belang, de heer Weterings.

De heer Weterings: Dank u wel. Goed, voorzitter, ik ga het nog een keer proberen. Ik ben het eens met de heer Van de Laar dat het Havengebied en omgeving heeft goede wegen, heeft mooie wegen, heeft toegankelijke wegen. En de wethouder gaf aan, er staan nu gebouwen leeg, dus het gebied is wel gebaseerd op een vol gebied. Dat klopt, dat klopt helemaal. Het gebied is nu leeg. Het staat geregeld nu al vast vanaf het EPO tot aan de BP-pomp staat het al vast. U gaat dadelijk, u bent voornemens, om daar 2.000 tot 2.500 woningen te gaan bijbouwen. Niet al die mensen komen met de fiets, echt niet, gaat echt niet gebeuren, er komen heel veel auto's bij. U geeft aan met uw berekeningen dat, laten we vanuit gaan van die 2.500 woningen of 2.000 woningen, dat de helft een auto zal hebben, misschien gaat het om 800 auto's erbij. Betekent meer verkeer op die wegen, die sluiptwegen, die gaan vastlopen. Uw enige troef, of enige houvast hier, of uw enige paard waarop u heeft gewed is het afstellen van de verkeerslichten, of van de stoplichten, hoe u het ook wil noemen. Ja, dat is voor ons gewoon niet voldoende. Er moet gewoon een plan B liggen en een plan C liggen, mocht de stoplichtenafstelling niet werken, wat ook mijnheer Van Enk al aangaf, zoals tijdens de coronatijd staat de Burgemeester Elsenlaan al gewoon vast. Dus op dat gebied heeft u onze zorgen niet ontnomen. Kom alsjeblieft nog met een B- en een C-scenario, met inprikkers of omleggen van wegen of hoe dan ook, de herontwikkeling van de toegangswegen naar het Havengebied toe, kom daarmee. En voorzitter, we hebben gemist over de zekerheidjes met investeringen van de ontwikkelaars. Er wordt gepraat over 17 miljoen, investeringen in personele kosten, en dat zou dus worden verrekend met de exploitatiebijdrage. Maar stel wat ik al aangaf, er wordt niet geëxploiteerd door ondernemers, wie gaat dat risico dragen? Waar zit die 17 miljoen, is het de gemeente of ligt het bij die ontwikkelaars? Of hebben ze alvast 17 miljoen overgeboekt naar de rekening van de gemeente Rijswijk dat over twintig jaar te gaan verdelen. Graag daar meer duidelijk over. Ja, voor de rest ambitieus en eigenlijk zouden wij naar aanleiding van de inspreker, mocht het plan of het voorstel een positieve wending krijgen toch ook te gaan voorstellen om in plaats van 2.000, 2.500, toch echt richting die 1.500 à 1.250 woningen te gaan, dus even een stapje gas terug, even eerst ontwikkelen, wat doet de omgeving, wat doet de buurt, wat doet de wijk, en dan pas doorknallen. Dit hele verhaal is te groot, te ambitieus. Nogmaals, positief, er ligt een plan, nou is het aan de raad om daar met een amendement op te komen, een wijziging op te komen dat we in ieder geval wel blij zijn met het plan. Dank je wel.

De voorzitter: Dank u wel, de heer Weterings. Gaan we tenslotte over naar de heer Jense van Onafhankelijk Rijswijk.

De heer Jense: Ja, voorzitter, dank u wel. Ik heb nog twee vragen aan de wethouder. De eerste is: heeft hij nou regelmatig met bewoners gesproken van het Havenkwartier en is hij vanavond verrast door de tekst van de inspreker? Ik ben het overigens van harte eens met Menno van Enk, wat je ook vindt van de hoogbouw, maar sla niet ongebreideld maar woningen blijven tellen. 2.000, 2.200 maximaal is echt wel de limit. Want dat gebied is nu al verzadigd als je kijkt naar verkeer. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, de heer Jense. Gaan we over naar de tweede termijn van wethouder Van de Laar.

De heer Van de Laar: Dank u wel, voorzitter. En dan ga ik het rijtje af met de zoals de vragen gesteld zijn. GroenLinks, ik begrijp uw zorgen ten aanzien van het groen en die zorgen zijn genoteerd, ik ben het daar helemaal mee eens dat we daar scherp op moeten blijven, ik heb al eens eerder gezegd: als je op de Provada loopt dan lijkt het net alsof je op een tuinbeurs loopt in plaats van een vastgoedbeurs en uiteindelijk is het dan niet een tuinbeurs. Maar we willen dat het een groen gebied wordt en daar zullen we dus onszelf ook disciplinair aan moeten houden, zal ik maar zeggen, vanuit de afdeling ruimte, dat het ook groen wordt. Maar hetgeen wat we al ontworpen hebben dat kan gewoon uitgevoerd. Ten aanzien van de sociale huur, ja, dan verwijst ik nu alleen naar het staande beleid zoals dat ook is omschreven in de raadsinformatiebrief waarin staat opgenomen dat er geen sociaal komt in het Havenkwartier, en ook verwijst ik naar de motie die in 2019 is overgenomen die waarin u heeft gezegd, sociaal, geen sociale nieuwbouw maar onderhoud en daar zit gelijk al wat ruimte in maar dan, ik verwijst toch naar die andere tafel waar wonen wordt besproken.

De voorzitter: Ogenblikje, wethouder Van de Laar, u heeft een interruptie van de heer Van Enk. Mijnheer Van Enk.

De heer Van Enk: Ja, dat is bedoeld om de wethouder te ondersteunen. Ik wou alleen maar toevoegen dat het ook gewoon glashelder in het raadsvoorstel staat, dus wat mij betreft is de verwarring bij de Partij van de Arbeid volstrekt overbodig.

De voorzitter: Dank u wel, de heer Van Enk. Wethouder Van de Laar, vervolgt u uw beantwoording.

De heer Van de Laar: Dan kom ik uit bij de VVD, gesprekken met de MRDH over OV, OV was op dit moment goed, ik denk wel dat de verbindingen met de ... Maar dat is geheel bij de verkeerswethouder, verbindingen met het station, verbeterd kunnen worden over de Treubstraat en de oversteekplaats en zo, wellicht dat daar de MRDH nog een rol speelt. Voor verdere vragen ten aanzien van de gesprekken verkeer verbeteren van de MRDH verwijst ik naar de heer Lugthart. Het zijn maximum bedragen ...

De heer Oelen: Voorzitter. Ter interruptie.

De voorzitter: Mijnheer Oelen.

De heer Oelen: Ja, ik begrijp, of misschien begrijp ik het ook wel helemaal niet, dat de wethouder verwijst naar de verkeerswethouder. Voor zover ik altijd staatsrechtelijk heb begrepen is het college één geheel, dus zou u deze vraag moeten kunnen beantwoorden, dat is één, maar u weet van tevoren dat deze vragen er gaan komen omdat het een wezenlijk onderdeel is van de hele discussie. Dus een verwijzing naar uw collega vind ik eigenlijk, nou ja, voor nu is het, ben genereus, ik strijk mijn hand over mijn hart, maar dat gaat begin maart niet gebeuren. Dan moet u echt een beter verhaal hebben over de vraag hoe het in de discussie met de MRDH gaat en of er concrete afspraken worden gemaakt, concrete stappen kunnen worden gezet om het gebied ook met OV en anderszins te kunnen ontsluiten. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, de heer Oelen. Wethouder Van de Laar.

De heer Van de Laar: Ja. Nee, dat begrijp ik heel goed en ik wil dat ook helemaal niet afschuiven, en heel goed dat u vast aankondigt dat er een beter verhaal moet liggen in maart. Maar ik voer zelf die gesprekken niet en ik beperk me gewoon nu even tot dit gebied waarbij ik over verkeer al het een en ander zelf heb gezegd, maar andere voortgang van gesprekken en onderwerpen die zijn toch echt met de heer Lugthart, maar ik zal dat goed afstemmen voor 2 maart. De bedragen, € 97,50 dat is een maximumbedrag en die worden wel

geïndexeerd, daar kan onder bepaalde voorwaarden mogen ervan af worden geweken maar in principe rekenen we daarmee. En dan ga ik gelijk naar de vraag van de heer Weterings, dat is in totaal 16, 17 miljoen en kosten openbare ruimte, laten we heel duidelijk zijn, het meeste risico wordt gelopen door de projectontwikkelaars zelf die daar investeren en de woningen moeten verkopen en ons afdracht moeten betalen. Dit is een project in fases, ook de openbare ruimte zal in fases aangelegd worden, en wij vragen nu met het raadsvoorstel wel een extra krediet om al een aantal dingen te kunnen aanpassen in de openbare ruimte, daar lopen we dus een risico van 6 ton dat we dat geld niet meer binnenkrijgen. Maar inmiddels zijn we zo ver in intentieovereenkomsten et cetera, dat we dat risico buitengewoon laag beschouwen, maar wij zullen niet gekke uitgaven gaan doen zonder dat die uitgaven daar een echte goede verwachting van is dat we die ook daadwerkelijk binnen gaan krijgen, dus dat loopt gezamenlijk op. Dan terug naar de VVD over de vraag van de parkeernormen. Ja, daar is sprake van parkeernormen, dat is een minimumnorm, dus die moeten gerealiseerd worden, en met een heel goed verhaal kan daar misschien wel wat worden afgeweken. Dan gaan het over buitensporig grote fietsenstallingen of autodeelconcepten, dat soort dingen allemaal, maar ja, het parkeren dat moet gewoon goed worden opgelost. De verkeersafwikkeling, daar zijn dus bekende ontwikkelingen zijn er meegenomen, en wat blijkt uit het onderzoek is dat het effect zich vooral lokaal manifesteert. Dus dat is het vergelijking tussen het breder gebied en het lokale gebied. **Dan D66, jachthaven, de gebruikers, ruimte. Dat is een heel leuk idee, er zijn verschillende ondernemers die daar iets zouden willen ontwikkelen op het gebied van een jachthaven, ook mensen met al bezit in het gebied dus wellicht dat ze dat oppakken. Op zich, nou, we kunnen dat altijd bespreken**, dank voor de tip. Inderdaad, Rutger Schonis, de luchtkwaliteit. Ja, we hebben onlangs afgesproken, maar dat moet zich echt uitwerken in het vervolg, twee zaken. Dat we, of nou, laat ik het gewoon bij één houden. Dat we met de projectontwikkelaars hebben zich gecommitteerd om het onderwerp vergroening van het bouwen, dus natuurinclusief bouwen maar ook schoon bouwen, waar u aan refereert. Dus circulair, ik weet niet in welke mate dat, maar in ieder geval schoon bouwen en misschien ook wel schone machines, dat dat een apart onderwerp van gesprek is waar we met elkaar met een expert over in gesprek gaan, van wat is daar mogelijk en wat kunnen we doen. Dus dat zijn nog gesprekken die moeten komen maar we hebben afgesproken dat we dat gaan doen. Dan over het Jaagpad, CDA, D66, daar is wat verwarring over inderdaad. Er is op dit moment staan er bomen en is er gras, dat wordt mooier ingericht inderdaad, langs het Jaagpad, dat wordt autoluw. En er staat is nu ook aan de kant van de bebouwing is er ook groen. En dat is terrein is van de IPP, en dat zijn drie gekke driehoekjes en dat is niet meegenomen als huidig, of althans het staat niet op het kaartje want dat is bestemmingsplan bedrijventerrein. En het IPP heeft daar, je kan daar geen gebouw bouwen want het zijn hele rare snippers, en het IPP heeft daar zelf bomen geplant, dat staat ook omschreven in de ecologische analyse die u leest, een beetje wonderlijke mix, zo staat het erin. En die, ja, vanuit de gedachte dat het bedrijven, bestemmingsplan bedrijventerrein is, is dat meegenomen in de planontwikkeling van Sijthoff maar het klopt helemaal, en dan verwijst ik weer naar de opmerking van de heer Van Enk, het hele Jaagpad moet een hele prettige omgeving te worden om hard te lopen, te fietsen, te wandelen en te recreëren, en dat autoluw. Dan de watergang, inderdaad, in het middengebied is er dat kan water zijn, dat kan ook groen zijn, er is nu gedacht vanuit een nautische gedachte, die relatie met het water dat is mooi. Maar dat is echt toekomstmuziek, we hebben nu die planning staan fase 1 en fase 2, 21, 2024, 2025, het middengebied daar zitten gewoon bedrijven, die gaan we niet weggagen en op een gegeven moment gaan ze misschien wel zelf op hun hoofd krabben van moeten we niet iets anders gaan doen. Maar dat zal een natuurlijk verloop hebben de komende tien, vijftien jaar. Het CDA, bewoners, ik ben ik begrijp de zorg van de bewoners heel goed. En als je daar aan het water woont, en ze zeggen ook zelf van het is heel goed dat er iets gebeurt, want dat is gewoon nodig. Maar als er zo'n forse ontwikkeling voor je deur en voor je neus en in je achtertuin eigenlijk plaatsvindt zou ik me daar ook zorgen over maken. En zeer kritisch op zijn. En dan heb je helemaal niks met een etalagezone of dat soort teksten van een stedenbouwkundige dat kan ik me ook echt heel erg goed begrijpen. En dat begrip heb ik niet alleen op afstand toen Havencollectief is opgericht heb ik

zelf gelijk benaderd. Ik heb een paar keer in verschillende situaties zelf gesproken. Er is vooral heel veel ambtelijk contact geweest. Ik ben een keer bij Knijnenburg met een groepje aanwezig geweest en daarna is digitaal vooral het contact geweest. Dus nee meneer Jense me niet, het was ook aangekondigd dat er werd ingesproken. Maar ik heb de bewoners ik vind dat zo belangrijk, ik heb ze ook een podium willen geven om hun in het filmpje bijvoorbeeld wat is gemaakt dat er gewoon oprecht serieuze zorgen zijn. En die zorgen die hebben we ook serieus proberen te adresseren. Ik zie een interruptie.

De voorzitter: Meneer Kooy.

De heer Kooy: Voorzitter, dank u wel. Wethouder, u heeft het over het serieus nemen van de bewoners. En toch beperkt u het tot een advies wat zij mogen leveren en toch hoor ik bij de insprekers heel erg veel weerstand tegen de plannen. Gaat u nog duidelijker geven wat de inspraakmogelijkheden zijn in de vervolgstappen? De aanmeldingsnotitie van de MER, ik wacht nog steeds op antwoord wanneer u dit gaan publiceren zodat de bewoners daar gewoon concrete juridische stappen over kunnen nemen. En uw uitspraken kunnen toetsen. Want dat is de volgende stap van de inwoners. Niet alleen mooie verhalen van de ontwikkelaars, maar wat gaat u doen in de vervolgstappen om ook de inwoners nog een plek te geven aan tafel?

De voorzitter: Duidelijk, dank u wel meneer Kooy. Mevrouw Mauer heeft ook nog een interruptie. Mevrouw Mauer.

Mevrouw Mauer: Ja zegt de wethouder nu nou dat de bedrijven niet op korte termijn weggejaagd worden maar op langer termijn misschien wel na verloop van tijd weggaan?

De voorzitter: Wethouder Van de Laar.

De heer Van de Laar: Nee om gelijk met dat laatste te beginnen, nee de gemeente zal ze en de projectontwikkelaar zal ze ook helemaal niet... Maar het kan zo zijn dat een bedrijf op een gegeven moment zelf besluit als die eigenaar is van een stuk om te gaan ontwikkelen. Maar ik wil daar helemaal niet op vooruit lopen. Op dit moment is het gewoon zeker een middengebied of een bedrijvengebied. De kantoren gaan weg. Er wordt ook nieuwe ruimtes gecreëerd voor bedrijven en ook voor voorzieningen die zijn er helemaal niet. 30.000 vierkante meter voorzieningen. Dus nee het moet een gemengd gebied blijven. Het moet geen exclusieve woonwijk worden. Dus dat is het hele streven van het gebied. Maar dan kom ik terug bij de heer Kooy over de participatie. En concrete resultaten die het moet opleveren. Dat ik knip dat even in tweeën voor nu. En hoe het vervolg eruit ziet. Ik denk dat er heel concrete resultaten zijn door de participatie, onder andere ondernemers op de Nijverheidsstraat die hebben allemaal een bus voor de deur staan. En bezoeker. Hoe zit dat met parkeren? En als alle andere bezoekers komen van de woningen hier, kunnen wij dan nog wel parkeren en kunnen wij hier onze bedrijvigheid nog wel uitvoeren? Nou dat is de reden waarom wij en de projectontwikkelaars streng hebben gezegd, dat parkeren moet 100% op eigen plek worden opgelost om ook ruimte te laten en ook genoeg parkeergelegenheid op straat, niet alleen maar groen zeker in de Nijverheidsstraat voor parkeerruimte ook voor hun bezoekers. Dus dat is een resultaat van die participaties. Ook dat we hebben toegezegd dat we daadwerkelijk of dat we over de verkeerssituatie ter plekke op de Klipperstraat, de Galjoenstraat. En daar kan iedereen aan meedoen die een belang daarbij heeft een participatieproces gaan doen. En zo zijn er nog wel meer hele concrete resultaten. En ik hoop dat ja het zal altijd zo zijn dat ja als je direct bewoner daar bent dat je wel een bezwaar hebt tegen een onderdeel van het plan. En nou ja dan is het aan u de afweging van ja hoe gaan we daarmee om of wat vinden we ervan. Maar

die bewoners worden zeer serieus genomen. En daar wordt ook zeer serieus rekening gehouden met de om daar om te zoeken naar oplossingen. Voor het...

De voorzitter: Wethouder Van de Laar, ogenblikje.

De heer Van de Laar: Inderdaad ik zie heel veel interrupties.

De voorzitter: Meneer Kooy, korte interruptie.

De heer Kooy: Ja even voordat hij aan deel twee begint en we weer een tijdje verder zijn. Ik heb juist vernomen dat wat u aangeeft het parkeren van de bussen op eigen terrein bij de ondernemers dat dat juist een van de dingen die bijvoorbeeld bij de Binckhorstontwikkeling juist hartstikke mis aan het gaan zijn. Waar de gemeente ook dezelfde woorden heeft gebruikt die hij net gebruik heeft. En dat daar ondernemers echt gewoon geen mogelijkheid zien om te blijven zitten. Die dus heel veel dwang vinden daadwerkelijk dat Wij. net ook al vroeg van worden die dan niet weggejaagd. Dus in de Binckhorst met dezelfde woorden die u nu aangeeft worden ze toch weggejaagd, hebben ze het gevoel dat ze niet meer welkom zijn. Hoe gaan we dat voorkomen? En daarop een kort antwoord graag voordat u naar uw deel twee van uw antwoord ging.

De voorzitter: Dank u wel de heer Kooy. Wethouder Van de Laar.

De heer Van de Laar: Ja een kort antwoord. We zijn de gemeente Den Haag niet. Het is een totaal andere ontwikkeling dan het CID. Maar uw opmerking en de strekking daarvan is genoteerd. Het vervolgproces bestaat er dus over dat er alle ontwikkelingen een individuele RO-procedure doorlopen met betrokkenheid van de raad. Maar ook met de formele inspraak. En dan horen de publicaties van alle documenten erbij en ook bij de vaststelling van het Antea Rapport of de aanmeldingsnotitie hoort daar ook bij. En dan kunnen alle juridische procedures daar ook door worden lopen. En daar zullen we goed over communiceren. Onder andere door net zoals we bij de Bogaard hebben een nieuwsbrief wat we van plan zijn om te gaan doen.

De voorzitter: Wethouder Van de Laar, meneer Kooy heeft nog een keer een interruptie zo te zien.

De heer Kooy: Heel duidelijk. Korte vraag, gaat u deze MER-beslissing dat u op deze manier de MER-procedure gaat afronden gaat u die publiceren? Dat is mijn vraag.

De voorzitter: Wethouder Van der Laar.

De heer Van der Laar: Ja. Maar ik kan u niet zeggen wanneer of hoe. Maar alle documenten zijn qua openbaarheid zijn ze ook altijd geweest. Dus ook deze. Overigens zei u net MER-procedure. Dan heb ik uw vraag misschien niet. Maar hetgeen wat er nu is de aanmeldnotitie...

De heer Kooy: De MER-aanmeldprocedure die moet u publiceren.

De voorzitter: Meneer Kooy, graag via de voorzitter. Wethouder Van de Laar.

De heer Van de Laar: Excuus voorzitter, dit wordt een moeilijk woordenspel. We zouden er misschien nog buiten deze vergadering duidelijk maar de MER-aanmeldprocedurenotitie dat... Ik ben ook een soort van lost. Maar hetgeen wat er nu is wordt vastgesteld dat is de aanmeldnotitie. En die wordt gepubliceerd. Kom ik terug bij de vragen van het CDA...

De voorzitter: Ogenblikje nog wethouder Van de Laar. Meneer Weterings wil graag ook interrumpen. Meneer Weterings. Meneer Weterings, uw microfoon staat nog uit. Dus we horen u niet, maar we zien u wel maar...

De heer Weterings: Lekker rustig hè. Voorzitter, ik wil even vragen of wethouder Van de Laar al over de infrastructuur of hij daar al mee klaar was. Want ik had toch echt de vraag aan de wethouder, bij zo'n groot project met zoveel impact of de enige troef echt het afstellen van de verkeersinstallaties is? Is het echt de enigste troef? Of bent u nog bereid om goed na te denken mocht het niet werken welk ander plan kan uit de la worden gehaald om zo gauw mogelijk in te grijpen om die verkeersinfarcts tegen te gaan? Dank u.

De voorzitter: Wethouder Van de Laar.

De heer Van de Laar: Voorzitter, ik was nog niet aan het einde van mijn vragen. En die komt zeker nog voorbij. Ik was bij de verkeerslichten van het CDA. Dus we komen al in de buurt van het onderwerp de heer Weterings. Of en dat heeft de VVD meen ik ook al eens eerder gevraagd. Kan dat niet gewoon eerder gebeuren? Het is nu al bekend dat dat opgelost moet worden? De heer Weterings zegt zelf al van ja tijdens de spits staat het vast. Het is een feit dat het druk is en dat het druk blijft. En het Haags wordt ingewisseld voor het Rijswijks verkeer. Nou dat verhaal. Maar het punt is, kunnen we niet gewoon nu al dat doorvoeren voor de verkeerslichten? Er is budget voor één kruispunt. En we hebben geld vrijgemaakt ook uit het project om dus er moet nog meer geld worden gebudgetteerd. En er is geld uit het project die verkeerslichten. En daar zouden we meteen werk van kunnen maken. Maar dan zouden we het budget wat we aanvragen met dit voorstel dat staat op 6 ton nog met 85 of een ton kunnen verhogen. En dan kunnen we daar snelle voortgang in maken in het aanpassen van die verkeerslichten. Punt. Potentiële misverstanden van het Jaagpad die heb ik net al besproken. Over de aantallen woningen ja dat lijkt een beetje een misverstand te zijn. Ik zei 3600 woningen. Dat is inderdaad waar die verkeersonderzoeken op zijn gebaseerd. Ik bedoelde op generlei wijze dat er ooit 3600 woningen in het Havenkwartier. Ik denk echt dat we wel de grenzen bereiken met alle woningbouwontwikkelingen in Rijswijk. Maar het is vooral het is getoetst op dit gebied. En in het ontwikkelkader staan nu maximaal 2500 woningen. Dat betekent voor het hele gebied. Maar ik heb u net uitgelegd dat grote delen van het gebied niet meteen worden ontwikkeld. Ravesteijnplein daar moeten we misschien nog een andere keer ook eens verder over doorpraten wat we daarmee kunnen. Maar het is mooi als daar die route heen gaat. Ik kom uit bij vragen Wij. Hartelijk dank voor de positieve reactie. **PvdA, een uitermate verouderd verkeersmodel. Ik heb dat genoteerd en ik ga dat nog checken.** Over de MER hebben wij het gehad. De participatie ook. En eens even kijken. De verschillende fases, en ja heb je een first-movers advantage zal ik maar zeggen dat je op een gegeven moment als blijkt dat het verkeer helemaal vastloopt dat je niet meer mag bouwen. Ja ik denk dat dan de reactie zal zijn dat we moeten kijken naar betere maatregelen. Of als blijkt dat de huidige maatregelen die voorgesteld onvoldoende blijken. Ik denk niet dat we heel snel dan het hele plan... Maar dat kan natuurlijk wel nog gebeuren voor dat bijvoorbeeld dat middengebied. Rijswijks Belang heb ik hopelijk beantwoord. **U vraagt ook voor een plan B en C-scenario. Die heb ik nu niet voorhanden. Maar ik zal daar wel over in gesprek gaan met verkeer hoe zij naar dat verdere gebied kijken.** Maar voor nu gaan wij uit van de verkeersmodellen en de maatregelen die daarbij van pas zijn. En dan heb ik ze allemaal beantwoord geloof ik voorzitter. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel wethouder Van de Laar. En daarmee sluiten we agendapunt 9 af. Gaat dat als bespreekpunt naar de raad van 3 maart? Ik denk niet dat dat een hamerstuk is. En dan wil ik voorstellen om heel even kort tien minuten te schorsen. Kunt u wat te drinken halen. Ik zou zeggen, neem er wat lekkers bij. Want het beloofd nog een lange avond te worden. Tot zo. En dan gaan we verder met de agenda.

10. Raadsvoorstel zienswijze samenwerking Avalex en HVC per voor verwerking van huishoudelijke afvalstroom per 1/1/2022

De voorzitter: Gaan we over naar agendapunt 10. Raadsvoorstel zienswijze samenwerking Avalex en HVC. Wou ik weer hetzelfde rondje te maken. Te beginnen bij BVR. Wie mag ik daar het woord geven?

De heer Paredes Sanchez: Ja dank u wel voorzitter, Paredes hier. Goede avond allemaal. Voor ons ligt het raadsvoorstel voor een publieke samenwerking met HVC. Er is een onderzoek gepleegd, met Avalex, HVC en KplusV om te kijken wat er voor nadelen zijn om te gaan samenwerken. En dan te kiezen en te bekijken wat de voordelen en nadelen zijn van quasi-inbesteden of het aanbesteden van de huisvuilstromen in Rijswijk. Waarom doen we dit? Eind van het jaar in verband met de contracten moeten nieuwe samenwerkingen aangaan. Uit het onderzoek is gebleken, we hebben vier punten gepakt, flexibiliteit en duurzaamheidsdoelstellingen, innovatie en het kostenniveau. De vergelijking tussen dan de HVC en drie normale publieke of openbare marktpartij, private marktpartij. Daar is uit gebleken dat HVC zowel bron als nastroming kan scheiden. Ze richten zich op de vangdoelen, op de duurzaamheidsdoelstellingen, innovatie. Het mooie hiervan is als wij akkoord gaan met het plan dat wij in de innovatie mee kunnen sturen als Avalex-gemeente. En het kostenniveau blijkt dus dat je een eerlijke en vooral ook stabiele prijs over de toekomst kan krijgen hiermee. Het nadeel dat zien wij ook natuurlijk, we moeten ons in gaan kopen dan in HVC. Aandelen kosten 19.900 euro. Nou dat is nog te overzien. Maar wij moeten hun garantstelling afgeven van 13.417.340 euro. En daar gaan onze nekharen toch wel aardig van overeind staan. Dus ik wil graag dat de wethouder mij die nekharen weer naar beneden krijgt vanavond. We zien ook dat we dan onafhankelijk van de winst van HVC dat we jaarlijkse provisie krijgen van 134.000 euro. Gaat dat geld naar de reductie op de afvalstoffenheffing misschien? Misschien een idee. En zoals het er nu uitziet, Beter Voor Rijswijk is natuurlijk voor nascheiding. Dat is bekend bij iedereen. Zoals het er nu uitziet kunnen wij ons wel vinden in dit voorstel. Alleen als de wethouder wil antwoorden op de vraag van die 13 miljoen euro, 13,5 miljoen euro, hoe die ons gerust kan stellen dat dat goed zit met dat geld. Tot zover onze eerste termijn.

De voorzitter: Dank u wel de heer Paredes. Gaan we over naar GroenLinks.

De heer Wit: Voorzitter dank u wel. Ja het is goed om te zien dat de mogelijkheid tot inbesteden ten opzichte van aanbesteden grondig is onderzocht. Daarvoor wil ik de wethouder dan ook bedanken. Het ziet ernaar uit dat inbesteden nog wel wat voordelen kan hebben. Waaronder relatief gunstige tarieven. Nou ja gezien de enorme stijging in afvalstoffenheffing in Rijswijk is dat erg welkom. Helaas voorzie ik ook na deze investering niet direct een lastenverlichting voor de Rijswijkers. Maar helemaal niet voor de mensen die dus heel erg hun best doen om maar geen afval te produceren. Dat HVC de mogelijkheid heeft om mede in te zetten op nascheiding en ook verder onderzoek doet naar de kans om hierin efficiënt te worden mag niet betekenen dat wij als gemeente niet de kans van voorscheiding moeten blijven gebruiken. Voorscheiding wordt nadrukkelijk ook aangeboden door HVC en zet mensen aan tot nadenken over afval in het dagelijks leven. En nascheiding neemt die incentive weg. We hebben het al vaker gezegd en dat zullen we ook blijven zeggen. Want GroenLinks blijft gewoon een voorstander van de gebruiker betaalt. Het meest eerlijke systeem waar mensen beloond worden voor het verminderen van hun afvalproductie in plaats van bestraft worden voor mensen die het weigeren te doen. De investering bij HVC krijgt Rijswijk bij monde van Avalex als aandeelhouder een stem om de duurzaamheids-, innovatiedoelstellingen van HVC bespreekbaar te maken en houden. En we vragen de wethouder dan ook om focus op het nieuwe inzamelen niet los te laten, maar vanaf het begin af aan hier het gesprek open te houden. Het is de bedoeling dat het bestuur van het bestuur dat er vanuit Avalex gezamenlijk aandelingen gekocht gaan worden teneinde een sterkere stem te hebben in de

aandeelhoudersvergaderingen. Kan de wethouder misschien nog even uitleggen op welke wijze deze stem van de gemeente Rijswijk ook echt goed gehoord gaat worden? En kunnen we die garantie krijgen dat wij in ieder geval niet ondersneeuwen in het grote geheel? We zijn natuurlijk met een aantal gemeenten. En het blijft ja vanuit de optiek van GroenLinks een sterk punt dat we zowel die voorscheiding als die nascheiding de positieve effecten daarvan kunnen gebruiken. Ja eigenlijk wil ik het daar wel bij laten voorzitter. Maar wellicht komt er uit de beantwoording van de wethouder nog wel verdere vragen.

De voorzitter: Dank u wel de heer Wit. Gaan we over naar de VVD.

De heer Sleddering: Dank u wel voorzitter. Toen we het voorstel lazen over het inbesteden of aanbesteden van de huishoudelijke afvalstroom kreeg ik een benauwd gevoel. Maar een gevoel van herkenning. Weer zo'n voorstel waarbij de inhoud toewerkt naar de favoriete keus van de opsteller. Wij hebben dat meer gezien dacht ik nog. Denk eens aan de business case van het Huis van de Stad. De rekensom is niet goed, selectief...

De heer: Voorzitter, punt van orde, ik kan Coen amper verstaan. Misschien dat hij zijn beeld uit kan zetten?

De voorzitter: Meneer Sleddering, zou u willen proberen om uw beeld uit te zetten zodat we u beter kunnen horen?

De heer Sleddering: Oké. Ik was gebleven dat de rekensommen zijn niet goed, selectief of ze deugen niet. En in dit voorstel is deze werkwijze goed te lezen. Het is inderdaad ook geen verrassing voor ons, want bij de presentatie van HVC aan de raadsleden door Avalex hebben wij al de vraag gesteld destijds, waarom gaat het alleen over HVC? En waar zijn de alternatieven? Het antwoord was, die komen nog in het uiteindelijke voorstel. Nou dat voorstel is er nu, en wijst wederom alleen naar de inbestedingsweg via HVC. Het rapport van KplusV zou een markt verkenning moeten zijn, maar is dat verre van dat. Het is een eenzijdig verhaal. Het geeft een verkeerd beeld van de huidige markttarieven bij recente aanbestedingen. Dat is misleidend. De brief van bijvoorbeeld AVR met daarin een overzicht van de recente aanbestedingen laat iets heel anders zien. Daardoor is ook deze business case wederom gestuurd naar de gewenste oplossing van Avalex, inbesteden. Het college spreekt in de zienswijze over een gedegen onderzoek. Hoe is dat in vredesnaam mogelijk? Kan de wethouder aangeven of het college nog steeds denkt dat dit een gedegen onderzoek is? Zeker gelet op de brieven van EEW en AVR. Ja wethouder, voor u begint te zeggen dat deze partijen natuurlijk een belang hebben. Dan zeg ik dat klopt, maar dat heeft HVC en Avalex ook. Alleen HVC heeft het voordeel dat die dik op de schoot zitten bij Avalex. Kortom, het rapport is eenzijdig, rekent naar de gewenste oplossing toe, is onvolledig en onjuist. Is het college met deze harde maar vriendelijk geformuleerde conclusie van de VVD. Maar los van de inhoud van dit rapport gaat het ook om een meer principiële vraag. Blijven we publiek of gaan we privaat? U zult zich kunnen voorstellen dat de VVD in eerste instantie kiest voor marktpartijen. En als er geen goed aanbod komt vanuit de markt kan een publieke voorziening altijd nog overwogen worden. Het is wel raar en tegenstrijdig om bijvoorbeeld bij Eneco te kiezen voor verkoop van de aandelen van een goedlopend topbedrijf en voor het afval garant te gaan staan voor een onbekend publiek bedrijf in een risicovolle omgeving. Ik zou zeggen, kijk naar Amsterdam. En naast die principiële vraag is het ook zo dat bij aanbesteding er sprake is van een contractperiode voor vier of vijf jaar. Daarna kunnen we weer kiezen voor doorgaan of opnieuw aanbesteden. Bij het inbesteden en zeker met deze financiële verplichting kiezen we definitief voor deze publieke partij, zitten we eraan vast. Of we moeten ons uitkopen tegen heel veel extra kosten. De VVD zegt dus, niet doen. Wij gaan voor aanbesteden en we gaan dus niet akkoord met de positieve zienswijze van dit college. Dank u wel voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel de heer Sleddering. Gaan we over naar D66.

De heer Veerman: Dank u wel voorzitter. Wij hebben het stuk natuurlijk ook gelezen. D66 is er voorstander van dat er aanpassingen mogelijk zijn in een andere afvalverwerking. En ook het betrekken van de burgers daarbij. Daarnaast hebben we inderdaad ook gevraagd over de mogelijkheden te laten zien van het aanbesteden zoals al eerder werd genoemd. Dus we zijn ook nog wel benieuwd naar die plaatjes wat die betekenen. Zeker ook als we het over dit soort bedragen hebben. Voordeel daarbij is wel dat deze nieuwe partners naast voorscheiding, nascheiding ook Diftar zou kunnen aanbieden. Waarbij de vervuiler betaalt. Ook daar zijn wij misschien in de toekomst best wel een voorstander van. Wij zijn dus op dit moment ja enigszins positief over de ingezette weg. We hebben toch nog wel enkele vragen. Want er staan in het stuk een aantal vragen ook aan ons als organisatie. Ik hoorde niet alleen de garantstelling voor het bedrag, maar we moeten ook bijvoorbeeld een garantiebeleid opstellen. Hoe gaan we daarmee om? En daarnaast het ontwerpbesluit van het bestuur van Avalex hoe door ons door moet worden gehandeld. Dat was nog een van die vragen die door het externe partij genoemd wordt als vragen aan de raad hoe wij daar mee om gaan dienen te gaan. Dat zijn de vragen van mij in ieder geval in de eerste termijn.

De voorzitter: Dank u wel meneer Veerman. Gaan we over naar het CDA. De heer Van Enk.

De heer Van Enk: Dank u wel. Ja ik heb met belangstelling geluisterd naar eerdere sprekers en eerdere vragen. Ook van de heer Coen Sleddering, ik wou bijna Coenraad zeggen, maar de heer Sleddering. Kijk ik herinner me ... we hebben natuurlijk een aantal keren in de raad gediscussieerd over de voordelen van voorscheiden of nascheiden. En daar waren tegenstellingen over binnen de raad. En toen is er op een gegeven moment dacht ik een compromis gesloten. De aanstichters van het compromis waren aan de ene kant de fractie van Wij. en aan de andere kant de VVD. En die leiden tot ja het concept van nou laten we aanbieders kiezen die alles kunnen. Voor, na, milieu, et cetera wat de heer Veerman noemt. Dus mijn enige vraag ik eraan toe wil voegen, zitten we onszelf misschien niet ook te veel te beperken door zoveel eisen tegelijk te willen stellen om het kool en de geit te sparen. Leidt dat misschien tot een oplossing waar vorige sprekers wat ongewenste gevolgen van aangeven. Dat daar wou ik het bij laten.

De voorzitter: Dank u wel de heer Enk. Gaan we naar de fractie van Wij.

De heer Hoek: Ja dank u wel voorzitter. Ja Wij. is van Rijswijk is voor duurzame afvalverwerking. En we zijn ook blij met de afwegingen die dan gemaakt zijn voor bron- en nascheiding, de duurzaamheidsdoelstellingen en innovatie. Waar we wat minder over te spreken zijn is dat dit schijnbaar het enige besluit is dat er genomen kan worden. Nou ja alternatieven worden in het voorstel niet genoemd evenals de daadwerkelijk gemaakte afwegingen. De gemeente Rijswijk evenals andere gemeenten dienen financieel garant te staan voor HVC. Ja waarom de vragen die Wij. heeft. Waarom is het noodzakelijk dat Avalex zich inkoopt bij HVC? Welke effecten heeft het garant staan van de gemeente Rijswijk op de financiële positie van Rijswijk? En ja alles met elkaar is het Wij. Rijswijk niet duidelijk genoeg wat de voordelen voor Rijswijkers gaan zijn ten opzichte van alternatieven in het raadsvoorstel. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel de heer Hoek. Gaan we over naar Gemeentebelangen Rijswijk.

De heer Van der Velde: Ja zonder in te gaan op de manier van afvalverwerking viel ons op dat het begint eigenlijk al meteen met een stijging van 1,3 miljoen. De variabele kosten als voorbeeld, het grof restafval telt een variabele tussen de 115 en 225 per ton. Hoe is dat dan weer te rijmen met de voorgenomen stijging? En ten derde eigenlijk de garantie van Rijswijk die zich hier in moet stellen. Die samen met de andere gemeenten uiteindelijk dan een 13% invloed heeft. Wat heeft dat voor invloed of op de bedrijfsvoering en de resultaten in dit geheel? Dit waren onze vragen op dit moment.

De voorzitter: Dank u wel meneer Van der Velde. Gaan we over naar de PvdA, de heer Kooy.

De heer Kooy: Voorzitter dank u wel. College, dank dat er een voorstel ligt. We zijn natuurlijk een wethouder minder vanavond. Maar ik ga er van uit dat de antwoorden vlot en goed gegeven kunnen worden. De PvdA vindt het ook belangrijk dat we inderdaad nog met voorscheiding kunnen werken. En Diftar is ook genoemd. Voorlichting in dit geheel ligt bij de gemeente. Vinden we ook erg belangrijk. Werd net al wat financiële cijfers gegeven, maar een groot percentage van de kosten zit bijvoorbeeld in de afkeuring van PMD waardoor het duurder verbrand moet worden en het groen ophalen. Dus ontwikkelingen op dit gebied gaan we de komende jaren hopelijk nog gewoon tegemoet zien. Maar hier ligt ook een voorstel van verderop in de verwerking. En dan krijgen we inbesteden, inkopen of op de markt laten zitten. Ik vind dat de heer Sleddering best een aantal goede vragen heeft gesteld. Maar het is voor ons nog geen uitgemaakte zaak dat inkopen niet beter is of aanbesteden. Waar wij concreet even vragen over hebben zijn op de financiële vlak het ten slotte. Als wij na vier jaar zouden besluiten van wij willen eruit. Kunnen wij dan de aandelen weer verkopen of is het een kwestie van verlaten en afscheid nemen? Moeten we ons uit gaan kopen? Het lijkt me een soort cloudconstructie. You can get in but you can never get out. Dus wat is de terugkeerroute als dit ons niet bevalt? En belangrijk, het gaat om een hoop geld. De garantstelling. Er werd net al door mijn collega van Wij. gesteld bijna letterlijk wat ik had opgeschreven. Wat betekent dit voor onze financiële situaties? Eerder is gezegd dat wij de aandelen moeten kopen, niet tegen nominale waarde maar tegen de werkelijke waarde. En dat zie ik nu in dit voorstel uitgewerkt in een constructie van een garantstelling. Terwijl bij de presentatie is gewoon gezegd dat we die aandelen moesten kopen. Dus waar zit nu het verschil? En wat betekent dit voor onze financiële positie? Neemt de risico toe of neemt de financiële armslag toe? Of zijn dit gewoon concrete uitgaven? Tot zover eerste termijn voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel de heer Kooy. Gaan we naar Rijswijks Belang, de heer Weterings.

De heer Weterings: Hallo. Een ja een taaie tekst. Ik vond hem moeilijk om te lezen eerlijk gezegd. En bij mij kwam het eerste woordje in mijn hoofd strategische monopoly op, waarom weet ik niet. Maar je moet je natuurlijk af blijven vragen dat de afhankelijk van dit stuk en in de lijn van de VVD maar zelfs ook van D66, het is toch wel een eenzijdig verhaal en er zijn eigenlijk heel erg weinig opties, weinig keuzes die er gemaakt kunnen worden. Maar misschien kunnen wij in overleg met een aantal andere partijen hierop een amendement indienen om toch voor meer keuzemogelijkheid te gaan. Want het is nog wel een vrij eenzijdig verhaal. Eerste termijn dankjewel.

De voorzitter: Dank u wel de heer Weterings. Gaan we ten slotte over naar Onafhankelijk Rijswijk, de heer Jense.

De heer Jense: Ja voorzitter dank u wel. Voorzitter, ik ben een beetje perplex van de stellingname van een aantal partijen, het simplistische waarover geredeneerd wordt. Het gaat nogal over iets vanavond. Er staat in de forumvergadering voor het raadsvoorstel zienswijze samenwerking Avalex en HVC voor verwerking van huishoudelijke afvalstroom per 1-1-2022. Die staat ter bespreking op de agenda. Niets meer, niets minder, geen alternatief. Staat u mij daarom ook toe daar wat dieper op in te gaan dan alleen onze mening aan te horen over de tekst van deze zienswijze. Het is nog wel een voornemen. Een voornemen met alweer een gigantisch miljoenenrisico, 13,5 miljoen alleen al voor de gemeente Rijswijk. Het college lijkt wel te grossieren in dit soort financiële risico's. Wat is dit toch? Een risico van bijna 85 miljoen voor de Avalex-gemeenten in zijn totaliteit. Waarom zouden wij dat risico moeten of willen nemen? Die vraag zouden wij onszelf vanavond als raadslid in naam van onze burgers te moeten stellen. En daar met een klip en klaar antwoord op te komen. Zo zit het in ieder geval voor OR in Rijswijk in elk geval in elkaar in dit verhaal. Voorzitter, ik heb zelf aan de wieg

mogen staan van de totstandkoming van Avalex op rationele gronden. Door de invoering van de P90-norm van twintig jaar wordt paal en perk gesteld aan de hoeveelheid gewicht die een belader verzetten per dag. Dat zou ertoe leiden dat met de toenmalige bezetting alleen in Rijswijk al sprake zou zijn van een enorme personele toename en dus een enorme stijging van de kosten. En dat natuurlijk voor iedere gemeente in onze regio. De idee van samenwerking werd sterker noodzakelijk inclusief alternatieve inzamelmethode. Kortom, er ontstond een regionale organisatie om huisvuil op te halen en weg te brengen. En ons brengt het allemaal geen sinecure onder andere vanwege het à-la-carte-principe in elke gemeente zijn eigen methode. Zelfs oppassen geblazen, anders zouden onze burgers nog veel meer moeten gaan betalen dan al het geval was en inmiddels gigantisch stijgende lasten door allerlei meer of minder ik noem het toch maar even wat onbescheiden en onaardig voor sommigen die daar nogal aan hechten, de scheidingsmethode aan de bron. Die moet zo nodig worden ingevoerd. Het opvoeden van de burger. En dat terwijl bekend is voorzitter dat via nascheiding 30 tot 35% hogere scheidingspercentages werden en worden behaald. En dat ook nog eens tegen veel lagere kosten. Voorzitter, van de afvalbranche moet je verstand hebben. Het is een rauwe branche waarin heel veel spelers proberen hun aandeel te verkrijgen en vooral ook te behouden. En wetgever heeft forse bepalingen en restricties gebracht die de branche inmiddels hebben beïnvloed. En geloof mij, ook nog verder zullen beïnvloeden. En dat het niet eenvoudig is dat heeft de stad Amsterdam aan den lijve mogen ondervinden. Deze stad moest een financieel drama met hun vuilinzamelaar afkopen voor zo'n slordige 70 miljoen. Is dat ons voorland? Is dat het voorland van onze burgers? Let even op, daar had HVC op willen bieden maar hadden we dat geld niet voor. Of moet ik nu zeggen, ze hebben het nog niet. Voorzitter, Onafhankelijk Rijswijk heeft geen goed woord over het feit dat u een brief van AVR nota bene van 20 juni van juni 2020 vrijwel heeft genegeerd omdat u al met de HVC in gesprek bent. Wat is dat nou voor aanpak? Waarom is deze brief niet diepgaand met onze gemeenteraad hierover gesproken? Wij vinden dit een treurige gang van zaken allemaal. Dit riekt ik noem het toch maar zo hard naar achterkamertjespolitiek. Dit kan niet. Ergerlijker vindt Onafhankelijk Rijswijk, voorzitter, dat in een vergelijk over kosten het nadeligste verwervingstarief dat van Utrecht tevoorschijn wordt getoverd als kijk eens hoe slecht het kan uitvallen. Terwijl er veel voordelige tarieven eenvoudig te behalen zijn. Dat hebben de brieven die we inmiddels hebben gekregen wel aangetoond. Wat maakt nu dat Rijswijk een van de Avalex-gemeenten een fors aandelenrisico aangaat in totaal 86 miljoen en dan voor onze gemeente alleen al 13,5 miljoen. Zonder dat wij marktpartijen naast dat we nu aan het doen zijn in de gelegenheid hebben gesteld om een offerte te maken die een eerlijke en transparante vergelijking mogelijk maakt. Kortom, keuze zoals ik hoor in het verhaal van Wij., zoals ik hoor bij de VVD en zoals ik Marc Weterings heb horen zeggen. Dat zou een hele juiste weg zijn om te gaan. Want stel Avalex zet 100.000 ton afval om met een huidige marktprijs van 60 euro per ton. Zonder enig risico van een aandelengarantie. Een aandelengarantie 89,17 euro per ton exclusief transportkosten. Dat is een verschil van 29 miljoen jaarlijks voor de deelnemende gemeenten. In het nadeel 29 miljoen in het nadeel. Hoe is het toch mogelijk dat we dit gaan proberen te doen? Een zeer risicovol contract aan te gaan.

De voorzitter: Meneer Jense... ogenblikje, u heeft een gloedvol betoog. Maar er zit ook al heel veel politiek debat in. Zou u zich voor de afronding willen beperken tot de vragen die u nog heeft? Dank u wel.

De heer Jense: Ik ben aan het eind aan het komen voorzitter. Maar dit is ook politiek. Sterker nog, hogere politiek. Want dit gaat ten koste van heel veel geld voor de burger. Maar dat terzijde. Hoe is het mogelijk dat dit kon gebeuren is mijn vraag. Een risicovol contract aan te gaan met HVC zonder ook maar één offerte in de maak aan te vragen. Of u weet niet wat u met uw geld aan moet. Kennelijk hebben we geld te veel. Dat is natuurlijk helemaal niet waar. Maar dit hele verhaal klopt op deze wijze echt niet. Natuurlijk is dat niet zo dat we geld te veel hebben. Wel is het zo dat onze Rijswijkse inwoners inmiddels aan de top staan in Nederland voor wat betreft de hoogte van de afvalstoffenheffing. U zult begrijpen dat we als Onafhankelijk Rijswijk niet

akkoord gaan met deze gang van zaken en hier dan ook tegen zullen stemmen. En wij roepen u op om in overleg met de andere Avalex-gemeenten te besluiten om niet alleen te willen investeren, maar daarnaast alsnog een aanbestedingstraject met marktpartijen aan te gaan. En voorzitter, ik noem het toch maar heel even. Die kritiek zit niet alleen bij mij. Ik heb het inmiddels ook in andere gemeenten gehoord. U moet eens kijken naar vragen, de schriftelijke vragen die inmiddels door het CDA in Delft zijn gesteld. Die liggen er niet om en het is me uit het hart gegrepen. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel de heer Jense. Gaan we over naar de eerste termijn van de wethouder. Wethouder Lugthart.

De heer Lugthart: Ja voorzitter dank u wel. En meneer Jense dank u wel voor een mooi betoog. Ik denk dat het goed is dat we vanavond ook even gewoon even de feiten achter elkaar schetsen en waarom het college dit doet. En u en ik zitten in dat opzicht wel op een lijn, want ik mag het vanavond waarnemen van mijn collega Keus en met u ben ik ook vrij sceptisch geweest over Avalex totdat ik aan dit dossier mocht beginnen. En ik neem u dan graag ook even mee waarom ik op dit moment wel een andere mening heb over dit thema dan dat u heeft. Volgens moeten we dan starten waar meneer Paredes al aangaf dat we starten en dat is dat er voor eind 2021 dat er contracten aflopen. En dat is niet het contract met Avalex. Dat zijn de contracten die Avalex heeft met de verwerkers van afval. En dat betreft dan inderdaad gft, restafval en dat betreft grofvuil. We ontkomen er niet aan, want die contracten die lopen af. En dat is dan ook de reden dat wij hebben gekeken hoe gaan we dat in de toekomst anders doen. En als u dan zegt meneer Jense dat tarief voor inwoners dat moet naar beneden. Dan ben ik dat van ganser harte met u eens. Want als ik kijk ook naar de cijfers. En dan denk ik nou we betalen hier vrij veel geld voor het verbranden van afval. En tegelijkertijd zien we dat er mogelijkheden zijn om dat te veranderen. En daar kom ik dan wel zo even op terug. Want dat kan namelijk in een contract wat we aangaan met HVC. En nogmaals we zijn gestart in december 2019. We hebben hier goed over nagedacht. En dat zeg ik ook richting meneer Sleddering. U stelt mij hele concrete vragen over wat ik vind van het onderzoek. Dus daar zal ik zo uitgebreid op antwoorden. Het gaat erom dat we komen tot een contract voor een afvalverwerker met verwerkingsmogelijkheden en daar liggen eisen hoog. Een aantal partijen gaf dat ook aan. Liggen de eisen niet te hoog? Nou ik zal daar ook eerlijk in zijn. Als ik kijk wat de verschillende gemeenten met elkaar hebben bedongen wat de partijen zouden moeten doen dan zijn dat zeer hoge eisen. Zijn die dan onterecht? Nou dat denk ik niet als we zien waar we naartoe gaan de komende jaren met ons afval. Nou ik kan de wensen opsommen. Ze staan volgens mij ook heel expliciet opgenoemd in het raadsvoorstel. We willen zowel bron- als nascheiding. We willen ruimte voor de flexibiliteit. We willen innovatie. We willen ook nog eens een keer wat waar u aan refereert meneer Jense het acceptabele kostenniveau. En we willen ook dat we de duurzaamheidsdoelstellingen gaan halen. Nou volgens mij heeft u allen, want ik heb een groot of een aantal van u ook gezien in de bijeenkomst die HVC gegeven heeft, een beeldvormende sessie hebben zij gegeven. Daar hebben ze aangegeven wat zij kunnen. Ik was daar zelf erg van onder de indruk wat zij kunnen. Daar heeft een marktverkenning heeft er plaatsgevonden. En vanuit de verkenning hebben we in 2020 volgens mij ook nog met uw raad de resultaten van die verkenning gedeeld. Nou we hebben een afweging gemaakt. En dat zeg ik richting meneer Hoek van waar hebben we nu naar gekeken. We hebben gekeken naar die bronscheiding, we hebben gekeken naar die flexibiliteit, de duurzaamheidsdoelstellingen en innovatie en het kostenniveau. En zij met elkaar in alle gemeenten, het bestuur van Avalex voorop tot de conclusie gekomen dat het nou ja dat het advies is om toch te gaan investeren. En dan vraagt u mij ja er ligt hier eigenlijk niets voor. Ik denk dat hier expliciet wel iets voorligt. Dat heeft u ook in dit voorstel kunnen lezen. Wanneer welke raad dan ook niet instemt met wat hier nu voorligt dan heeft Avalex ook aangegeven dat alleen bij unanimiteit dat dit doorgaat. Dus de keuze is daadwerkelijk meneer Jense als de gemeenteraad van Rijswijk aangeeft we gaan hier niet in mee zal het

college dit meenemen en dan hebben we een probleem binnen Avalex want dan zijn wij een van de gemeenten die zeggen dit willen we niet. En dan zullen we over moeten stappen tot de fall back scenario over moeten gaan en dat gaan aanbesteden. Dat is wat het is. En dan de garantiestelling waar u over begint. Terecht punt volgens mij. Aanvankelijk heb ik ook aangegeven nou welk risico nemen wij nu met elkaar? Het is goed om dat even uit elkaar te halen. Want het is geen garantiestelling van de gemeente Rijswijk. Het is een garantiestelling van Avalex aan HVC die bij ons is opgenomen in de risicoparagraaf. En is dat risico nou groot? Dat is altijd lastig om dat te beoordelen. Maar als we daar naar kijken wat die garantiestelling dan betreft, totaal 82,6 miljoen waar dan ook nog een dividendpercentage van 1% tegenover staat. Met de activa die ze hebben en het vermogen dat zij hebben op de bankrekening hebben staan op dit moment dan is dat risico niet heel groot. We gaan het risico ook niet terugzien in de top tien van risico's voor de gemeente Rijswijk. De kans dat dat risico zich voor gaat doen is echt heel klein. En ik ga daar geen waardeoordeel over geven dan hoe groot of dat dat in uw afweging dan te groot of al dan niet te groot zal zijn. Tegelijkertijd het blijft expliciet te lang om te zeggen het is een garantiestelling van Avalex aan HVC. En dat is omdat zij daarmee de financieringen kunnen aangaan. Maar GroenLinks is duidelijk, geeft aan een focus te hebben op het nieuwe inzamelen en dat we die moeten houden. Nou volgens mij doen we dat ook zoveel als mogelijk. Nascheiding doen we alleen daar waar het natuurlijk PMD betreft. De rest blijft nou ja bij bronscheiden ingezameld. Ja u vraagt mij ook van hoe gaan we nu de belangen van de gemeente Rijswijk behartigen in de eigenlijk ja in een bedrijf dat zo groot is. Dat is via het bestuursoverleg want we hebben het beleidsoverleg bij HVC. En we geven natuurlijk een vertegenwoordiging onze doelen mee. En ik denk oprecht echt dat we doordat we dit met zes gemeenten doen dat we daar vrij stevig staan bij HVC. Meerdere gemeenten zitten in de HVC ook met een consortium als je het zo kunt noemen zoals de gemeente Rijswijk. Meneer Sleddering, u geeft aan een eenzijdig verhaal. Een oplossing die gestuurd is naar Avalex. Ja ik ben het daar niet mee eens. U vraagt mij van vindt het college dat er een gedegen onderzoek heeft plaatsgevonden? Dat antwoord is ja. Ik denk dat de afwegingen goed zijn gemaakt. En we hebben bekeken wat het kostenvoordeel gaat zijn. De vraag die daaraan ten grondslag ligt is, wordt het verwerken van afval dan nu ook goedkoper door inbesteden? Want dat is volgens mij de vraag die en meneer Jense stelt en meneer Hoek. En volgens mij heeft meneer Veerman dat ook. Is dat dan zo? En dan laat de marktverkenning zien dat we er rekening mee moeten houden dat afval inzamelen sowieso duurder gaat worden. Wij hebben nu een contract. Dat contract dat dateert uit een andere tijd. Op het moment dat ongeacht wat we ook gaan doen of dat we gaan aanbesteden of inbesteden, het gaat duurder worden. En is het dan zo dat inbesteden qua kosten interessanter gaat worden dan aanbesteden? Daar ben ik dan heel eerlijk in, heel zeker weten we dat eigenlijk helemaal niet. Je zou dan eerst die hele trajecten moeten doorlopen. En als je dat gedaan hebt dan weet je wat het is. En tegelijkertijd laat deze verkenning zien dat we op basis van de doelen die we hebben dat we die wel compleet gestand kunnen doen. Ja voorzitter, ik denk oh de vragen van de Partij van de Arbeid die zou ik bijna vergeten die meneer Kooy van de Partij van de Arbeid vraagt. Stel nu want dat is een goed punt dat wij uit willen treden na verloop van vier jaar. Dat gaf u volgens mij aan. Bestaat er dan een mogelijkheid om uit te treden? En feitelijk betekent dat gewoon het verkopen van de aandelen. Dat is niet tegen marktwaarde. De aandelen worden gewoon verkocht voor de waarde waar zij voor zij verkocht. En dan kun je uittreden. Ja het is niet de bedoeling dat die aandelen verkocht worden op de openbare markt. Feitelijk is het wel de bedoeling dat de samenwerking voor een langere periode bedoeld is. Dus mocht alles gaan zoals voorspeld, dan verwacht ik ook niet dat we dat doen. Maar de mogelijkheid daartoe die bestaat. Voorzitter, ik denk dat ik in eerste termijn de vragen beantwoord heb.

De voorzitter: Dank u wel wethouder Lugthart. Gaan we naar de tweede termijn van het forum. Beginnen we met BVR, de heer Paredes.

De heer Paredes Sanchez: Ja dank u wel voorzitter. Bedankt wethouder voor de antwoorden. De nekharen zijn iets naar beneden gegaan. Nog niet helemaal. Beter Voor Rijswijk ziet wel de voordelen van het quasi-inbesteden boven het aanbesteden. Het enigste voordeel dat aanbesteden heeft in deze rapportage is dat het bedrijfsrisico bij aanbesteden wordt gedragen door de private partij. Nu moeten wij dat gaan doen met alle gemeentes. U zegt dat de risico's klein zijn. Dat neem ik van u aan. Ik denk niet dat u nou onnodig dingen gaat zeggen die niet waar zijn. Omdat we dan in de toekomst ergens tegenaan gaan lopen. Dus dat is niet de bedoeling. Dus ja op dit moment kan Rijswijk of Beter Voor Rijswijk kan meegaan in dit voorstel. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel de heer Paredes. Gaan we over naar GroenLinks, de heer Wit.

De heer Wit: Voorzitter, ik heb geen tweede termijn.

De voorzitter: Dank u wel meneer Wit. Gaan we over naar de VVD, de heer Sleddering.

De heer Sleddering: Ja dank u voorzitter. Wat zal ik daar nou eens op zeggen? Is de vraag van ons, is dit een gedegen onderzoek? De wethouder zegt ja natuurlijk. Nou wij zeggen gewoon van niet. Want er is een marktverkenning gedaan zegt de wethouder. Die is er gewoon niet gedaan. Men heeft de kosten van inbesteden vergeleken met de kosten van de duurzame aanbestedingen in de afgelopen jaar. Dus dat is helemaal geen gedegen, dat is geen marktverkenning. Er zijn ook andere aanbestedingen geweest die kostentechnisch veel gunstiger. De wethouder heeft verder geen antwoord gegeven op mijn principiële vraag. Is het nou niet raar dat we bij Eneco een punt maken van niet in aandelen, verkopen die aandelen en dat we ze hier wel gaan lopen? Daar komt het toch op neer? Dat is toch een hele tegenstrijdige beweging. En bij Eneco ja dat leverde geld op. En dit gaat geld kosten. Dus er klopt echt helemaal niks van de keuze van dit college. Het is buitengewoon slordig. En ik ga het niet eens hebben over de discussie voor- of nascheiding. Dat maakt niet uit. Bij een aanbesteding kunnen wij gewoon eisen stellen aan marktpartijen om te doen wat wij willen dat ze doen. En daar hoort een prijs bij. En die moet je kunnen vergelijken. En er zijn zeker drie of vier marktpartijen die dat ook kunnen. En ik ben ervan overtuigd dat die dat beter kunnen. Wij lopen daarbij geen financiële risico's. En we kunnen na vier jaar bekijken of we tevreden zijn of niet. Mocht de aanbesteding mislukken dat niemand inschrijft, dan kunnen we altijd de stap nog naar het publiek zetten en inbesteding zetten. Waarom zou deze volgorde van nou we hebben één aanbesteding bekeken, die viel duur uit. Dus we doen het maar. Ik denk dat het echt de verkeerde weg is en daar wou ik het bij laten.

De voorzitter: Dank u wel meneer Sleddering. Gaan we over naar D66, de heer Veerman.

De heer Veerman: Dank u wel voorzitter en ik wil de wethouder bedanken voor het beantwoorden van de vragen. Het was niet zijn portefeuille, dus dat is altijd even iets ingewikkelder dan waarschijnlijk anderszijns. Dus bedankt voor de antwoorden die tot nu toe in ieder geval tot tevredenheid zijn. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel meneer Veerman. Gaan we over naar het CDA, de heer Van Enk.

De heer Van Enk: Geen tweede termijn. Dank u.

De voorzitter: Dank u wel meneer Van Enk. Gaan we over naar de fractie van Wij. De heer Hoek.

De heer Hoek: Ja dank u wel. Kleine reactie. Het risico lijkt mij ook niet onoverzichtelijk. Ik zou toch wel graag zien wat het effect van de financiële positie is. En dat het inzichtelijk wordt gemaakt voor een goede afweging tijdens de raad. Dus ik vraag of dit voor de raad ook toegevoegd kan worden. Voor de rest stellen de

antwoorden mij wel gerust. Voordelen dat we eisen kunnen stellen en dat het voordelig is voor Rijswijkers. In het onderzoek van de verkenning. Dus ik wil de wethouder ook graag bedanken voor de antwoorden. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel meneer Hoek. Gaan we over naar Gemeentebelangen Rijswijk, de heer Van der Velde. Heeft u behoefte aan een tweede termijn?

De heer Van der Velde: Geen tweede termijn, dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Gaan we naar de heer Kooy van de PvdA.

De heer Kooy: Geen vragen voorzitter

De voorzitter: Dank u wel meneer Kooy. Gaan we over naar Rijswijks Belang, de heer Weterings.

De heer Weterings: Dank u. Wij zouden toch willen verzoeken toch een soort van second opinion op het voorstel te nemen. En wat de heer Hoek al ook aangaf een risicoanalyse uit te schrijven op dit plan. En daarmee zou de lucht enigszins iets geklaard worden. Maar zoals ik al zei het is en blijft een ja toch een heel risicovol plan volgens mij. Als ik ook de andere partijen hoor ja dan praat je wel over een heel groot onderwerp waar we wel heel goed over moeten nadenken. Dankjewel.

De voorzitter: Dank u wel de heer Weterings. Gaan we ten slotte over naar de heer Jense.

De heer Jense: Ja voorzitter, dank u wel. Allereerst dank aan de wethouder, inderdaad niet zijn portefeuille maar met vurigheid gedaan zoals ik hem ken. Een paar opmerkingen. Hij zegt de wethouder zegt, het risico ligt bij Avalex. Maar Avalex, dat zijn de vijf gemeenten bij elkaar. Dus het risico ligt ook bij Rijswijk. Eerst doorlopen van deze procedure, ja maar waarom is dat niet gelijktijdig gedaan? Daar heb ik op aangedrongen, dat heb ik daarnet ook nog eens een keer gevraagd. Ik zit niet te wachten Onafhankelijk Rijswijk voorzitter zit niet te wachten op mitsen en maren. Wij willen graag boter bij de vis. Je gaat toch niet willens en nemens een bedrijfsrisico op je nek nemen? Want dat is wat nu gebeurt. En ik ben het eens met Coen Sleddering. En dat heb ik ook uit het veld kunnen vernemen. Er is geen marktverkenning geweest. Dat is gewoon niet waar. Avalex heeft kennelijk het slikken-of-stikken-scenario aan de diverse gemeenten voorgelegd. Anders zou ik het niet kunnen verklaren dat dit eruit rolt wat er nu uit rolt. Wat zit er dan achter? Waarom is er geen transparante afweging gemaakt en waarom kan die niet alsnog gemaakt worden? En ik weet wethouder ja het is niet de inzamelaar, het gaat over de verwerker. Leest u nou nog eens een keer met elkaar heel goed die brief die er ligt onder andere van de AVR. Je vrienden zitten om de hoek en niet midden in het land. Alleen al uit het oogpunt van duurzaamheid, transport, desnoods over water met elektrisch aangedreven boot je vuil wegbrengen naar een AVR. Nogmaals, het hoeft de AVR niet te worden maar verken die mogelijkheid. Het is gewoon niet gedaan, en het is dus ook volstrekt verkeerd beeld wethouder wat u namens uw college aan de raad voorschotelt. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel de heer Jense. Gaan we over naar wethouder Lugthart voor de beantwoording in tweede termijn.

De heer Lugthart: Ja voorzitter, een tweetal partijen verschillen van mening met het college. En dat mag. Ik denk dat we dat ook met elkaar nog verder moeten bediscussiëren. En een tweetal partijen vragen mij om een nou ja een risico-inventarisatie. Ik vind dat lastig te duiden wat deze twee partijen precies voor ogen hebben.

Dus ik stel even voor dat de meneer Weterings en meneer Hoek dat wij even nog contact hebben. We zitten vandaag op donderdag, dus morgen. Zodat we even een en ander wat u voor ogen heeft dat we dat op papier zetten. En dat dat uw raad uiteraard wordt toegestuurd. Want dat moet gewoon kunnen. Dus als u daar mij toestaat voorzitter dan nodig ik de heer Weterings, de heer Hoek en eventueel andere fracties uit om het zal ongetwijfeld digitaal zijn om die risico-inventarisatie te maken. En dat komt die uw kant op.

De voorzitter: Dat lijkt me een prima voorstel wethouder Lugthart. En daarmee is ook de beantwoording in tweede... De heer Jense.

De heer Jense: Ja ik heb nog een nabrander die ik nog vergeet de wethouder mee te geven. Hij sprak ook... de afvalverwerking wordt alleen maar duurder. Dat is maar ten dele waar. Want zoals de wethouder ongetwijfeld ook weet en anders dan vertel ik hem misschien wat nieuws, de inzameling kan alleen al goedkoper worden en de verwerking door de enorme overcapaciteit die er op dit moment is onder andere doordat ook niet meer vuil wordt geïmporteerd om hier in Nederland te verwerken. Dat laatste terecht, maar die overcapaciteit is er. Dus de neiging zal zijn om lagere prijzen te vragen bij een aanbesteding. Ik geef dat toch nog maar mee.

De voorzitter: Dank u wel wethouder Jense, of wethouder Jense dat is een tijd geleden. Meneer Jense, waarvan akte. Daarmee sluiten we dit agendapunt af. Het is overduidelijk geen hamerstuk. Dat betekent dat we het meenemen als bespreekstuk naar de raad. En de toezegging van wethouder Lugthart om morgen nog even contact op te nemen met degenen die er nog vragen over hebben.

11. Raadsvoorstel Integraal beheersplan openbare ruimte 2021-2025

De voorzitter: Gaan we over naar agendapunt 11, raadsvoorstel integraal beheersplan. Maken we weer hetzelfde rondje. Ah mevrouw Alberts.

Mevrouw Alberts: Ik stak alvast mijn handje op voor deze ronde.

De voorzitter: Ah u heeft er zin in, dat is mooi. Ik ga gewoon even de gebruikelijke ronde af. Dan houden we de structuur erin. Te beginnen bij Beter Voor Rijswijk. Wie mag ik daar het woord geven?

De heer Cupedo: Cupedo, dank u wel voorzitter. Met de fractie van Beter voor Rijswijk heeft met interesse het raadsvoorstel gelezen. Wij zijn blij dat er nu wordt doorgepakkt. En dat de basis op orde het uitgangspunt is. We hebben nog een aantal vragen voor de wethouder, namelijk Rijswijk zet in op B-kwaliteit. En in de centrumgebieden A-kwaliteit. Wat uiteraard een goede zaak is. Maar wat zijn de kosten als heel Rijswijk op A-kwaliteit komt? Graag een toelichting van de wethouder. Punt twee, civieltechnische kunstwerken tussen haakjes bruggen. Ik wist niet dat we 293 bruggen in Rijswijk hebben maar dat terzijde. Met namelijk 93 kunstwerken was er sprake van een veiligheidsrisico waarbij 8 objecten prioriteit voor vervanging hebben. En onze vraag voor het veiligheidsgebeuren, is dat inmiddels gebeurd en welke objecten betreft het? Graag een toelichting van de wethouder. En de laatste vraag is, openbare verlichting. Wij lezen dat er een achterstand is. Wij dachten juist dat we stappen momenteel aan het maken zijn wat betreft de verlichting. En blijkbaar is dat niet het geval. Dus graag toelichting van de wethouder. Dank u.

De voorzitter: Dank u wel de heer Cupedo. Gaan we over naar GroenLinks, mevrouw Alberts.

Mevrouw Alberts: Ja dank u wel voorzitter. Beheer en beleid, die gaan wat GroenLinks betreft hand in hand. Investeren in de openbare ruimte kan oplopende beheerkosten voorkomen. Minder verharding maakt

klimaatbestendig en betekent minder onderhoud nodig aan die verharding. Slimmer en gericht verlichten maakt toekomstbestendig. Bij onderhoud aan de openbare verlichting is zo heel werkend werk te maken. Gebruik van duurzame materialen vraagt op de lange duur minder onderhoud. Wanneer kunnen we het afwegingskader voor materiaalkeuze in de openbare ruimte verwachten? Waarom sorteert het beheerplan niet voor op de nog op te stellen strategie en actieplan voor klimaatadaptatie? En wanneer kunnen we dit actieplan verwachten? Duurzaam, er staat wel genoemd als aparte paragraaf. Terwijl dat toch een integraal onderdeel zou moeten zijn van het beheerplan. Ziet u duurzaamheid als een losstaand onderdeel of niet? Er staat in het beheerplan dat er in 2020 10% circulair moet worden ingekocht. Uit de beantwoording van recente vragen van GroenLinks over het inkoopbeleid bleek dat deze doelstelling niet gehaald is. Wat gaat het college doen om het wel te behalen en dan wanneer zal dat dan zijn? Welke eis en welke eisen aan energieverbruik en CO2-uitstoot worden er gesteld in de aanbesteding van beheer? En in relatie tot zwerfafval? Hoe staat het met het afvalbakkenplan? Zware belasting vraagt extra onderhoud. Daarom helpt het om duurzame mobiliteitskeuzes te maken volgens het STOM-principe of STOP-principe. Waarom past u dat principe niet toe in dit plan en bekijkt u onze stad van achter de voorruit? De ambities van een betere bereikbaarheid in het beheerplan gaan alleen over hoofdwegen en de fietsbereikbaarheid. Maar hoe zit het dan met de bereikbaarheidsambities voor de voetganger en het openbaar vervoer? Waarom ontbreken die? Het plan stelt dat de wegen en entrees een visitekaartje van Rijswijk zijn. Nou weet ik niet wat het college op haar visitekaartje zet, maar het lijkt me nou toch niet de beste city marketing om daar alleen het asfalt op te zetten. Rijswijk de stad waar je niet wilt zijn, waar je alleen doorheen rijdt op weg naar een andere bestemming. Onze stad heeft volgens mij toch echt wel wat meer te bieden dan dat. En waarom stelt u een verzorgde uitstraling en veiligheid boven ecologisch beheer? Waarom zet u deze tegenover elkaar? Kunt u concreet aangeven wanneer dan precies deze volgens u niet goed samen zouden kunnen gaan? Sinds 2016 bestrijdt de gemeente Rijswijk het onkruid op straten en stoep zonder chemische middelen als Roundup. Dat bevat glyfosaat en is schadelijk voor het watermilieu en de volksgezondheid. Daarom zijn bijvoorbeeld ook tuincentra met de verkoop gestopt. Maar recent bleek dat de HTM nog wel Roundup en MCPA voor het bestrijden van onkruid op de pro4 trambanen, ook in Rijswijk. Is het college het met GroenLinks eens dat ook HTM moet stoppen met chemische onkruidbestrijding in onze gemeente? En wat gaat het college doen om de vervoersmaatschappij hiertoe te bewegen? Dan een bruggetje naar de bruggen. Ik hoorde eerder Beter Voor Rijswijk er al even over. In welk soort bruggen is er onderhoudsachterstand? Want zoals in het plan beschreven staat is het risico van achterstand onderhoud bij kleine houten voet- en fietsbruggen laag. Maar bij bruggen die zwaarder verkeer moeten dragen ligt dat anders. Anders geformuleerd, hopelijk zijn er toch geen Morandibruggen in Rijswijk? De staat van het onderhoud wordt nu gemonitord door alleen naar de beeldkwaliteit te kijken. Maar er is meer. Groen onderhoud zou je bijvoorbeeld ook moeten scoren op soortenrijkdom oftewel biodiversiteit en ecologische waarde. En de visuele beeldkwaliteit zegt niet altijd iets over de inwendige staat van een brug of tunnel. Waarom zijn dergelijke zaken niet meegenomen? Voorzitter, vanuit GroenLinks dus nog veel vragen over het beheerplan.

De voorzitter: Dank u wel mevrouw Alberts, dat is duidelijk nog veel vragen. Gaan we over naar de fractie van VVD.

Mevrouw De Mooij: Ja dat ben ik, dankjewel voorzitter. Even kijken hoor. Ik heb een aantal vragen. Ik zal het kort houden net zoals de heer Cupedo. Inderdaad er wordt aangegeven dat we inzetten op B-kwaliteit en voor de centrumgebieden op A-kwaliteit. En de basis op orde. Dat klinkt goed. Dat is een motto wat we zeker nastreven. Er valt te lezen dat er geen inspectiegegevens zijn voor de verkeersregelinstallaties maar er wordt wel aangegeven dat we weten dat we op schema lopen. En dat we de kwaliteit als goed ervaren. Maar we weten ook dat we weten door te meten, dus hoe weten we dat de kwaliteit goed is? En komen we dan niet

voor verrassingen te staan op een later moment? Dat er grote projecten opgetuigd moeten worden net zoals bij de verlichting. Verderop valt te lezen dat er wat vertraging is opgelopen in het oppakken van dit plan. En dat heeft te maken met het zorgvuldig opzetten van de participatietrajecten. Waaruit bestaan die participatietrajecten? Kunt u dat toelichten? Bij punt 9 staat bij de over de communicatie dat na de vaststelling van het plan een persbericht volgt. Toch heb ik op 4 februari in De Telegraaf al een stuk mogen lezen van de wethouder. Alsof dit al beklonken was. Kunnen we dit agendapunt dan eigenlijk achterwege laten en deze avond wat korter maken? Of gaan we het er echt inhoudelijk nog over hebben? We lezen namelijk ook dat de wethouder aangeeft dat er nog wel extra geld vrijgemaakt moet worden voor de landgoederenzone. En ook in het stuk is te lezen dat de focus in de parken ligt op het kleine onderhoud. En dat leidt weer tot achterstanden. Ze geven ook aan dat er een reservering voor vervanging in het groen is maar dat die onvoldoende lijkt. Dus om het groene karakter van de parken te behouden is het nodig om groot onderhoud en vervangingen in te plannen om die achterstanden te voorkomen. En die achterstanden die leiden dan weer tot extra uitgaven. En dan moeten we weer een potje vrijmaken hiervoor. Dat lijkt me niet heel wenselijk. Ook wordt er aangegeven dat het asfalt aan onderhoud en reconstructie is. En dat er ook nader onderzoek nodig is. Ik ben heel benieuwd of dit onderzoek al gepland is. En is dat dan financieel al gepland, ingepland en ook de praktische het praktische onderzoek en reconstructie is dat ook al ingepland? Zodat we weten waar we aan toe zijn. Even kijken, tot zover.

De voorzitter: Dank u wel mevrouw Mooij. Ik heb begrepen dat meneer Veerman van D66 even eruit gegooid is. Die komt dadelijk weer terug. Ik neem aan dat hij het woord voerde over dit onderwerp. Dus ga ik heel even als eerste naar het CDA. Meneer El Majjaoui.

De heer El Majjaoui: Ja dankjewel voorzitter. Nou de eerste instantie ik ben blij met dit voorstel. Want in grote lijnen zie je dat er voortvarend wordt gewerkt aan het onderhoud van groen aan straten. Dus de basis op orde. Maar de details is al voldoende gesproken door mijn voorgaande raadsleden. Dus dat is in die zin positief. Alleen ik wil daaraan toevoegen, de gemeente heeft de verantwoordelijkheid voor haar eigen openbare ruimte. Maar we vergeten ook een deel openbare ruimte die ook een karakter heeft van openbare ruimte die in handen ligt van private instellingen zonder de woningbouwverenigingen, de volkstuintjes en dergelijke. Die zijn ook in genoemd. Maar dat doet de gemeente niks aan. En terecht, alleen waar ik mee zit, om de kwaliteit te borgen van de openbare ruimte, om een aansluiting te vinden in de omgeving vanwege het aanzicht heeft de gemeente een rol. In het aansturen in het kader van zorgplicht dat deze instellingen hun eigen areaal, hun eigen eigendommen niet te laten verwaarlozen dan wel verpauperen. Dat ze aangestuurd worden om mee te kunnen doen zodat dat een completer plaatje is. Dus dat is de eerste vraag die ik graag stel in de eerste termijn. Dankjewel voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel meneer El Majjaoui. Gaan we over naar de fractie van Wij.

De heer Hoek: Ja dank u wel. Beheersplan openbare ruimte. Nou goed om een plan neer te zetten met het uitgangspunt om de basis op orde te hebben. Het is een uitgebreid plan met veel duidelijke ambities. En Wij. Rijswijk ziet er dan ook naar uit dat veel van deze ambities ook uitgewerkt gaan worden. En we zien ook graag nog de concrete duurzaamheidsambities tegemoet. Bij het beheren van de openbare ruimte moeten we een afweging maken tussen nou ja anticiperen met onderhoud en reageren. En we kunnen immers niet alles altijd perfect onderhouden. Tegelijkertijd willen we ook inspelen op de behoefte vanuit de inwoners. Een vraag die ik hierin heb is hoe is deze afweging meegenomen? Dat is me nog niet geheel duidelijk uit het plan. Het is wel benoemd maar niet uitgewerkt. Budgetten worden geactualiseerd naar aanleiding van onder andere de bouwplannen. Dat betekent waarschijnlijk een hoger budget. Loopt de ophoging van de budgetten in de pas

met de extra inkomsten naar aanleiding van de bouwplannen? En met andere woorden, verhogen we zo niet eerst de budgetten met de actualisatie voordat de stijging in inkomsten wordt gerealiseerd? En nou goed de Omgevingswet komt eraan. Die is volgens mij ook van invloed op het IBOR. Zo ja hoe kunnen we dan het IBOR en de Omgevingswet samenvoegen? Dat is mijn termijn, dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel meneer Hoek. Gaan we over naar Gemeentebelangen Rijswijk. Wie mag ik daar het woord geven? Meneer Van Reijen.

De heer Van Reijen: Dank u wel voorzitter. Wethouder bedankt voor dit leuke stuk. De ambities die hopen we dat die gehaald gaan worden. We zijn in ieder geval blij dat de eerste stappen genomen zijn tot een beter onderhoud. Waar we wel bij hopen dat buiten al het groen dat netjes onderhoud moet worden, onkruidbestrijding op een goede manier gedaan wordt, de bruggen toch ook zeker en de wegen toch ook zeker op een hoog niveau teruggebracht moeten worden. Tot zover.

De voorzitter: Dank u wel meneer Van Reijen. Gaan we naar de heer Kooy van de PvdA.

De heer Kooy: Voorzitter dank u wel. Wethouder dank samen met het college voor het voorleggen van het verhaal. Heel veel punten zijn al voor mijn voeten weggemaaid in het onderhoudsthema. Van de PvdA hebben we nog eigenlijk wel wat vragen. Want er wordt wel een forse storting van geld gevraagd, maar even inzoomen op de uitvoeringskant. Want wij merken dat los van dat er geld nodig is het in de uitvoering ook regelmatig fout gaat waardoor wij het idee hebben dat er geld verkwanseld wordt. Mijn collega had het dinsdagavond over een speeltuintje wat herhaaldelijk opnieuw moest worden aangelegd. Dat is zonde van het geld. Maar ook bijvoorbeeld waar we het al eerder over gehad hebben onze straatverlichting. Ikzelf woon in de Presidentwijk, Steenvoorde Noord. Daar zijn kabels vervangen die echt niet vervangen hadden hoeven worden. De wijk is nog geen nou was net op dat moment veertig jaar oud. Dus graag dan even wat aanuiding op de uitgavekosten. En ook bij aanleggen van groen, bijvoorbeeld in RijswijkBuiten is het herhaaldelijke keren voorgekomen dat er gewoon dode planten worden neergezet in het kader van ja wij moesten het er neerzetten. Op termijn gaat het toch wel vervangen worden. Dubbele kosten, dubbele onderhoud, en dat vind ik niet fijn. Want geld kunnen wij heel goed gebruiken in deze leefomgevingsquest. Iedereen wil in een prettige omgeving wonen, iedereen wil buiten lekker kunnen lopen. En anders dan andere partijen die vroegen wat kost dat om allemaal A te worden, ik loop ook graag en mijn leden lopen ook graag weleens in gebieden waar gewoon echt even niets gedaan is. Dat geeft ook biodiversiteit. En met de basis op orde moeten we toch wel een aantal van die stukken aanpakken die te lang zijn losgelaten. Want op een aantal stukken is dat wel aardig. Maar als ik ga kijken naar de kwaliteit van het groen in de landgoederenzone dan staat dat er inderdaad af en toe beschamend voor. Dus die basis op orde versus uitgaven op orde versus temporisering en priorisering zijn allemaal termen die ik tegenkom in het rapport. Maar hangt nog als los zand bij elkaar. En misschien dat u daar nog een toelichting op kan geven. En als ik dan de tekorten optel die in het financiële plaatje onder punt 7 in uw voorstel dan kom ik ook niet op 1,6 miljoen zo snel. Dus wat gaan wij nu krijgen in Rijswijk, wat gaan onze inwoners krijgen, wat gaan ze uiteindelijk zien voor die extra 1,6 miljoen? En ik denk dat u daar wel een goed verhaal over kan geven over hoe we dat over twee jaar dan echt terugzien in een versterkt verbeterde leefomgeving. Dus daar wou ik u graag het woord voor geven wethouder. Voorzitter tot zover.

De voorzitter: Dank u wel de heer Kooy. Gaan we over naar de heer Weterings van Rijswijks Belang.

De heer Weterings: Dank u wel. Ja weer een plan, weer een plan. Ik zit ja met volle teugen volle smacht te wachten op het groenbeheersplan wat dit jaar in zou gaan. En de vraag is, loopt dat parallel langs elkaar? Dus

het groenbeheersplan en integraal beheersplan? Of zitten er grote verschillen in? Want het groenbeheersplan is natuurlijk al jarenlang was beloofd vorig jaar nog een keer weg bezuinigd, dit jaar zal het echt het jaar van de waarheid worden. Dus ja het geluk kan niet op denk ik. En een beheersplan en een integraal parallel plan. Goed, ja toch wel wat zorgelijke onderdelen erin. En ja goed wie daarvoor verantwoordelijk is weet ik niet, de wegmarkeringen, achterstand bij bomen, achterstand bij ja zowel de kunststukken als de bruggen die worden benoemd. Dan vraag ik me eigenlijk af ja hoe heeft dat dan zo kunnen ontstaan. En even misschien iets verder gezocht hebben deze achterstanden ook nog misschien geleid tot claims vroeg ik me af? Met bomen of met bruggen die zijn ingestort. Want ja zoals staat omschreven praat je over een achterstand. Voor de rest tuurlijk positief over ja een vooruitgang in de groenvoorziening, hij zit er bovenop. Elke verbetering is voor ons is er eentje. Alleen ik vind het wel jammer dat een plan is uitgesmeerd tot 2025. En we zouden eigenlijk het college willen verzoeken om toch half jaar eventjes laten we zeggen binnen zes maanden of om de zes maanden, per kwartaal is een beetje te kort, maar kunnen afspreken om het half jaar even een thermometer erin te stoppen van hé hoe ver zijn we nu? Wat is er gecorrigeerd? Welke wegmarkeringen zijn er verbeterd? Waar zijn de bomen aangepakt? Welke straten, welke wijken? Waar is er meer onderhoud gepleegd? Kunnen we inzichtelijk maken welke stappen dit beheersplan ook gaat nemen. In plaats van weer gewoon joh we doen het tot 2025. En ja kijk maar eens een keer hoe ver we staan. Kunnen wij per half jaar even monitoren hoever we staan met Rijswijk? Kunnen we daar afspraken over maken? Lijkt meer een vraag richting de wethouder. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel de heer Weterings. De heer Jense van Onafhankelijk Rijswijk heeft zich net afgemeld. Maar we hebben meneer Veerman nog te goed die net even offline was. Die is er weer, de heer Veerman.

De heer Veerman: Ja het is weer gelukt. Dank u wel voorzitter. Ook wij hebben enkele vragen over het beheersplan, de IBOR zoals dat zo mooi heet dat nu vandaag voorligt. Ik denk dat het wel goed is om als onderdeel van de toekomstige Omgevingswet die we 1-1-2020 moeten gaan instellen om dit plan ook toekomstbestendig te gaan maken en dat ook een stukje visie en strategie aan vast gaat koppelen. Ik hoorde dat anderen al even zeggen op het eind toen ik weer net was ingelogd. Nu dient de stadsvisie als beleidsplan voor het geheel, er moet nog een groenplan komen. Het zou mooi zijn om dat vanuit die Omgevingswet ook toegevoegde terreinen een plaats gaan krijgen in een nieuw document. Daarnaast wordt naast het huidige beleid alleen uitgegaan van beelden. Terwijl de fysieke leefomgeving ook andere componenten zoals maatschappelijk groen, participatie en beleving een plaats moeten gaan krijgen. Dus dat zou goed zijn om dat een plaats te gaan geven. Ik vraag me af of de wethouder dat met me eens is om dat ook in 2022 eventueel aan te gaan pakken. Andere vragen, we hebben het in het verleden gehad om burgers een rol te kunnen geven in het onderhoud van hun eigen buurt, we noemen dat burgerinitiatief. Wat zijn de mogelijkheden daartoe? Zeker in nieuwbouwwijken. Naast de communicatie over het wel of niet maaien daar hebben we het al eens eerder over gehad. Sommige mensen willen wel gras, middelmatig gras, hoog gras. En de frequentie daarvan. Zouden we dat beter kunnen communiceren met de burgers zodat ze duidelijk weten waar ze aan toe zijn? Want daar komen vaak vragen over. En daarnaast als laatste vraag, zien we dat eigenlijk ik hoorde dat voorgangers ook al zeggen hebben we een aantal getallen in de min zien zakken. Het wordt ook in de nota genoemd. Rijswijk wordt wel groter, er komen meer inwoners, meer huizen. Hoe krijgen we het nu voor elkaar dat de budgetten die erbij horen bij een steeds groter Rijswijk ook meegroeien met het aantal inwoners? Ik zie eigenlijk dat de budgetten die terecht evenredig meegroeien met het aantal meters nieuwe bebouwde grond. Hoe zouden we daar verandering aan kunnen aanbrengen. Dat hoor ik graag van de wethouder. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel meneer Veerman. Gaan we over naar de eerste termijn van het college. Wethouder Van de Laar. Hij is nog even aan het schrijven zie ik.

De heer Van de Laar: Ja dank u wel voorzitter. Over het IBOR in zijn algemeenheid, het is er zijn ook veel vragen die gerelateerd zijn aan beleid. En dit is een eigenlijk een uitvoeringsplan puur beheer. Dus het gaat niet om de vraag moeten we meer bankjes plaatsen of meer bomen, meer groen of minder. Maar er staat een boom, hoe gaan we die onderhouden? Er is een grasveld, hoe vaak gaan we dat maaien? En dan gaat het niet zo zeer om de frequentie, maar hoe willen we dat er constant uitziet op D-, C-, B- of A-kwaliteit? En dan zeggen wij hier nu realistisch gezien is dat B-kwaliteit. U heeft de scoringspercentages kunnen zien per discipline zal ik maar zeggen. Dus de bankjes, het groen, de verkeerslichten, het asfalt et cetera. Daar is overal iets van te zeggen. We scoren daar niet echt heel erg goed. Gemiddeld halen we net B. Dus en u ziet ook dat we nou voor bijna 3,5 miljoen euro achterstanden hebben. Dat is een grove inschatting. En daar is dus nog een hele weg te gaan. Waardoor komen die achterstanden? Nou ja dat er eigenlijk het onderhoud zodanig was op een aantal plekken dat het misschien wel harder achteruit gaat dan dat het onderhouden wordt. En dat is ook kapitaalvernietiging. Dus het constant houden van deze budgetten zoals een aantal van u ook heeft gezegd betekent ook dat we niet later veel grotere kosten maken. Dat is gelijk een antwoord op de vraag van de heer Kooy over het verkwanselen van geld. Het is van belang om die beheerbudgetten op orde te houden. Ik ga het rijtje even na. En dan maak ik ook een verschil tussen wat een beleidsvraag is en wat niet een beleidsvraag is. Want dat beleid zit dus niet zo zeer in dit plan. Dat zit in heel veel andere plannen bijvoorbeeld het groenbeleidplan. Dat ligt nu niet hier voor. BvR B-kwaliteit, wat kost het om de hele stad naar A-kwaliteit te krijgen dat hebben we niet berekend. Van C en sommige plaatsen D naar B is al een behoorlijke stap. Er is nog eigenlijk voor totale achterstand onderhoud in te halen veel meer geld nodig. En voor A hebben we eigenlijk bijna de moeite gespaard om het helemaal uit te gaan rekenen. Er zijn weleens schetsen gemaakt, maar dat is verder niet uitgewerkt. Er zijn inderdaad heel veel bruggen in Rijswijk. Dat zijn ook hele kleine bruggetjes en je loopt erover heen en je hebt het niet eens door dat het een brug is. Maar er zijn acht bruggen, dat zijn vooral voetgangers- en fietsbruggen die aangepakt moeten worden. We hebben bij de Naald is een brug vervangen. **Maar welke exact dat precies zijn dat moet ik u schriftelijk doen toekomen wat daar de situatie van is en welke bruggen het vooral zijn.** Ten aanzien van de openbare verlichting, daar maken we inderdaad stappen. Er wordt geconstateerd want dat is nog steeds het geval dat er in grote delen van Rijswijk de hele oude kabelen in de grond zitten en dat er veel storingen waren. En dat er ook armaturen aan vervanging toe zijn. Maar wij hebben nou inmiddels dus al ik denk nu dus het derde jaar flink werk gemaakt van het aantal kilometers kabel dat wordt vervangen. Onder andere inderdaad zoals meneer Kooy de Ministerbuurt maar ook in Oud Rijswijk waar de grootste problemen waren. En we zien dat gelijk terug in de aantal meldingen voor storingen. En die zijn gehalveerd. Dat is echt geweldig nieuws. Ik zou graag nog deze winter afwachten. Zodat we dan komen de meeste klachten dat we echt een leuk overzicht kunnen geven van hoe zich dat heeft ontwikkeld in het voorjaar. **Het afwegingskader voor de inkoop GroenLinks dat programma van eisen dat is een collegebevoegdheid. Desgewenst kunnen we u dat wel toesturen.** Klimaatadaptatie nou daar staan best wel een keren is dat geadresseerd in het IBOR net zoals biodiversiteit. Dat speelt zich op allerlei manieren af. Dit is niet een nogmaals het beleidsplan dus waar uitvoeringsplan klimaatadaptatie daar wordt aan gewerkt of in ieder geval daar wordt gekeken wat kunnen nog dit jaar doen aan klimaatadaptatie. Maar in het IBOR wordt wel gekeken naar als we materialen moeten gaan vervangen of als we plantvakken gaan renoveren, hoe doen we dat. En dan kijken we dus bijvoorbeeld naar inheemse soorten of maar verschillende soorten. Het is overigens niet zo dat per definitie inheemse soorten altijd goed zijn voor de biodiversiteit. Maar zo bij de vervanging en het opknappen van de zaken houden we wel heel erg rekening met die elementen. **Circulaire inkoop, daar moet ik u het antwoord schuldig blijven. Dat is geen onderdeel van dit plan. U vraagt zich af hoe dat te behalen. Daar kan ik nu het antwoord u niet op daar blijf ik het antwoord u op schuldig.** STOMP is een

echte beleidsvraag. Dat maakt ook geen onderdeel uit van dit plan. Of het nou voetpaden, fietspaden of autowegen zijn, ze moeten allemaal worden onderhouden. Maar er is een andere plek waar we verder gaan praten over hoe we het STOMP-principe stimuleren. Want ik heb begrepen ook dat dat nog steeds het idee is wat we omarmen. De chemische onkruidbestrijding ja ik heb begrepen ik was daar niet van op de hoogte. Dus dank dat u mij dat heeft verteld. We merken dat er de chemie zal ik maar zeggen in de grond ook uitgewerkt raakt na een aantal jaar het niet te hebben gebruikt. Dat zie je meteen terug in dat het heel moeilijk weg te krijgen is. En dat er gewoon meer onkruid is. **De vraag was om dat op te nemen met de HTM of althans of ik dat van plan was. Ik ben daar niet van op de hoogte, dus ik duik daar even in. Ik heb onlangs ook weer berichten gekregen over dat het toch weer toegestaan zouden omdat het nou eenmaal zo effectief is en op sommige plekken blijkbaar containment valt... de container valt, sorry voor dit vreselijke jargon. Ik duik daarin.** Welk soort bruggen daar heb ik al een antwoord op gegeven de voet- en fietsersbruggen. En dan kom ik over de achterstanden bij de VRI. Nou heel simpel gezegd, er zijn geen achterstanden in het vervangen van de VRI. En een traditionele VRI gaat vijftien jaar mee. En een nieuwe verkeersregelininstallatie die gaat twintig jaar mee. En eigenlijk alleen al het feit dat we daar geen achterstanden in hebben en dat we daar geen meldingen over hebben daar kunnen we aan zien dat we dat dat in orde is. Of in ieder geval dat zijn heel belangrijke indicatoren. En dat is een totaal andere situatie dan bij de openbare verlichting. Dus ik verwacht daar niet u maakte daar een vergelijking tussen dat we niet zo'n zelfde situatie krijgen, bij de openbare verlichting hebben we enorme achterstanden in het vervangen van de kabel die al lang zijn afgeschreven maar toch in de grond liggen maar nooit budget voor was om ze of in ieder geval voor gekozen is om die te vervangen. Dus dat is op die manier gaande. U zei u vroeg inderdaad naar de participatie. En dat er wat vertraging daarin was gelopen. Daar gaat het vooral tenminste ik denk dat u naar die dat stuk verwijst gaat het vooral over wij zijn een aantal straten bezig met de herinrichting daarvan. Toen kwam corona, dat zijn eigenlijk hele leuke trajecten. Bewonersavonden, met veel plezier kijk ik terug naar de Van Hardenbroeklaan, de bewoners zelf afvalcontainers konden plaatsen. En de bomenkeuze konden aantonen. Maar bij corona konden die avonden niet worden georganiseerd. Bij de Julianastraat nog net op het nippertje maar ook daar is een deel digitaal gegaan. En bij de Van Ostade en de Van Dijcklaan moesten we echt onszelf opnieuw uitvinden. Hoe gaan we die participatie doen? We kunnen vertragen, maar we hebben echt best wel veel probleemstraten dus we willen door. Nou daar hebben we een online platform voor. We hebben een hele studio ook weer ingericht voor avonden. We hebben colleges gegeven, online presentaties. Dus dat is de oorzaak geweest van die presentatie. Maar we hopen uiteindelijk toch dat we binnen de gestelde termijn de straten kunnen inrichten zoals we die hadden gepland. Persbericht daar moet ik inderdaad mijn excuses voor aanbieden. In ieder geval dat het zo stond in het rapport. Want ik las het vanmiddag ook nog een keertje dat die zin. Terwijl het vorige week al in de krant stond. We hebben het wel eerder naar u gestuurd dan dat we het naar de pers hebben gestuurd. Maar het was onzorgvuldig de omissie dat het wat we wel proberen bij alle andere dat het primaat van het vaststellen van het IBOR bij de raad ligt. Dus het is zeker niet iets wat we over kunnen slaan. U verwees ook naar de landgoederenzone. Daar is eigenlijk geen beheerbudget. Dat is wel een probleem. Dat zie je eigenlijk ook terug in de landgoederenzone als ik zo vrij mag zijn. Wij zijn nu bezig met een plan te maken over het benutten van de kansen van de landgoederenzone. Want het is een uniek gebied. De visie die ooit is ontwikkeld in 2002 die biedt nog heel veel aanknopingspunten om dat gebied nog steeds te verbeteren en daar wil voor de zomer eigenlijk wel nog met u bespreken over wat uw ideeën daaromtrent zijn. En als we daar zouden in investeren dan kan dat niet zonder beheerbudget. Dus dat is een dat moeten we daarin meenemen. Onderzoeken voor asfalt die zijn nog niet uitgevoerd en die moeten dus worden uitgevoerd. En daar zullen we de consequenties van zien. CDA, derden aanspreken, ja dat is ook zeker denk ik dan zelf ook aan de Plaspoelpolder, maar ik ken ook nog wel wat tuintjes van particulieren. De gemeente heeft daar niet zoveel instrumenten. Ik heb dat vorig jaar laten uitzoeken over hoe wij dat kunnen doen. Dan moet er echt sprake zijn van zware verwaarlozing. En dat is daar is dat ook weer niet het geval van. Maar het heeft wel de

aandacht. En af en toe gebeurt er wel iets. Maar het is vooral toch de verantwoordelijkheid van de particulieren zelf. Budgetten over de areaaluitbreidingen. Het is niet standaard dat met aantal groei van inwoners een bepaald percentage van de budgetten groeit. Dat wordt altijd bekeken van ja wat is er nu nodig en wat is dit voor een ontwikkeling wat gaande is. Maar het is wel een principe wat we vast moeten houden om ervoor te zorgen dat we niet inderdaad dan weer het antwoord op de vraag van de heer Weterings, hoe kunnen die achterstanden nou ontstaan, nou ja we moeten dat budget op peil houden. Dat is eigenlijk het enige wat daarmee bedoeld wordt. En de Omgevingswet, nou ja het IBOR is niet als beheerplan is geen niet een van de pijlers van de Omgevingswet. Een visie op de openbare ruimte en alle verordeningen die daaraan ten grondslag ligt, het groenbeleid maar ook de riolering, en de afvalverordening of in ieder geval hoe dat georganiseerd is, dat is allemaal onderdeel van een Omgevingswet en heel concreter van de omgevingsplannen. En dat moet daar dan ook in worden meegenomen. Dat is een ding wat zeker is. Maar ook dat is niet zo zeer onderdeel van dit IBOR. Als het er is moet het gewoon onderhouden worden. En dat is netjes. PvdA, ja u zegt het planten van dode planten. Nou dat heb ik nog nooit meegemaakt. Ik vind het een vreemd verhaal, ik herken het ook niet. Het is wel zo dat als je nou een heel perk aanplant dat er uiteindelijk na een seizoen een aantal het niet overleven. Dat kan met de droogte te maken hebben, met de kwaliteit van de planten. Er gaan gewoon weleens wat planten dood. En dan moeten die inderdaad weer vervangen worden. Dat is ook in Park Hofrust dus bijvoorbeeld in het geval. Wat zie je daadwerkelijk terug van de investeringen? Nou in het groen zou dat in ieder geval moeten zijn dat het beter onderhouden groen zijn. Nou daar wordt wat intensiever gemaaid. We hebben dat ook al uitgezet en dat is het groenbeheerplan waar u de heer Weterings ook op doelt. Dat is hier onderdeel van uit. Maar daar zijn we ook al dit jaar mee begonnen. En dus daar moet u direct iets aan zien. En dan de civieltechnische kunstwerken ja daar ziet u dat niet zo direct. En dan gaat het ook over duikers onder de wegbuizen en dat soort dingen, beschoeiingen langs de randen. Ja dat zijn niet dingen die heel direct in het oog springen. Dat is denk ik ook de reden waarom er makkelijker op is bezuinigd op het moment dat er geld nodig was de afgelopen jaren. Maar inmiddels vervangen. Wat u dus niet moet zien is verzakte beschoeiingen. Dat zou het resultaat moeten zijn. Maar ik hoop net zoals bij de openbare verlichting dat er minder meldingen zijn. Dat je over één, twee jaar het gevoel hebt van ja het is het ziet er hier echt netjes uit. Ik ga naar een afronding. Weer een plan, heer Weterings ja ik ben het daar helemaal mee eens. Weer een plan, ik wil gewoon naar de uitvoering. Voor een groot deel zijn we daar ook wel mee bezig. Maar met de goedkeuring van de investeringen kunnen we daar ook mee verder mee aan de slag. Geen claims, althans niet ten aanzien van het gaat allemaal om de veiligheid om de minimale veiligheid die is gewaarborgd met periodieke inspecties. Dat geldt voor alles eigenlijk. Periodieke inspecties. Op het moment dat je periodiek inspecteert en dat kunt aantonen. Daar moeten rapporten van zijn. Dat gebeurt ook allemaal. Dan kan nog wel een claim worden ingediend. Maar dan heeft die minder basis zal ik maar zeggen om toegewezen te worden. En dan denk ik dat ik er bijna ben. D66 wat ik al zei het groenbeleid hoort zeker bij de Omgevingswet of de omgevingsplannen. Hoe heeft het groen daarbij? Kunnen mensen zelf hun buurt onderhouden? Nou daar zijn een aantal voorbeelden van. Je kan ook zelf groenvouchers aanvragen voor groeninitiatieven. Als daar vraag naar is dan staan we daar zeker voor open voor een samenwerking. Dan zie je ook bij Park Hofrust. De Geworteld Wonen in Rijswijk blijft dus een fantastisch voorbeeld, maar dat is particuliere grond. Maar als dat vraag naar is dan willen we daar zeker over meedenken. En dan heb ik alle vragen beantwoord voor zover ik ze genoteerd heb, dank u wel voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel wethouder Van de Laar. Dan gaan we een snelle ronde... De heer Weterings ja.

De heer Weterings: Voorzitter, ter interruptie. Ik had nog een verzoek neergelegd bij de wethouder of dit vijfjarige plan of het tussentijds of geëvalueerd kon worden of een rapportering of een vooruitgang of de behaalde resultaten waar dan wat is gedaan. Dat mensen kunnen meegenieten van dit positieve plan. Dat het

niet in een soort vergeethoekje valt want het is een vijfjarig plan. Dus nogmaals, kan de wethouder kunnen we afspreken dat we tussentijds nou een keer per half jaar bijvoorbeeld even wordt teruggekoppeld waar de werkzaamheden zijn uitgevoerd met het nieuwe plan.

De voorzitter: Duidelijk, dank u wel de heer Weterings. Wethouder Van de Laar kan u daar nog even antwoord op geven?

De heer Van de Laar: Ja daar wil ik wel even induiken hoe we dat het beste kunnen doen. Zo nu en dan geven we daar ook aandacht van. Maar ik beloof u dat ik daar even induik wat daar het makkelijkste is. We hebben natuurlijk de jaarrapportage en zo. Maar ik moet daar even over nadenken. Maar ik ga er werk van maken, dank u wel.

De voorzitter: Dat is prima, dat komt u daar nog op terug. Gaan we naar de tweede termijn. Beter Voor Rijswijk, de heer Cupedo, heeft u behoefte aan een tweede termijn?

De heer Cupedo: Ja kort voorzitter dank u wel. En dank u wel wethouder voor de beantwoording. En ik zou graag morgen de schriftelijke antwoorden willen ontvangen. Waarschijnlijk ook nog andere raadsleden wat betreft de onveilige bruggen. Zodat ik niet met mijn dierbaren over de desbetreffende brug loopt. Dan zal het waarschijnlijk niet zo erg zijn, maar toch zou ik dat morgen graag willen ontvangen. Verder geen vragen meer, dank u.

De voorzitter: Dank u wel. Gaan we naar mevrouw Alberts van GroenLinks.

Mevrouw Alberts: Ja voorzitter, dank. En deels ook dank aan de wethouder voor de beantwoording. Er is juist eigenlijk heel veel beleid terug te vinden in het beheerplan. Misschien moet u wat harder het beheerplan nog eens even het beheerplan nog eens even daarop nalezen. Want zoals ik de eerste termijn ook al begon, beheer en beleid die gaan hand in hand. U had het over het afwegingskader voor materiaalkeuze dat desgewenst toe te sturen. Nou graag, wanneer kunnen we het verwachten? Over circulair inkopen bleef de wethouder antwoord schuldig. Wanneer zouden we daar wel antwoord op kunnen verwachten? Andere vraag die niet is beantwoord, welke eisen aan energieverbruik en CO2-uitstoot worden er gesteld in de aanbesteding van beheer? En in relatie tot zwerfafval, hoe staat het met het afvalbakkenplan? En u zei wethouder dat STOMP niet onderdeel is van het plan. Dat klopt inderdaad. Maar er staan wel degelijk ambities benoemd. De ambitie van een betere bereikbaarheid in het beheerplan gaat namelijk alleen over de hoofdwegen en de fietsbereikbaarheid. Dus over twee letters van de STOMP. Maar hoe zit het dan met de bereikbaarheidsambities voor de voetganger en het openbaar vervoer? Waarom ontbreken die in dit plan? Terwijl die andere ambities wel worden benoemd. Dan bent u ook nog niet ingegaan over dat het plan stelt dat de wegen en entrees een visitekaartje van Rijswijk zijn. En wat u dan vindt van dit visitekaartje. Wat ons betreft is dat niet helemaal het visitekaartje wat je zou moeten uitstralen. Alleen maar asfalt. En waarom stelt u een verzorgde uitstraling en veiligheid boven ecologisch beheer? Waarom zet u deze tegenover elkaar? En kunt u concreet aangeven wanneer dan precies deze volgens u niet goed samen zouden kunnen gaan? Ook daar hebben we geen antwoord op gekregen. Dan nog even over de groenvouchers waar u het over had in uw beantwoording. Op de website van de gemeente Rijswijk staan dat de groenvouchers in 2020 beschikbaar zijn zolang de voorraad strekt. Zijn dan die vouchers dit jaar ook nog wel beschikbaar en zo ja kunt u dan de website daarop aanpassen? En fijn dat u erin gaat duiken, dat HTM moet stoppen met chemische onkruidbestrijding. En dan nog even de vraag wanneer komt u hier dan precies op terug?

De voorzitter: Dank u wel mevrouw Alberts. Gaan we naar mevrouw De Mooij.

Mevrouw De Mooij: Dank voorzitter en dank wethouder Van de Laar voor de beantwoording. Ook dank voor de excuses die u maakte over het persbericht. Kan ik daaruit opmaken dat u in het vervolg pas na de vaststelling van het plan in gesprek gaat met de krant? Waarom zit er geen beheerbudget in het plan voor de landgoederenzone. Want juist die landgoederenzone is natuurlijk iets waar we heel trots op kunnen zijn in Rijswijk. En die parken zijn ook een onderdeel van het openbaar groen. En ja het lijkt me wel dat daar veel aandacht naar uit moet gaan. En geen verpaupering en nog grotere achterstanden voor dit gebied. En ik had op het laatst nog eventjes u slikte hem bijna in. Maar u zei over het asfalt, we zullen daar de consequentie van zien. Dat baart mij een beetje zorgen. Dus moeten we ons zorgen maken of hoe ziet u dat? Graag iets meer toelichting dan wat u zojuist deed. En voor zover mijn vragen.

De voorzitter: Dank u wel mevrouw De Mooij. Gaan we over naar de heer Veerman van D66.

De heer Veerman: Dank u wel voorzitter. Ja bedankt voor het beantwoorden van de vragen in ieder geval maar mee beginnen. Het is goed om te horen dat communicatie dat we daar aandacht aan gaan besteden. Ik denk dat er best wel leuke manieren zijn te vinden om dat bij de burgers onder de aandacht te brengen. Leuke weetjes, bijvoorbeeld wanneer de heer Cupedo over welke brug loopt in het weekend. Is het altijd leuk om te weten volgens mij. Maar dat soort leuke feitjes willen sommige burgers best horen denk ik. En dat kan best op een leuke manier. Dus dat zien we graag, dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel meneer Veerman. Gaan we over naar het CDA, de heer El Majjaoui.

De heer El Majjaoui: Ja dankjewel voorzitter. En dankjewel voor de beantwoording wethouder. En ik dank dat u ook de nodige aandacht schenkt aan de zware verwaarlozing aan de particuliere woningen. Echter mis ik toch het toezicht of het aanspreken van private organisaties en instellingen waaronder de woningbouwvereniging. Want als ik een rondje maak in de wijk dan zie ik een aantal brandgangen of hoe heet dat van plantsoenen en de paden van de woningbouwvereniging die zeer verwaarloosd zijn. Sterker nog, die vertonen bepaalde gebreken waardoor een hinder is op straat kunnen worden veroorzaakt. En ook ten koste gaat van het visitekaartje van Rijswijk. En geen verzorgde uitstraling. Ik vraag u op klem dat u dan u hoeft niet geen toezicht te houden of te handhaven. Want als je toch deze instellingen hierop aanspreekt dat ze ook de verantwoordelijkheid nemen in het kader van zorgplicht dat ze hun ja leefgebied of hun eigendommen ook kunnen verzorgen en beheren. Dankjewel.

De voorzitter: Dank u wel meneer El Majjaoui. Gaan we over naar de fractie van Wij. De heer Hoek.

De heer Hoek: Dank u wel. En bedankt voor de beantwoording. Verder geen toevoegingen.

De voorzitter: Dank u wel meneer Hoek. Gaan we over naar Gemeentebelangen Rijswijk. De heer Van Reijen.

De heer Van Reijen: De wethouder bedankt voor al zijn antwoorden. Ik wens de wethouder heel veel succes en hoop dat hij zijn ambities behaalt. En we houden de vinger aan de pols. En dat was het.

De voorzitter: Dank u wel meneer Van Reijen. Gaan we over naar PvdA. De heer Kooy.

De heer Kooy: Voorzitter dank u wel. Wethouder ook dank. Ik heb veel dingen gehoord. Ik ben blij dat we integraal naar een aantal zaken gaan kijken. Ik hoorde net al bij GroenLinks het afvalbakkenplan daar ben ik ook heel benieuwd naar. Als inwoners nu losse afvalbakken aanvragen krijgen ze vanuit de gemeente te horen die zetten we niet neer, dit heeft een vuil aanzuigende werking. Kan nooit de bedoeling zijn als we onze

gebieden schoon willen houden. Maar ook juist de kleine dingen als dat er gemaaid gaat worden op plekken waar nog gewoon vuil ligt. Dat betekent dat waar eerst drie papiertjes liggen er na het grasmaaien 30.000 papiertjes liggen. In het afstemmen kan in de beeldkwaliteit ook nog heel veel bereikt worden. Dus ik ben blij dat we een aantal plannen naast elkaar leggen. Ik heb alleen nog geen antwoord gehoord over die 1,6 miljoen. Want die haal ik niet die optelling. Wat krijgen we daarvan? Net als de heer Weterings die zegt ja over vijf minuten is misschien vijf jaar meten is wat te lang. Maar wat gaan we nu concreet dan krijgen? Want de optelling kon ik niet helemaal tot 1,6 miljoen brengen.

De voorzitter: Dank u wel de heer Kooy. Gaan we ten slotte over naar de heer Weterings van Rijswijks Belang. Heeft u behoefte aan een tweede termijn?

De heer Weterings: Heel kort. Ik wens de wethouder heel veel succes met zijn team. En juist het doel om tussentijds te evalueren is juist om de vooruitgang dus het laat zien dat sommige plannen ook wel eens kunnen werken. Dus met een positieve verstandhouding heb ik dit verzoek bij de wethouder neergelegd. En ik denk dat het wel in zijn voordeel gaat werken. Succes Armand.

De voorzitter: Dank u wel de heer Weterings. Gaan we naar de tweede termijn van wethouder Van de Laar. Ga uw gang.

De heer Van de Laar: Hartelijk dank. Hartelijk dank ook voor de steun Rijswijks Belang en Wij., Gemeentebelangen Rijswijk. En iedereen die daar iets over heeft gezegd. Het afvalbakkenplan is geactualiseerd voor zover ik weet. Maar daar moet ik even induiken of dat als zodanig kan worden toegevoegd. Ik ben even aan het zoeken, heb ik de juist aantekeningen voor me. Ja. Morgen de bruggen. U hoeft niet bang te zijn dat u morgen over een brug loopt die instort. Want de veiligheid is niet in die op die manier in het geding zeg ik naar de heer Paredes van BVR oh nee het was de heer Cupedo geloof ik. **Maar daarmee hoop ik ook dat ik niet morgen maar volgende week dat lijstje brug kan doorsturen.** Maar de veiligheid nogmaals is niet in het geding, maar er is wel stevig achterstallig onderhoud. En dat moet gewoon opgelost worden. **GroenLinks, het afvalbakkenplan heb ik een antwoord op gegeven daar duik ik even in. Bij mijn weten is dat geactualiseerd.** Ja u heeft het over bereikbaarheidsambities. Ja de bereikbaarheidsambities daar gaat het beheer ja toch niet over. Ik weet niet hoe u dat in verband brengt hiermee met de ambitie die we hebben ten aanzien van de bereikbaarheid. Maar ja dan blijf ik toch bij mijn standpunt. Sorry voorzitter.

De voorzitter: Dan geeft niet wethouder Van de Laar. Mevrouw Alberts wil u graag interrumperen. Mevrouw Alberts.

Mevrouw Alberts: Ja misschien moet de wethouder dan toch maar eventjes nog het plan erop nalezen. Want het staat meerdere keren genoemd ambities in het plan. En daar staat dus alleen de hoofdwegen. En onder andere het vakje op pagina nou ik kan het zo voor u opzoeken. Maar het staat er meerdere keren in. Oh hier pagina 37 bijvoorbeeld. Samenvatting ambities buiten beter. Een betere bereikbaarheid, hoofdwegen voldoende capaciteit, hoofdwegen herkenbaar en verzorgd, faciliteren fietsbereikbaarheid. Nou dat zijn toch echt wel dan dat u dat opschrijft als ambities. Nou en dan dus ik zou uw plan zelf nog eventjes een keer goed nalezen dan daarop.

De voorzitter: Wethouder Van de Laar.

De heer Van de Laar: Ja nu weet ik precies wat u bedoelt inderdaad. Maar ik bracht het in verband met de ja beleidsmatige insteek over en zeker ook omdat u over STOMP begon, over dat wij in dit plan ook bepalen en

proberen te stimuleren dat mensen of gaan lopen of gaan... Maar gewoon alles wat er is moet gewoon goed onderhouden worden. En nou ja dat is ook het hele punt van de ambitie bij buiten beter onder de betere bereikbaarheid. Dus een thema die er toch aan gegeven wordt maar dat zegt verder niet over dat dat beter wordt onderhouden dan dat andere. Het is wel zo dat we voor de groenstructuur bijvoorbeeld kiezen voor echt heel netjes op de hoofdwegen. En dat we in de bossen en aan de randen dat we daar kiezen voor iets minder of een ander soort onderhoudsniveau. En dan kom ik misschien ook op het punt van ecologie versus niet ecologie. Ja ik u zegt dat u ziet daar een tegenstelling in wat er blijkbaar is opgeschreven. Ik zie die tegenstelling niet. Ik vind het ook geen tegenstelling. Dat is wat ik heel vaak probeer uit te leggen. Het wordt soms wel geïnterpreteerd dat ecologisch beheer niet mooi is. Of dat dat onverzorgd is. Maar ik ben ervan overtuigd dat maakt niet uit of dat ecologisch is of dat het ja niet ecologisch is. Beiden kan moet goed worden verzorgd en beiden kan op B-niveau. En we zullen beiden ook hebben in Rijswijk. Sommige stukken zullen wat intensiever worden gemaaid. Maar dan gebeurt dat ook niet met klepelen bijvoorbeeld. Dan gaan we heel erg de techniek in. Maar zo kijken we daar gewoon naar samen met onze stadsecoloog. De vouchers die zijn absoluut nog beschikbaar. Daar had ik het vorige week nog met onze degene erover die daarover gaat. En ten aanzien van uw andere vragen heb ik al een antwoord gegeven. VVD, het persbericht. Het is zo dat ja u triggert mij om daar toch iets over te zeggen. Zodra wij een collegebesluit nemen wordt daarover gecommuniceerd ook met een collegeflits. En dan komen er gewoon persvragen. Maar ik zeg nu wel toe dat we altijd duidelijk zullen maken of het al zo is of dat de raad er nog over moet besluiten. Maar wanneer de pers ons vragen gaat stellen dat daar hebben we niet de controle over. Er is geen beheerbudget voor de landgoederenzone. Althans zeer miniem. Dat is ooit overgekomen vanuit Den Haag, dat is ooit een keer helemaal gerenoveerd. Dat was toen zonder beheerbudget. Dus je ziet dat het langzaam eigenlijk weer afglijdt. We hebben gezegd van we gaan geen nieuwe plannen meer maken ook met de heer Weterings in gedachten van ja als je nieuw groen maakt moet het wel worden onderhouden. En dus dat geldt nu ook voor de landgoederenzone. Als we daar weer een opknappbeurt aan willen geven en het misschien iets anders inrichten dan kan dat niet zonder beheerbudget. Dus dat zal een vraag ja dat moeten we nog zien op te lossen. Waar halen we dat geld dan vandaan? Asphalt daar was u heel scherp op dat ik dat een beetje inslikte. Daar komt inderdaad mogelijk een extra budgetvraag over. Maar dat is een we hebben een nieuwe inspectietechniek met 3D-scans. Daar moet u met mij misschien bilateraal bespreken of op de werf bent u uitgenodigd. En het zou kunnen zijn dat daar inderdaad een extra budgetclaim uitkomt. **De private partij, de woningbouwcorporaties, het CDA, ja u hamert daar zeer op. Dus ik zal het doorgeven aan de gesprekspartners vanuit het college met de woningbouwcorporaties de wethouder wonen. Die ook over het onderhoud praat en dat soort zaken en dan kan dit wellicht ook op de agenda komen.** En dan ben ik bij de laatste vraag. En dat is wat zien we nogmaals wat zien we terug? Ja dan verwijs ik toch naar het antwoord wat ik daarover heb gegeven op de eerste termijn. In zijn algemeenheid dat het de stad goed wordt onderhouden. Een aantal dingen zal je gewoon niet zo snel terugzien. Misschien zie je wat bouwwerkzaamheden zoals bij de oevers en duikers. Een brug zal worden vervangen. **Maar heer Weterings, ik citeer u vaak maar u bent ook zeer betrokken bij dit onderwerp, ik ga op zoek naar een manier waarop we daar aandacht aan kunnen geven over wat we gepresteerd hebben.** Dank u wel voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel wethouder Van de Laar. Ik zie nog een interruptie. Mevrouw Alberts.

Mevrouw Alberts: Ja voorzitter, toch nog een interruptie. Want niet alleen heeft de wethouder soms het plan niet helemaal gelezen volgens de letter die er staat. Ook heeft die ook nog niet alle vragen beantwoord die ik heb gesteld. En dan met name over vragen van wanneer hij op zaken terug gaat komen waarop die nu het antwoord schuldig is. Ik begrijp gezien het late tijdstip van deze vergadering dat dat soms misschien wat lastig

is. Maar dat zou toch wel fijn zijn om uiteindelijk toch wel op alle vragen die we hier hebben gesteld vanavond om daar een antwoord op te krijgen.

De voorzitter: Wethouder Van de Laar nog een korte reactie daarop?

De heer Van de Laar: Als u dan doelt op energieverbruik en circulair dan zal ik daar schriftelijk op terugkomen. En nou ja van uw opmerkingen ten aanzien van het lezen van het plan zal ik maar even geen opmerking maken. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Daar laten we het bij. Sluiten we ook dit agendapunt af. Ook dit gaat niet als hamerstuk naar de raad maar zal een bespreekstuk worden.

12. IB 20 174 Stand van zaken aanleg glasvezel in Rijswijk

De voorzitter: Gaan we over naar agendapunt 12, stand van zaken aanleg glasvezel in Rijswijk. Dit is geagendeerd door de VVD met steun van BVR, Gemeentebelangen Rijswijk en D66. Wou ik in eerste instantie de heer Oelen het woord geven.

De heer Oelen: Ja dank u wel voorzitter. Dank college, wethouder voor het sturen van deze ideebrief. Nou glasvezel is een belangrijke infrastructuur voor de stad. Ik denk dat we daar met zijn allen over eens zijn. Snel internet is wezenlijk voor burgers, voor inwoners, voor ondernemers maar ook voor de gemeente voor de realisatie van de smart-city-ambitie en smart-city-visie. De VVD heeft bij de begrotingsbehandeling gevraagd naar de stand van zaken. Hoe het stond met de uitrol en de plannen rondom de implementatie van glasvezel. Er is ook gevraagd toen aan het college om met alle mogelijke partijen het gesprek aan te gaan om ervoor te zorgen dat glasvezel op een goede ordentelijke manier dus in heel Rijswijk zal worden uitgerold. En ook om te voorkomen dat er zaken zou worden gedaan met één partij die dan in een deel van Rijswijk glasvezel gaat aanleggen waardoor het voor andere partijen misschien onaantrekkelijk gaat worden om te investeren in Rijswijk. Dat is iets waar daar heeft de VVD indertijd ook al op gewezen. Wat door de ACM wordt aangemerkt als handdoekje leggen. Bij de begrotingsbehandeling is dus aan het college gevraagd aan de wethouder gevraagd om ook het gesprek aan te gaan met verschillende partijen. En de wethouder heeft in mijn herinnering toen ook gezegd van nou dat gesprek dat ga ik ook aan. Nou vrij kort daarna zagen we dat KPN enthousiast in bepaalde delen van Rijswijk de bewoners een mededeling deed over van harte gefeliciteerd, in wijk komt binnenkort glasvezel. En in andere wijken niet. Dus een aantal vragen over de IB-brief die er nu ligt. En ook over het proces wat voorafgaand aan deze IB-brief is gekomen. U heeft nogmaals de toezegging gedaan om gesprekken te voeren met aanbieders van glasvezel om te komen tot een goede glasvezelstrategie in Rijswijk. Heeft u die gesprekken gevoerd? En zo ja, wat met welke partijen is dat en wat zijn de resultaten van die gesprekken? En ook waarom hebben bepaalde partijen er kennelijk er van af gezien om niet te investeren in Rijswijk. Aangezien we nu zien dat alleen de KPN de partij is die wil kennelijk wil investeren in Rijswijk. De tweede vraag voorzitter is KPN legt nu aan in een aantal wijken. Die heeft u ook genoemd wethouder in de IB-brief. Kunt u iets meer duiden welke afspraken er met KPN zijn gemaakt ja wanneer dit is uitgevoerd, maar ook vooral ook welke afspraken de gemeente met KPN heeft gemaakt, wanneer en hoe op welke manier KPN zich committeert aan de uitrol van glasvezel in andere dan de genoemde wijken. En heeft KPN zich ook gecommitteerd aan een bepaalde planning? De derde vraag, u heeft ook smart city in portefeuille. En smart city is gebaad bij een goed internet, goed glasvezelnetwerk. En op het moment dat je gaat nou ja misschien wel een beetje afhankelijk gaat stellen aan een partij dan is de vraag in hoeverre je je ambities kunt gaan waarmaken. We hebben ook kunnen lezen en ik ga er van uit dat u dat ook heeft gedaan vanuit uw portefeuille, dat de ACM ook een bepaalde visie hierop heeft neergelegd. Dat is een visie co-

investment, het co-investment model waarbij een gemeente met meerdere partijen in zee gaat om te voorkomen dat de gemeente erg afhankelijk gaat worden van één partij. En ook om ervoor te zorgen dat de aanleg van glasvezel op het moment dat er sprake is van meerdere partijen dat die sneller gaat plaatsvinden. Mijn vraag aan de wethouder zou zijn, heeft ook de gemeente dit model overwogen? En zo ja, wat zien we daar van terug? En zo nee, waarom niet? En mijn laatste vraag zou zijn in deze eerste termijn, u schrijft dat er een concurrentieslag ontstaan tussen sneller internet via de kabel en nieuw aan te leggen glasvezel. Ik krijg andere signalen vanuit aanbieders van glasvezel. En ik zie ook behalve want als we het hebben over kabel hebben het over Vodafone en Ziggo. En dan heb je het dan over een andere aanbieder. En dat is nu KPN. Wat ziet u precies dan als de concurrentie die kennelijk ontstaat in Rijswijk tussen deze twee partijen? Tot zover voorzitter mijn eerste termijn.

De voorzitter: Dank u wel meneer Oelen. Kijk ik heel even het forum rond of iemand hier nog het woord over wil voeren. Dan verzoek ik jullie je handje omhoog te doen. Dan hoeft u niet de hele rij langs. Mevrouw Woudstra.

Mevrouw Woudstra: Ja dank u wel voorzitter. Ik hoop dat ik te horen ben. Ja we zijn blij met de ambities die er liggen en dat het glasvezel Oud Rijswijk heeft bereikt. Maar ook heel belangrijk dat dan natuurlijk heel Rijswijk er een kans voor krijgt omdat wij uitgaan van gelijke kansen. Dus dat ook voor glasvezel het geval zal zijn. Ook blij dat er zoveel aandacht is en steun anderen voor citymarketing en het goed onder de aandacht brengen, heb ik vanavond al meer gehoord, van Rijswijk en nieuwe technieken in Rijswijk. Dus ja fijn dat dat de aandacht krijgt. Ook niet alleen vanuit de gemeente maar ook hier als raad. Dus we willen inderdaad aanmoedigen om te zorgen voor een brede beschikbaarheid. We weten dat de gemeente daar beperkt in is en dat het de bedrijven zijn die uiteindelijk bepalen waar ze wat gaan doen. En daar is gelukkig landelijk ook al wat kritiek op. En ik hoor bij de VVD daar ook wat vragen over. Dus ik hoop dat dat ook landelijk geldt voor die partij. En we hopen op een brede beschikbaarheid en ook inderdaad dat er concurrentie komt tussen bedrijven. Het is na de aanleg ook best duur voor mensen om een zo'n abonnement te nemen. Dus er zal zeker wat concurrentie nodig zijn. En we hopen dat dat landelijk en dus ook Rijswijk gaat bereiken. En we wensen u veel succes.

De voorzitter: Dank u wel mevrouw Woudstra. Verder zie ik geen handjes. Dat betekent dat ik naar wethouder Van de Laar ga voor de eerste termijn. Ah sorry ik zie meneer Hoek ook nog een hand. Meneer Hoek.

De heer Hoek: Ja dank u wel. Nou ja heel kort, nou ja ik hoop inderdaad ook dat het snel aangelegd wordt. Zodat we ook de heer Sleddering straks weer goed kunnen horen in plaats van vertraagd, dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel meneer Hoek. Het is inderdaad fijn als we meneer Sleddering ook kunnen horen.

De heer Oelen: Voorzitter, misschien ter interruptie. Maar...

De voorzitter: Meneer Oelen.

De heer Oelen: De heer Sleddering zit in een van die uitgekozen gebieden waarin wel glasvezel wordt aangelegd. En daar zit niet per se de zorg van de VVD. Maar juist ook in de rest van Rijswijk.

De voorzitter: Dan vraag ik me wel af of de glasvezel dan wel werkt. We gaan naar wethouder Van de Laar.

De heer Van de Laar: Het is nog niet aangelegd. Maar dus dat is nog... In zijn algemeenheid zijn wij oh ik zie dat er nog een interruptie is van de heer Sleddering?

De voorzitter: Meneer Sleddering, u heeft nog een interruptie over uw internet denk ik?

De heer Sleddering: Ik wilde zeggen dat ze zijn hard bezig. Ze zijn bijna bij de Emmastraat aangekomen. Dus het komt allemaal goed hier in Oud Rijswijk.

De heer Van de Laar: Wat zegt u?

De voorzitter: Dat is mooi meneer Sleddering, dank u wel. Gaan we over naar wethouder Van de Laar.

De heer Van de Laar: Ja dank u wel. Het is wij iedereen is welkom in Rijswijk om glasvezel aan te leggen. Het is een open markt en wij zijn ertoe wettelijk verplicht om daaraan mee te werken. En wij stellen randvoorwaarden voor iedereen op eenzelfde manier. Dus iedereen betaalt dezelfde leges en voor degeneratiekosten en anderszins. Dus iedereen is welkom om dat te doen. En wij denken ook dat er in dit dichtbevolkte gebied op ook de andere wijken een business case te maken zal zijn. En als we dat vergelijken met de rest van de regio zijn we nog niet hebben we nog niet het idee dat er gebieden verstoken blijven. Maar ja het is wel zo dat nu in Oud Rijswijk als eerste glasvezel wordt aangelegd. Tegelijkertijd en dat staat er ik ga er niet diep op in, maar de op het einde van die brief is dat er op het moment dat er glasvezel wordt aangelegd en of bijvoorbeeld zelfs onderzoeken worden gedaan zoals in de Plaspoelpolder naar de connectivity of naar de snelheid dat de bestaande aanbieders van ook van de kabel hun snelheid verhogen om daar toch nog concurrentie aantrekkelijk te zijn. Dus dat soort bewegingen zien we. Ik denk dat de toekomst wel zit in glasvezel. We voeren niet continu overleg. Ik heb ook de partijen niet zelf benaderd. Maar er is één of twee keer per jaar is er een algemeen overleg over de projecten die in Rijswijk zijn. En waar wij... wij zijn altijd zelf redelijk transparant over onze plannings. Het liefst doen wij dat tegelijkertijd om bewoners zo min mogelijk te belasten dat de straat meerdere malen open zou moeten gaan. En het zou ook als er bijvoorbeeld kabels zijn, ik ken die casus in Den Haag, die beiden in een wijk glasvezel willen aanleggen dat ze er niet uitkomen om dat gezamenlijk te doen in de grond op hetzelfde moment. Maar dan gaat de grond dus twee keer open. Nou ja dat zijn heel onmenselijke situaties. Dus dat proberen we heeft zich nog niet voorgedaan. Maar dat proberen wij te coördineren ook met onze eigen planning van de glasleidingen en rioleringen en dat soort dingen allemaal. De KPN heeft geen zijn wel hebben interesse in meer Rijswijks. Maar de afspraken die we hebben gemaakt is dat we verder praten maar niet dat zij zich nu gecommitteerd hebben aan nog andere delen. Daar vraagt u om. En hebben wij inzicht in de planning? Nou ja dat is wel een ding. En ik weet ook niet of ik dat zo... Maar wij krijgen bijna standaard geen inzicht in de plannings van de kabels. Die houden dat heel erg voor zichzelf. Ik weet niet of dat voor henzelf ook concurrentiegevoelige informatie is. Maar dat is echt heel erg moeilijk om inzicht te hebben in hun plannings. Dus en vaak is het dan zoals ze dan aan de slag willen dat het meteen moet gebeuren. En dat dat weer niet past op onze plannings. En daarom organiseren wij die overleggen. Ten aanzien van smart city en het co-investment model, nee dat hebben we niet overwogen. Ik kan niet toelichten waarom we overwogen hebben om de overweging niet te maken. Maar vooralsnog hebben wij vertrouwen wij op de markt. En ja misschien moeten we ons wel meer verdiepen in dat soort modellen. Ik heb vandaag kennisgemaakt met onze nieuwe beleidsmedewerker smart city. En die gaat daar een fundament leggen onder de digitaleringsstrategie eigenlijk. Want het gaat veel verder dan smart city. En dan heb ik geloof ik uw vragen beantwoord voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel wethouder Van de Laar. Meneer Oelen, heeft u behoefte aan een tweede termijn kort?

De heer Oelen: U bent slim met de toevoeging kort. Nou ja de wethouder heeft mijn vragen beantwoord. Maar op een manier waardoor ik niet per se gerustgesteld ben. Ik concludeer maar eventjes en dat is geen vraag dus daar hoeft hij ook niet op te antwoorden, dat eigenlijk waar de VVD voor heeft gewaarschuwd bij de begrotingsbehandeling dat daar de gemeente is ingestonken. Het handdoekje leggen van KPN. Ik denk dat dat de situatie is dat daarmee Rijswijk geen interessante gemeente meer is voor andere partijen om te gaan investeren. Dus we zullen zien dat in de komende periode er glasvezel wordt aangelegd in een aantal wijken en van Rijswijk en daar buiten niet. Mevrouw Woudstra die moedigt het enorm aan dat het ook in andere wijken gaan komen. Nou mevrouw Woudstra ik kan u nu al verzekeren dat gaat niet gebeuren. Tenzij de gemeente enorm erop gaat toelagen in de degeneratiekosten, in het afboeken van degeneratiekosten. Waardoor KPN het wel gaat aanleggen. En het is natuurlijk ontzettend goed dat u een smart-city-ambtenaar heeft aangenomen die hier nog eens een keer naar gaat kijken. Maar dat zal denk ik niet meer op het terrein van glasvezel gaan. Want deze slag heeft u nu gewoon verloren. Dat is buitengewoon spijtig. De VVD heeft hier bij de begrotingsbehandeling ervoor gewaarschuwd. U heeft het genegeerd beste wethouder. En Rijswijk gaat hiervoor bloeden. Met dank.

De voorzitter: Dank u wel meneer Oelen. Mevrouw Woudstra, heeft u nog behoefte aan een tweede termijn?

Mevrouw Woudstra: Ja de heer Oelen eigenlijk niet. Maar de heer Oelen stelt daar een vraag aan... tenminste een opmerking over mij. Ja dan hebben we een ander beeld van de markt. En ik ken de opmerkingen van de ACM en ik zou dan graag de VVD willen vragen om daar landelijk tegen op te treden en niet alleen de gemeente te vragen iets te doen wat de gemeente niet in haar uppie kan. Dat is vorige keer ook uitermate lang aan de orde geweest. Dus vragen om iets waarvan u weet dat het niet beperkt kan worden lijkt me vragen naar de verkeerde weg. En ik zou ook graag een constructieve oplossing en wat meer vertrouwen in de markt en in Rijswijk willen zien. We hebben een heel mooi Rijswijk, daar wonen heel veel mensen en daar is ook heel veel bedrijvigheid. Dus ik zie nog niet dat hier zomaar een wijk verdwijnt voor glasvezel.

De voorzitter: Dank u wel mevrouw Woudstra. Mevrouw De Mooij, heeft u nog behoefte aan een tweede termijn kort? Nee ik hoor geen mevrouw De Mooij. Misschien is haar internet ook uitgevallen. Daar is ze, mevrouw De Mooij.

Mevrouw De Mooij: Nee hoor. Nou ja de heer Oelen is mijn partijgenoot en die heeft een heel mooi betoog gevoerd. Dus daar sluit ik me helemaal bij aan.

De voorzitter: Oh het was meneer Hoek. Ja zie je, het is na twaalfen, dan begint het bij mij ook allemaal niet te functioneren. Meneer Hoek, heeft u nog behoefte aan een tweede termijn?

De heer Hoek: Nee hoor dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Gaan we over naar wethouder Van de Laar voor de tweede termijn.

De heer Van de Laar: Het is inderdaad al na twaalfen geloof ik ja. Het is inderdaad zo dat de partijen iedere partij willen graag onderhandelen. En wij moeten kijken naar of we daar op wat voor manier we daar in mee willen gaan. Vooralsnog voeren wij een beleid voor iedereen dezelfde voorwaarden. En dan is het ook zo dat als ze aan die voorwaarden voldoen en ze doen een verzoek en ze willen de grond in, en ze voldoen aan die voorwaarden die wij stellen, dan moeten ze gewoon de grond in. En dan of dan moeten wij dat toelaten. Dus dat is het geval. Maar we houden dat goed in de gaten. Al dan niet in een smart-city-beleid. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel wethouder Van de Laar.

De heer Oelen: Maar dan nog misschien voorzitter, ja en het is laat en ter interruptie.

De voorzitter: Ja meneer Oelen.

De heer Oelen: Ja het is of Udo of meneer Oelen maar niet die combinatie zullen we maar zeggen. Maar het is ik begrijp dat u voorwaarden stelt als college. En dat is ook goed. Maar waar het denk ik om gaat is dat de voorwaarden die u stelt dat die dan geaccepteerd worden voor een klein deel van de markt waarmee er voor het grotere deel van de markt een marktverstoring gaat werken. En dat is ook de reden waarom ik... ik ben een VVD'er dus ik ben liberaal, ik heb enorm vertrouwen in de markt. Alleen op het moment dat een deel van de markt wordt weggeven gaat dat marktverstoring werken voor de rest van de markt. En dat is wat de ACM heeft aangemerkt als handdoekje leggen. En dat is wat er waarvan ik vrees wat er nu in Rijswijk is gebeurd. En misschien mevrouw Woudstra gaat er zeker wel glasvezel komen in de rest van Rijswijk, maar daar gaat Rijswijk als gemeente wel op gaan toelagen. Dat is mijn zorg en daarmee en om die reden had de VVD ook dit onderwerp geagendeerd. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel heer Oelen. Dat is helder en duidelijk. Ik weet niet of wethouder Van de Laar daar nog een korte reactie op wil geven? Nee. Duidelijk. Dan sluiten we dit agendapunt af.

13. IB 21 017 Huis van de Stad aanbestedingsprocedure fase 2

De voorzitter: Gaan we naar agendapunt 13 en voordat ik dat doe, hierna komt ook nog het vragenuur. We zullen met elkaar even een procesvoorstel doen om te kijken daar ook of we dat pragmatisch af kunnen doen zodat de avond niet al te lang wordt. Maar eerst gaan we agendapunt 13 doen. Het Huis van de Stad. Ik wou in eerste instantie de heer Kooy het woord geven.

De heer Kooy: Voorzitter dank u wel. Ja we hadden een mooie IB-brief gekregen van de wethouder met strakke aanbestedingsprocedure. En daar gingen een aantal belletjes rinkelen. En ik heb daar ook bij de eerdere raadsvoorstellen die de wethouder heeft ingediend ook bij gepakt. En wat schetst mijn verbazing? Een koerswijziging. En dan gaat het mij niet om dat er ter discussie wordt gesteld dat we niet terug zouden gaan naar het Huis van de Stad, maar de aanbestedingsprocedure. Wij hebben in het vorige voorstel februari 2020 een verzoek gekregen of dat wij 1,2 miljoen wilden betalen voor het ontwerp namens de lijnen voorontwerp, detailontwerp en technisch ontwerp. Een vrij gespecificeerde aanpak waarbij je trapsgewijs komt tot wat heb je nodig om te gaan bouwen. Maar zouden we nu voor fase zijn dat we wat we gebouwd willen hebben in de markt gaan zetten. En wat schetst mij? Wat we in de markt zetten is een uitvraag. Een vraag aan aannemers voor design en beeld. Wat je dus eigenlijk langs hele andere specificatielijnen doet. En dan ga ik mij een aantal vragen stellen. Zoals wethouder, wat is er dan met die 1,2 miljoen gulden gedaan? Als we nu een andere methode doen waarbij je andere specificaties uitvraagt, maar ook in het risicoprofiel gaat er een aantal dingen veranderen. Dus waarom hebben we nu het proces veranderd? Wat is er gebeurd dan met de stappen die we gedaan hebben? Die zitten niet bij de aanbesteding op Tenna. Maar we zijn nu en daar hebben we in het verleden heeft de PvdA daar ook op gewezen, wat zijn nu de grootste risico's geworden? Wat verandert er in de risico's? De ontwikkelaars die mogen aanbesteden hebben ongeveer als ik snel tel drie en een half maanden te tijd om te doen waar wij tien maanden van hebben. En waar wij zeven maanden voor hadden hebben zij anderhalf maand voor. Dus als we dan nog tijdig willen inhuizen zullen we toch heel erg scherper op het proces moeten zitten. Wat zijn de risico's als de aanbesteding goud gaat? Hoe gaan we dan verder? Wat als die goed gaat? Want dan hebben we andere sturingsmechanismen nodig. En om het tempo erin te

houden, we hebben vorige keer een heel mooi betoog gehouden van het bedrijf Multico dat in is gehoord, tenminste een betoog van de wethouder, om de risico's te controleren. En wat schetst mijn verbazing? Multico is juist de uitvoerende partij geworden die de aanbesteding voor ons in de markt zet. Als we dan op netwerk zien we ook nog dat het niet onder de gemeente wordt neergezet maar met een mooi Multico-logo. En ik heb de wethouder langs de zijde al geïnformeerd over de fouten die in de aanbesteding staan. Dat wij niet de gemeente Rotterdam zijn maar nog steeds de gemeente Rijswijk. Dus ik weet niet hoe ver het daar zit met annexatie. Maar ik hoop toch echt dat dat een typefout is. Dus even resumé, waarom maken we nu een omslag in aanbestedingsstrategie? Wat is er met het geld gebeurd en hoe gaan we nu met de risico's om de komende periode? Tot zover de eerste termijn.

De voorzitter: Dank u wel meneer Kooy. Kijk ik nog heel even het forum rond of er nog iemand anders het woord wil voeren over IB 21017? Meneer Sleddering.

De heer Sleddering: Ja dank voorzitter. Altijd een bijzonder moment om als VVD-fractie over het Huis van de Stad te spreken. U kent onze positie. Maar goed, er is een democratisch besluit genomen dus we gaan dan en we zullen dus ook meepraten met de vervolgstappen. Overigens is de fractie van mening de het stadhuis gesloopt had moeten worden. En zo praatten wij als VVD maandagavond gezellig mee over het ontwerp in de richting van de nieuwe raadszaal onder begeleiding van zelfs twee architecten, van onze Huis van de Stad architect. Het verbaast de VVD dan wel dat we nu een brief van het college krijgen waarin de start van het aanbestedingsproces wordt aangekondigd voor de fase twee. En wel in de vorm van een design- en beelduitvraag. Dat is merkwaardig. Afgelopen week waren de architecten en aanwezige raadsleden al behoorlijk aan het ontwerpen in de raadszaal. En dat is bij een design- en beeldtraject absoluut niet de bedoeling. In de aanvraag voor een voorbereidingskrediet voor de fase twee heeft u op 5 maart aangeven dat u gaat werken aan een voorlopig ontwerp, een definitief ontwerp en een technisch ontwerp. Op te leveren eerste kwartaal 2021. Mijn vraag aan het college is dan ook, zijn deze VO, DO en TO gereed? En zo ja, hoe verhouden deze zich dan met de keus voor de design- en beelduitvraag? En waar is de raad op 5 maart toegezegde 1,2 miljoen dan wel aan uitgegeven? Is het niet zo dat alleen een globaal ontwerp of een PvE vrij zijn bij de contractvorm design en beeld? En wat is nu precies de rol van onze huisarchitecten van Inbo bij dit alles? En daarom komen we toch maar weer even met een financiële... U bent dat van ons gewend. Is het college zich bewust dat bij een DMW-contract weliswaar het budget is afgekaderd en de risico's van de overscheidingen voor de uitvoerder zijn, maar dat bij een onduidelijk PW het moeilijk is offertes te vergelijken. En dat latere bijstellingen op verzoek van de opdrachtgever vreselijk duur gaan worden. Wij horen graag uw reactie.

De voorzitter: Dank u wel de heer Sleddering. Kijk ik nog even het verder rond of er nog iemand het woord wil voeren. Nee dat is niet het geval. Geef ik wethouder Lugthart het woord voor de eerste termijn. Wethouder Lugthart.

De heer Lugthart: Voorzitter dank u wel. Terechte punten die worden aangeslingerd door beide partijen. Er heeft een omslag plaatsgevonden. Nou wij zijn geadviseerd door diverse adviseurs die ook later nog bij het project betrokken zijn om inderdaad te gaan voor design en beeld. En dat zit hem echt in meerdere redenen. En een daarvan is ook de tijds winst die dat kan opleveren. De winst zit hem ook in niet alles zelf verzinnen. Zodat wij dat niet allemaal zelf moeten doen. En daar heeft meneer Sleddering een terecht punt. Dat onze architect wel meekijkt wat gebeurt er nou met zo'n raadszaal. Dus meneer Sleddering, als u ja heeft die architect dan al de tekeningen gemaakt, nee dat antwoord is nee. Hij kijkt wel met ons mee wat vinden raadsleden belangrijk voor bijvoorbeeld zo'n gemeenteraadszaal. En dat wordt dan ingebracht in het

definitieve ontwerp. Of dat dat klaar is niet. Dat is zeer zeker nog niet klaar. We zijn er wel zeker van dat voor het moment dat het natuurlijk op deze wordt aangepast dat de PW klaar is. Dan vroeg meneer Kooy nog naar de 1,2 miljoen en wat daar dan exact mee gebeurd is. Als u nou exact aan mij vraagt van hoe dat nou zich verhoudt dan houd ik me zo even... die zou ik graag even op schrift willen stellen als u dat goed vindt voorzitter. Dan stuur ik dat even naar dat schrijven we even uit hoe dat nou precies zit in beide situaties.

En volgens mij is dat in antwoord op beide partijen. Dus richting de heer Sleddering zeg ik terechte constatering, opmerking klopt voor wat betreft de financiën daar denken we beiden dan iets anders over. Nou tot zover in eerste termijn.

De voorzitter: Dank u wel wethouder Lugthart. Meneer Kooy, heeft u behoefte aan een tweede termijn?

De heer Kooy: Deel van de antwoorden was helder. Nog even een aantal andere zaken. De heer Sleddering haalde het net even aan. De andere manier van aanbesteden op basis van de PvE heb ik net begrepen, dus niet van het richting detailontwerp wat er al lag. Maar de risico's inderdaad. Op deze manier sturen is minder afgebakend en meer risico's. Hoe gaan we die risico's beheren? En dat juist de aanbesteding door ons onafhankelijke risico controlerend partij wordt uitgevoerd. Daar wil ik toch nog wel graag een toelichting op. En ja het is logisch dat we op de risico's en de kostenuitloop blijven zitten. Want we gaan wel heel snel richting alternatief plan B waar we al vaak om gevraagd hebben. Want kunt u me nog herinneren meneer de wethouder wanneer moet nou het huurcontract voor Hoogvoorde precies worden opgezegd? Wanneer moeten we hier nou echt definitief uit zijn uit de besluitvorming en bouwfase?

De voorzitter: Dank u wel meneer Kooy. Gaan we over naar de heer Sleddering. Heeft u behoefte aan een tweede termijn de heer Sleddering?

De heer Sleddering: Ja heel kort, lopen we niet als Rijswijk het risico dat we eigenlijk twee keer voor het ontwerp gaan betalen? Eén, door de mensen Inbo die maandagavond met twee architecten aanwezig waren en dan ook het design en beeld waar ook nog ontwerpkosten in zitten. Zijn we niet extra geld aan het uitgeven in dit toch al zo dure project?

De voorzitter: Dank u wel de heer Sleddering. Wethouder Lugthart.

De heer Lugthart: Ja voorzitter, dat laatste dat vind ik wel een heel terecht punt van de heer Sleddering. En als u daar ook mij toestaat, ik denk dat het goed is om die inderdaad uit te zoeken. **Meneer Sleddering, ik wil hier graag op terugkomen. Want ik u heeft daar volgens mij nog wel een punt. Dat we een architect hebben die het uitzoekt en dat we nu naar design en beeld gaan. En ik moet u eerlijk zijn, ik kan dat antwoord op dit moment niet geven. Maar ik vind het een zeer terecht punt om even uit te zoeken. Hebben wij nu niet dubbele kosten en hoe zit dat nou en ik zou dat ook graag voor u dan even inzichtelijk maken. Morgen wordt lastig, maar laten we het er even op houden dat we dat begin volgende week even uw kant op sturen.**

De heer Sleddering: Is akkoord.

De heer Lugthart: **En ik zet daar de risico-inventarisatie en over deze risico's dan weer die zet ik daar gewoon bij. Dan hebben we een overzicht. Want volgens zit ik bedoel gezien de financiën die dit met zich meebrengt moeten we dit ook gewoon even goed in kaart brengen. Ik denk dat het terechte vragen zijn. Dus voorzitter, staat u mij toe, ik zorg voor een notitie. Ik probeer morgen maar anders dan wordt het begin volgende week. En dan neem ik de vraag van de heer Kooy met betrekking tot de risicoverschuiving, de 1,2 miljoen en de**

dubbele kosten die eventueel gemaakt kunnen worden voor een architect van de heer Sleddering neem ik daar gewoon in mee.

De voorzitter: Helemaal goed wethouder Lugthart. Ik zie het duimpje omhoog bij meneer Kooy en meneer Sleddering lacht ook. Dus dat lijkt me prima. Sluiten we ook agendapunt 13 af.

14. Vragenuur

De voorzitter: Gaan we naar agendapunt 14, het vragenuur. Nu kunnen we met elkaar daar zestig minuten aan besteden. Ik wou een procesvoorstel doen. Er zitten een aantal vragen tussen die schriftelijk geformuleerd zijn die wou ik ook schriftelijk af laten doen. Er zitten ook een aantal vragen bij die niet geformuleerd zijn. En ik wou eigenlijk voorstellen om die alsnog op schrift te sturen aan de griffie zodat daar ook schriftelijk antwoord op kan komen. En dan kijk ik even het forum rond of u zich daarin kan vinden. Ik zie dat de heer Kooy zich daar niet in kan vinden. Kan de rest van het forum zich daar wel in vinden? Dat lijkt me prima. Meneer Kooy, u kunt zich er niet in vinden. Dus dat betekent dat u uw vragen gewoon wil stellen begrijp ik?

De heer Kooy: Ja hoor, maar wel kort. Want ik wil ook naar bed.

De voorzitter: Dat begrijp ik. Maar dat geeft andere forumleden misschien de gelegenheid om in ieder geval alvast een beetje rustig aan voordat ze naar bed te gaan. En dan heeft u het woord meneer Kooy.

De heer Kooy: Dank u wel voorzitter. Heel kort, wethouder Lugthart zit nog met zijn camera aan het tunneltje. Dank in ieder geval voor de wethouder en niet alleen wethouder Lugthart dat zij de uitdaging van de uitnodiging van de inwoners ook hebben aangepakt om gewoon een gesprekje aan te gaan digitaal met het tunneltje over het tunneltje. Herhaling van wat vragen ook al eerder gesteld is een aanleiding van het gesprek. Is er iets veranderd in de positie en de opvolging van de bezwaarschriften? En een vraag was, er zijn een aantal toezeggingen gedaan in het gesprek als het verbeteren en het veiliger maken van het kruispunt. En kunnen we dat dan ook in de raad dat terugkrijgen? Kunnen we hiertoe binnenkort een voorstel verwachten? Dat zijn de vragen.

De voorzitter: Wethouder Lugthart.

De heer Lugthart: Nou eigenlijk twee vragen. Vraag één is, is er aan het plan iets veranderd? Dat antwoord is nee. Dat de zienswijzen die zijn ingediend door een groot aantal inwoners die veranderen de plannen niet. Dus die veranderen in dat opzicht het voorstel niet. En tegelijkertijd zijn er ook wel een aantal punten ingebracht waarvan wij van mening zijn dat het voorstel verbeterd kan worden. En die punten die hebben we betrokken bij het vervolgtraject. En dat wat kan en wat daadwerkelijk bijdraagt dat zullen we opnemen. Dus daar verandert in die zin een aantal verkeers... nou ja ik kan daar concreet in zijn. Maar als we het bijvoorbeeld hebben over oversteken voor langzaam verkeer. Daar zitten wat aanbevelingen in die we kunnen overpakken. Als het gaat over belanghebbenden die hebben aangegeven dat we bijvoorbeeld de Fietsersbond moeten betrekken dan zullen we die zeer intensief gaan betrekken. De aandacht voor uitvoering van risico's als het bijvoorbeeld gaat verzakking, scheurvormingen, zijn een aantal punten naar voren gebracht. Die pakken we allemaal over. Ik kan dat ook we zijn vanavond toch zaken schriftelijk aan het afhandelen. Ik denk dat het misschien goed is meneer Kooy dat ik het de raad ook even toestuur van wat kunnen we nog verwachten. Om er een raadsvoorstel dat lijkt me niet. We kunnen het ook betrekken bij de behandeling tijdens het nou ja de definitieve onttrekking van het tunneltje. Want die komt er ook nog aan. Wellicht dat ik gewoon even kan schetsen van nou dit is wat we nog extra gaan doen. En dan heeft u voor volgende maand ook gewoon nog

extra voer voor de bespreking. Dan kunnen we het weer misschien één uur 's nachts maken dacht ik, gezellig toch? Dat was het in eerste termijn voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel wethouder Lugthart. De heer Weterings van Rijswijks Belang wil ook gewoon graag zijn algemene vragen stellen en niet schriftelijk af laten doen. Meneer Weterings samen met de VVD, ik geef u ook kort gelegenheid om de algemene vragen te stellen.

De heer Weterings: Dankjewel. Ik zal het proberen een beetje in te korten. Inmiddels eergisteren ontvingen bewoners van de wijk en Cromvliet en Leeuwendael een brief met maar liefst vier kantjes op de deurmat over grote plannen op de Binckhorstlaan. De brief nodigt de bewoners uit om mee te praten over de plannen met de betrekking tot de ontwikkelingen van het gebied CID Binckhorst, was ondertekend namens de partijen die eraan meewerken. Naar verwachting komen in het gebied 25.000 woningen en 30.000 banen. De brief zat ook in de bijlage. Onze vragen van de VVD Rijswijk een Rijswijks Belang. Rijswijk ontbreekt op de brief. Is Rijswijk überhaupt betrokken bij het versturen van deze brief naar de Rijswijkse inwoners toe? Zo nee, waarom niet? Is er überhaupt overleg geweest met Rijswijk over de mogelijke gevolgen van de verkeersdruk op de Geestbrugweg, kruising Haagweg, Herenstraat en Haagweg? Is het college van mening dat de infrastructuur op de bovengenoemde wegen geschikt is voor de opvang van de extra fietsers, auto's en trams met de komst van de 25.000 woningen en de 30.000 banen? Heeft Rijswijk al gesproken over de lijnvoering en over de mogelijke aanpassingen van lijn 1 met de HTM of met MRDA? Zo ja, wat is de inzet van het college? En bent u het met de VVD Rijswijk eens en Rijswijks Belang dat gemeente Rijswijk eigenlijk per direct betrokken moet worden bij de planvorming rondom dit grote project CID Binckhorst? Zo nee, waarom niet? En zo ja, wat gaat u dan ondernemen? Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel de heer Weterings. Ik denk dat deze vragen voor wethouder Lugthart zijn.

De heer Lugthart: Ja dat klopt voorzitter. Dank u wel. Meneer Weterings een terecht vraag. De fractie van de VVD is ook langere tijd al met dit dossier aan de gang. Toevallig is dat dan niet meneer Sleddering maar ook meneer Ezinga die woont ook aan die straat. Die heeft nauw contact met mij over hoe het daar aan toe gaat. CID Binckhorst is natuurlijk iets wat als het de Geestburgweg betreft wel iets al over ons ook de gemeentegrens heen gaat. En tegelijkertijd wist ik niet wat er ontwikkeld door de gemeente Den Haag. Dat is ook de reden dat zij op de brief hebben gestaan en wij als gemeente niet. Vind ik dat nou wel of niet wenselijk? Laten we hem voor die brief in het midden laten. Maar u kunt van mij op aan dat wij vanaf heden gewoon in het overleg zitten. Ik bedoel het gaat over Rijswijks grondgebied. Het gaat onze inwoners aan. Dus we moeten aan die tafel zitten. Dat heb ik inmiddels denk ik een week of vier geleden met Robert van Asten ook besproken. Toen heb ik gezegd ja wij moeten aan die tafel zitten als gemeente Rijswijk. Dus vanaf heden zitten we aan die tafel. We hebben diverse overleg gremia nu ingericht. Ik heb toevallig vorige week vrijdag zeg ik even uit mijn hoofd ook aangegeven dat ik het essentieel vind dat ook een ambtelijke delegatie en een directeurenoverleg door de gemeente Rijswijk wordt bijgewoond. Dus vanaf heden zitten we aan die tafel. En we moeten altijd nog wel even kijken wat we met die resultaten gaan doen. Want het is uiteindelijk natuurlijk wel de gemeente Den Haag die het besluit, maar we kunnen als Rijswijk niet aan die tafel zitten. Ja is er dan overleg geweest? Ja veelvuldig. Er wordt wel veelvuldig overlegd over die mogelijke verkeersdruk. U heeft ook de brief gezien die wij hebben toegestuurd. We maken ons zorgen hoe dat daar gaat. U weet hoe ik in de Geestbrugweg zit, het is gewoon een niet ideale situatie. Er loopt een tram, er is fietsverkeer en er is autoverkeer. Het is gewoon heel druk. Zelfs met een ideale inrichting wordt het nooit heel verkeersveilig. Dat is gewoon het punt. **Ik kom op zeer korte termijn ook terug bij u met een aantal schetsen wat we zouden kunnen doen.** Ik heb het ook bij wethouder Van Asten aangegeven van wij hebben wel ideeën bij die

Geestbrugweg. Nou die twee plannen die leggen we over elkaar heen. Dus is die u vraag is compleet, is die infrastructuur dan geschikt die opvang van extra fietsen, auto's, trams. En nou ik vind dat een hele ingewikkelde vraag. We moeten met elkaar gaan bekijken hoe we het daar willen inrichten. **Het zijn vijf schetsen.** Een van de alternatieven daar zou je kunnen zeggen, we kunnen ook parkeerplaatsen onttrekken aan de Geestbrugweg. Dat maakt het verkeersveiliger. Dat geeft echt grote voordelen en tegelijkertijd ben ik zo eerlijk om te stellen dat als we nu bij die wijken aankomen en zeggen dat we daar een groot aantal parkeerplaatsen gaan verwijderen dat dat niet op draagvlak kan rekenen. **Al deze voorstellen komen nog zeer zeker naar de gemeenteraad toe.** Niet voordat we doen wat we met de buurtbewoners en meneer Ezinga ook hebben afgesproken. We hebben dat in het verleden een keer niet zo goed gedaan bij de oversteek van de Penninglaan, Geestbrugweg. We zullen de buurt gaan betrekken. We zullen de inwoners vragen wat de voorkeur heeft. En we zullen de scenario's zullen we schetsen. **En dan betrekken ook de CID Binckhorst bij.** Maar dat is een beetje het antwoord op de vragen van beide partijen.

De voorzitter: Dank u wel wethouder Lugthart. Ik zie zowel bij meneer Weterings als meneer Sleddering nog een vraag. Meneer Weterings als eerste.

De heer Weterings: Hartelijk dank. Wethouder Lugthart bedankt voor uw beantwoording. Ja toch even de vraag waarom is Rijswijk er niet bij betrokken? Er staat geen logootje bij, terwijl Leidschendam-Voorburg, Den Haag en alle andere partners staan daarbij. En zo'n brief wekt echt de indruk dat Rijswijk is uitgesloten als partner zijnde. Dus daar nog even graag antwoord op. En voor de rest wil ik eigenlijk vragen inderdaad of Coenraad nog wat wil aanvullen. Dankjewel.

De voorzitter: Dank u wel de heer Weterings. Meneer Sleddering?

De heer Sleddering: Ja natuurlijk de verkeersproblemen of oplossingen en mobiliteit zijn heel belangrijk. Maar ik zou toch ook een opmerking willen maken over als wij als Rijswijk allerlei kosten moeten vanwege dit Haagse probleem dan zou ik toch ook graag even over waar kunnen wij de rekening heen sturen willen praten? Dank.

De voorzitter: Dank u wel de heer Sleddering. Wethouder, nog een korte reactie in tweede termijn.

De heer Lugthart: Ja wordt een beetje eentonig, maar ik ben het met de heer Sleddering vanavond erg eens. Ja terecht, dat hebben we ook aangegeven. Op het moment dat dit soort aanpassingen gedaan worden omdat Den Haag daar een tram overheen wil dan zullen we de gesprekken inderdaad met hun voeren en welke kostenverdeling gaan we daar dan maken. Dus daar moeten we het met elkaar daar moeten we het met elkaar over hebben. En meneer Weterings, ja had ons logo op die brief moeten staan? Dat maakt het ingewikkeld. Want wij zaten tot op heden nog niet in die overlegssessies. Daar zitten we vanaf nu wel in. Ik heb er wel op aangedrongen dat deze brief ook in de gemeente Rijswijk verspreid zou worden. Had dan dat logo er beter op kunnen staan? Dat laat ik in het midden hou ik dat of dat ik dat wel of niet vind. En daarmee denk ik dat ik voldoende zeg, toch meneer Weterings? **In de toekomst staat dat logo op die brief, laten we het daar op houden.**

De heer Weterings: Er wordt mij een vraag gesteld, zou ik graag op willen reageren.

De voorzitter: Heel kort dan meneer Weterings.

De heer Weterings: Ja aangezien de briefverstuurster praat over dat ze praat namens de ondertekenaars. Ze praat namens de mensen. Ik ga het eventjes toch eventjes erbij pakken. Zij praat namens even kijken hoor, namens deze brief is verstuurd namens alle samenwerkende partijen die in dit project zitten. En Rijswijk zat daar dus niet bij. Dus die doet niet mee aan dit project. En dat maakte mij juist de grote zorgen. Dankjewel.

De voorzitter: Dank u wel meneer Weterings, dat is helder. Ik zie meneer wethouder Lugthart knikken. Waarvan akte. Gaan we over naar de vragen over de RA's. Meneer Kooy, u heeft twee vragen gesteld. Gaat uw gang

De heer Kooy: Ja voorzitter dank u wel. RA zou ik heel simpel zijn, de eerste voor de heer Lugthart over de ontsluitingsweg bij RijswijkBuiten waar herhaaldelijk al over gesproken is. En zou het een oplossing kunnen zijn als we het tijdelijk alleen maar doorgang maken naast langzaam verkeer voor bestemmingsverkeer middels een camera, vergunninghoudsysteem, we hebben andere vergunningssystemen in Rijswijk. Kunnen we daar tijdelijke maatregelen nemen dat we echt die bewoners daar tegemoet gaan komen tegen sluipverkeer, nog vooruitlopend op een besluit om uiteindelijk dat projectbureau daar weg te halen. Want die mensen hebben er echt lang genoeg last van. Zijn er technisch op die manier mogelijkheden voor?

De voorzitter: Dank u wel meneer Kooy. Wethouder Lugthart.

De heer Lugthart: Ja is dat technisch mogelijk? Die vraag zal natuurlijk altijd wel beantwoord moeten worden met ja. Ik denk dat je nog wel iets kunt doen. En tegelijkertijd zou ik er toch prioriteit aan willen geven om te kijken of dat we die hele ontwikkeling van het fiets of het autoluw maken en het voor fietsverkeer de Van Rijnweg toegankelijk maken in combinatie met de ontsluiting van RijswijkBuiten, Prinses Beatrixlaan op Laan van Sion om te kijken of dat het mogelijk is om dat te versnellen. Dat is altijd de afspraak geweest. En volgens mij kan het ene ook niet zonder het ander. Ik ben op de hoogte van een groot aantal bewoners die aangeven laten we zo snel mogelijk alsjeblieft deze weg afsluiten. En tegelijkertijd zijn er ook een heel groot aantal bewoners in RijswijkBuiten die zich enorme zorgen maken over het feit dat de wijk niet ontsloten is. Volgens mij is het echt een en-en. Dus we moeten aan de ene kant kijken hoe krijgen we RijswijkBuiten beter ontsloten en dat kan echt vanaf de Prinses Beatrixlaan op de Laan van Sion. En tegelijkertijd kunnen we dan de andere invoer of de toegangsweg afsluiten voor autoverkeer. Dat kan ook echt omdat verkeer hoeft niet van RijswijkBuiten over de Van Rijnweg naar Rijswijk Zuid. Er zijn mensen die hebben daar een andere mening over. Maar ik ben daar van overtuigd dat op het moment dat het programmabureau verdwijnt en de weg gaat dwars door het programmabureau waar het programmabureau nu staat is dat een perfecte ontsluiting en zorgen we ervoor dat er geen sluipverkeer meer van RijswijkBuiten naar Steenvoorde Zuid gaat. Tot zover voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel wethouder Lugthart. Meneer Kooy, ik denk dat dat een duidelijk en helder antwoord is. En dat we over kunnen naar de volgende RA. Dat is RA 20 085 over het pasgeld. Gaat uw gang.

De heer Kooy: Die laat ik even zitten. Want die brief stond houden we nog even aan deze vraag, ja.

De voorzitter: Nou dat vind ik natuurlijk geweldig. Gaan we over naar de vragen over de IB's. U heeft een vraag gesteld over de intentie overeenkomst energiecoöperatie Zon op Rijswijk, de IB 21 011. Daar is wethouder Keus verantwoordelijk voor. En die zal er schriftelijk op terugkomen. Alleen er is geen vragenformulier. Dus ik wil u vragen u vraag op schrift te stellen naar de griffie. En dan zal wethouder Keus binnen een dag of twee, drie antwoord geven. Dan heeft u nog een vraag gesteld over IB 21 002, omgevingsvergunningaanvraag transformatie kantoor Burgemeester Elsenlaan. Gaat uw gang.

De heer Kooy: Heel goed, heel kort tenzij er meer partijen zijn die zeggen dat ze hem binnenkort gewoon geagendeerd willen hebben? Want dan bewaar ik de vragen even? En anders stel ik gewoon nu mijn vragen.

De voorzitter: Ik zie niemand meer knikken. Het kan ook zijn dat iedereen in slaap is gevallen. Maar stelt u uw vraag.

De heer Kooy: Daarom. Dit transitieverhaal is een onderdeel ligt binnen het gebied volgens mij waar we eerder vandaag over gesproken hebben. Het havengebied omgeving. Daar loopt nu een procedure voor inspraak voor. Alleen de planvorming, de planbespreking moeten we nog binnen de raad doen. De wethouder heeft mij toegezegd dat die de stukken de intentie over de MER, over hoe we gaan aanpakken gaan publiceren. Wij lopen hier een juridisch risico. Dus ik zou willen vragen aan de wethouder of hij deze procedure zou willen opschorten nadat de formele procedures in de raad en de bezwaarprocedures afgehandeld zijn voor het bovenliggend plan.

De voorzitter: Wethouder Van de Laar denk ik.

De heer Van de Laar: Ja dank u wel voorzitter. Burgemeester Elsenlaan is net als Koopmansstraat nummer 1 fase nul zoals wij dat noemen. Pioniers die buiten de formele planontwikkeling zijn gehouden van het Havenkwartier als het ook gaat bijvoorbeeld over de kostentoerekening. Daar hebben we andere afspraken mee gemaakt. Maar als het gaat over de verkeersmodellen en de doorrekeningen en de luchtkwaliteit en alles wat daarmee heeft te maken heeft gehad zijn ze is de ontwikkeling wel meegenomen. Het is een kruimelgeval. En hoeft daarmee ook niet die vertraging te hebben. **Maar ik zal nog voor de zekerheid, want u waarschuwt mij voor een juridisch risico. Dat waardeer ik. En ik zal daar na vanavond nog induiken.** Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel wethouder Van de Laar. Meneer Kooy zie ik zijn duim opsteken dus dat is akkoord. Heeft u ook nog een vraag gesteld over IB 21 004 de Omgevingswet. Meneer Kooy.

De heer Kooy: Ja kort. We zullen er ongetwijfeld nog wel vaak op terugkomen. Er wordt aangegeven dat we een bruidsschat hebben. En daarbij wordt bijvoorbeeld aangegeven Masterplan Bogaard en daarbij wordt en dergelijke. Masterplan Bogaard is nog steeds een statusloos verhaal. Het is slechts richtingbepalend en niet een formeel document wat ondergebracht kan worden. Ik kan daar nog de link voor doorgeven aan de heer Van de Laar. Alleen deze bruidsschatopsomming is dus niet correct. En mijn verzoek is dus, ik zou graag dat we een actuele lijst willen hebben van de plannen die er zijn en hun status. Maar ook bijvoorbeeld de minder harde plannen van bakstenen die in welzijn zijn gegaan, ook de groenplannen die we hebben. Die zijn allemaal onderdeel van bruidsschat. Dus kunnen we daar een overzicht voor krijgen en de status? Want bijvoorbeeld het risico dat we nu in hebben als het masterplan nu een onderdeel zou worden van de tijdelijke visie, dan is de intentieverklaring die wij hebben afgesloten met een van de ontwikkelaars nu in tegenspraak met de plannen die we dan goedgekeurd hebben. Dat gaat dus niet goed. Dus vandaar dat ik graag een inventarisatie wil hebben en enige voorzicht wil hebben over wat we als bruidsschat gaan beïnvloeden. Dus wethouder, kan ik de toezegging krijgen dat ik een overzicht kan krijgen?

De voorzitter: Dank u wel meneer Kooy. Wethouder Van de Laar.

De heer Van de Laar: Dan moet u toch nog extra toelichten wat voor een overzicht u exact wil hebben. Want de bruidsschat bestaat onder andere ook over uit de het hele regelpakket. Er zijn een derde decentralisatie die gaande is, een heel regelpakket wat daar van landelijke regels die naar de gemeente toegaan. In de Bogaard wordt een masterplan helemaal terecht dat is een visie dat is verder geen juridisch document, dat hoort niet

tot die bruidsschat. En ik herken dat ook niet waar dat staat in die brief terwijl ik hem wel echt gelezen heb wat u daarmee bedoelt. Dus waar wilt u precies een overzicht van? Van het regelpakket wat ingevoerd moet worden in de omgevingsplannen, of wilt u een ander soort overzicht? Of een overzicht van alle wetten die er onderdeel worden van het omgevingsplan? Waar wilt u precies een overzicht over?

De voorzitter: Meneer Kooy.

De heer Kooy: Voorzitter dank u wel. Nee het gaat even om de Rijswijkse specifieke dingen. Het Masterplan. Hij staat op pagina 4 bijvoorbeeld ook genoemd. Maar ook de komende tijd de mobiliteitsvisie die er nog wordt genoemd die nog geldig is, is een van de weinige visiestukken de structuurvisies die we hebben. De nieuwe mobiliteitsvisie waar de heer Lugthart mee bezig is wordt volgens mijn informatie geen structuurvisie en is daar niet bruikbaar meer voor. Dus ik wil graag een overzicht hebben van welke visies, structuurvisies wij hebben. En waar wij aan gaan werken. Dus het gaat niet over de wettelijke dingen, maar de Rijswijk specifieke zaken. En daar liggen best wel heel veel goede stukken liggen er al. Dus daar wil ik graag gebruik van maken. Alleen zo'n inlichtingenbrief wil ik wel graag actueel hebben met de stukken die we dan nodig hebben later, en niet een ter informatie lijstje waar heel veel risico's aan kleven. Dank u wel.

De voorzitter: Wethouder Van de Laar.

De heer Van de Laar: Ja nee dan begrijp ik wat u bedoelt. Het masterplan In de Bogaard heb ik laten opnemen om ook een beetje gevoel te krijgen wat is dat nou en hoe komt dat nou terug in die Omgevingswet. Nou dat wordt dus onderdeel van een omgevingsplan. Maar het zijnde dat gebied wordt een omgevingsplan. Maar het hele regelpakket waaronder inderdaad bijvoorbeeld het groenbeleid of de omgevingsvisie of de mobiliteitsvisie maar ook zoiets wat nog binnenkort naar de raad toekomt als de gemeentelijk rioleringsplan dat wordt ook daar inderdaad onderdeel van. En ik zal even nagaan of we dat... ja dat moeten we op een bepaald moment makkelijk dat overzicht geven. Althans ik zeg nu makkelijk, ik weet niet of dat volgende week te doen is. Maar op een gegeven moment moet dat erin. Dus dat overzicht dat hebben we. Ik ga er nog achteraan.

De voorzitter: Dank u wel wethouder Van de Laar. Meneer Kooy, dan heeft u nog een vraag gesteld over IB 21 07, groot project organisatieontwikkeling. Deze stond afgelopen dinsdag op het forum samenleving.

De heer Kooy: Die staat niet meer op de agenda.

De voorzitter: Oké die is ook geagendeerd. Dus dat kunt u in maart volop uw gang gaan. En daarmee zijn alle vragen gesteld en beantwoord.

15. Sluiting

De voorzitter: En dat betekent dat we uiteindelijk dan toch tot een afronding komen van deze vergadering. Wil ik u hartelijk danken voor uw inbreng, uw discipline, uw kort en bondige inbreng. En welterusten.

